Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

40

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 40 (16)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι	Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ Ἰδιῶται	» 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα..	» 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται	» 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2.	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆ[ναι]
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆ[ναι]

Ἀγαπῆστε τὴ γῆ

Ο ΦΙΛΟΠΟΙΜΗΝ ΚΑΙ Η ΓΕΩΡΓΙΑ

Καὶ ὁ Φιλοποίμην ὁ Πελοποννήσιος (ὁ περίφημος στρατηγὸς τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας), μᾶς εἶπε ὁ Γεροστάθης, ἀγαποῦσε πολὺ τὴν γεωργία καὶ τὸ κυνῆγι, κι' αὐτὸ γιὰ νὰ γυμνάζη τὸ σῶμα του. Εἶχε ἕνα κτῆμα, ὄχι πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του τὴ Μεγαλόπολη, εἰς τὸ ὁποῖο πήγαινε καθημερινά, ἔπειτα ἀπὸ τὸ δεῖπνο του, πεζός. Ἐκεῖ κοιμόταν σὲ ἕνα ἀχυρένιο στρῶμα, καὶ ξυπνοῦσε πολὺ πρωΐ, καλλιεργῶντας τὰ κτήματά του. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν κοπιαστικὴ αὐτὴ ἐργασία του πήγαινε στὴν πόλη γιὰ ν' ἀσχοληθῆ μὲ τὶς ὑποθέσεις τῆς πατρίδας του.

Προσπαθοῦσε ὁ Φιλοποίμην νὰ κερδίζη ὅσα τοῦ ἐχρειάζοντο γιὰ νὰ ζῆ ἀπὸ τὴ γεωργία, γιατὶ τὰ χρήματα ποὺ κέρδιζε ἀπ' αὐτὴν τὰ θεωροῦσε ὡς εἰσόδημα δίκαιο καὶ τίμιο. Πίστευε, λοιπόν, πὼς εἶναι σωστὸ κάθε πολίτης νὰ ἀποκτᾶ ὅσα τοῦ χρειάζονται μὲ τὸν δικό του κόπο καὶ νὰ μὴ παίρνη τίποτε ποὺ νὰ εἶναι ξένο ἢ νὰ ἀνήκη στὸ δημόσιο.

Ἔτσι ὁ Φιλοποίμην, ποὺ ἤθελε νὰ μιμηθῆ τὸν Ἐπαμεινώνδα στὴν ἀρετὴ καὶ στὴ στρατηγικὴ φρόνηση, γίνηκε ἕνας ἄξιος στρατηγὸς τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας, καὶ ὁ τελευταῖος δοξασμένος ἄνδρας, ποὺ γέννησε ἡ ἀρχαία Ἑλλάδα στὴν ἀρχὴ τῆς παρακμῆς της σὰν παρηγοριὰ τῆς δόξας της ποὺ τόσο ξέπεφτε τότε.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Καὶ ὁ Σωκράτης, ποὺ σύμφωνα μὲ τὸ χρησμὸ τοῦ Μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνα, ἦταν «πάντων σοφώτατος», ἀγαποῦσε τὴ γεωργία.

Νά δὲ τί ἔλεγε ὁ Σωκράτης στὸν Κριτόβουλο γιὰ τὴ γεωργία:

— Καὶ οἱ φτωχοὶ καὶ οἱ πλούσιοι μποροῦν νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὴ γεωργία, γιατὶ ὄχι μόνο εἶναι μιὰ πλουτοπαραγωγικὴ ἀπασχόληση, ἀλλὰ φέρνει χαρὰ καὶ εἶναι ἀκόμα διασκεδαστική. Ἡ γεωργία μᾶς συνηθίζει καὶ στοὺς κόπους καὶ στὸ κρύο καὶ στὴ ζέστη. Ἀκόμα μᾶς συνηθίζει νὰ ξυπνᾶμε πρωῒ καὶ νὰ περπατᾶμε πολύ! Ἔτσι ἡ γεωργία δυναμώνει τὸ σῶμα καὶ μᾶς κάνει γερούς, εὔρωστους καὶ ἱκανοὺς γιὰ νὰ ὑπερασπίσουμε τὴν πατρίδα μας. Τὰ κρύα νερὰ τῆς ἐξοχῆς, οἱ τόποι ποὺ εἶναι γεμᾶτοι μὲ δέντρα μὲ τὶς ὁλόδροσες σκιές τους, ὁ δροσερὸς καὶ καθαρὸς ἀέρας, ὄχι μονάχα ὑγεία ἀλλὰ καὶ εὐχαρίστηση προξενεῖ στοὺς γεωργούς. Εἶναι δὲ ἀδύνατο ἕνας ἐλεύθερος ἄνθρωπος νὰ βρῆ δουλειὰ ἄλλη, πιὸ τερπνὴ καὶ πιὸ ὠφέλιμη ἀπὸ τὴ γεωργία.

«Ἀκόμα ἡ γεωργία — ἔλεγε ὁ Σωκράτης — μᾶς διδάσκει τὴν ἀγάπη στὴν ἐργασία καὶ τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ. Γιατὶ οἱ κόποι τοῦ καλοῦ καὶ ἀκούραστου γεωργοῦ ἀμείβονται πλούσια ἐνῶ ἡ τεμπελιά του τιμωρεῖται μὲ τὴ δυστυχία. Ἡ γεωργία ἀκόμη μᾶς διδάσκει τὰ ἀγαθὰ τῆς ἑνώσεως καὶ τὴν ἀνάγκη ποὺ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι νὰ βοηθάη ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Δίκαια δέ, προσέθεσε, ἡ γεωργία ὠνομάσθηκε «μητέρα καὶ τροφὸς» ὅλων τῶν ἄλλων τεχνῶν. Γιατὶ ὅταν ἡ γεωργία σ' ἕνα τόπο πηγαίνη καλά, τότε καὶ οἱ ἄλλες τέχνες πηγαίνουν καλά. Ὅπου δὲ ἡ γεωργία παραμελεῖται ὅλα πηγαίνουν ἄσχημα.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Σωκράτη καὶ ὁ γέρο-Πλούταρχος ἦταν ὑπὲρ τῆς γεωργίας. Καὶ ἔλεγε πὼς οἱ γεωργικοὶ λαοὶ γίνονται φίλοι τῆς εἰρήνης, τῆς τάξης καὶ τῆς εὐνομίας, ἀνδρεῖοι ὑπερασπιστὲς τῆς πατρίδας καὶ ἐχθροὶ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς πλεονεξίας. Ἀκριβῶς δὲ γι' αὐτὸ καὶ ὁ δεύτερος νομοθέτης τῆς Ρώμης, ὁ Νουμᾶς, σύστησε τὴ γεωργία στοὺς Ρωμαίους, σὰν «φίλτρο εἰρήνης καὶ ὡς μέσον περισσότερο γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν ἠθῶν, παρὰ γιὰ τὴν δημιουργία πλούτου».

('Από τὸ Γεροστάθη)

●

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

—Ἡ Μητέρα: Γιατί Νίνα δὲν ἔπλυνες τὰ ψάρια;

— Τόσον καιρὸ ἦταν στὸ νερὸ μαμᾶ. Δὲν εἶχαν ἀνάγκη.

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ὁ καθηγητής: Ποῦ ἐνίκησε ὁ Λεωνίδας τοὺς Πέρσας;

Ὁ μαθητής: στὴ σελ. 89, κ. καθηγητά.

Ἐστάλη ἀπὸ τὸν ΑΘΑΝΑΣΙΟ Γ. ΝΤΕΜΠΟ, Ὀρφανοτροφεῖον Γρεβενῶν.

Νεροποντή

Νεροποντή· δὲ φαίνεται τὸ μονοπάτι τώρα
καὶ τοῦ βουνοῦ κατέβασε λιθάρια ἡ κατ[…]
(φορ[…]
Ὁ ξυλοκόπος χαίρεται στὴν κρύα ἀνα[…]
(χιλ[…]
'τι θὰ τοῦ δώσει ἕνα σωρὸ τἀστροπελέκ[…]
(ξύλα[…]
Μὰ ἐμένα ὁ νοῦς μου λαχταρᾶ γιὰ τὶς φτ[…]
(χὲς φωλιές
καὶ τὶς ἀμυγδαλιές.
κείν' ἡ χαρά μου νὰ ζητῶ, σὰν ὁ καιρὸς
(ξανοίξ[…]
πῶς θὰ στυλώσω ἕνα δεντρί, ποὺ ἡ μπόρ[…]
(θἄχει ρίξε[…]

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ

●

Χιλιομετρικαὶ ἀποστάσεις ἀπὸ ἐπαρχιακὰς πόλεις

Ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ἀπέχουν: Γαστοῦρι 10, Κανόνι 4, Παλιοκαστρίτσα 24, Παντάτικα 45, Ριγγλάδες 39, Σκριπερὸ 18 χιλιόμετρα.

Ἀπὸ τὴν Κοζάνη: Ἀμύνταιον 51, Λάρισα 136, Κοΐλα 5, Περδίκια 35, Πεντοκώμη 16, Πτολεμαΐδα 28.

Ἀπὸ τὴν Κομοτινὴ ἀπέχουν: Ἀρίσβη 17, Ξάνθη 56. Σαπφὼ 28.

Ἀπὸ τὴν Κόρινθο ἀπέχουν: Αἴγιο 93, Κιᾶτο 22, Λουτράκι 10, Νεμέα 40, Ξυλόκαστρο 35, Πάτραι 134 χιλιόμετρα.

Ἀπὸ τὴ Λαμία ἀπέχουν: Ἀμφίκλεια 49, Ἄμφισα 73, Αταλάντη 25, Γραβιὰ 40, Δομοκὸς 36, Καρπενῆσι 78, Λουτρὰ Ὑπάτης 18, Στυλίδα 17 χιλιόμετρα.

Ἀπὸ τὴ Λάρισα ἀπέχουν: Ἀγυιὰ 21, Ἀμπελάκια 40, Ἀμπελὼν 15, Ἐλασσόνα 60, Καρδίτσα 65, Κοζάνη 136, Σαραντάπορο 69, Συκούριο 20, Τέμπη 15, Τρίκκαλα 63, Τύρναβος 16.

Ἀπὸ τὴ Λεβάδεια ἀπέχουν: Ἄμφισα 64, Ἀράχωβα 40, Δελφοὶ 50, Ἰτέα 68, Λάρισα 204, Πετρομαγοῦλα 16, Χρυσὸ 60 χιλιόμετρα.

Ἀπὸ τὸν λιμένα Βαθέος Σάμου ἀπέχουν: Καρλόβασι 24, Μαραθόκαμπος 32, Τηγάνι 7 χιλιόμετρα.

Ἀπὸ τὴ Μεγαλόπολη ἀπέχουν: Ἀνδρίτσαινα 45, Καρύταινα 19 χιλιόμετρα.

●

ΠΟΥ ΘΑ ΤΑ ΒΡΗ;

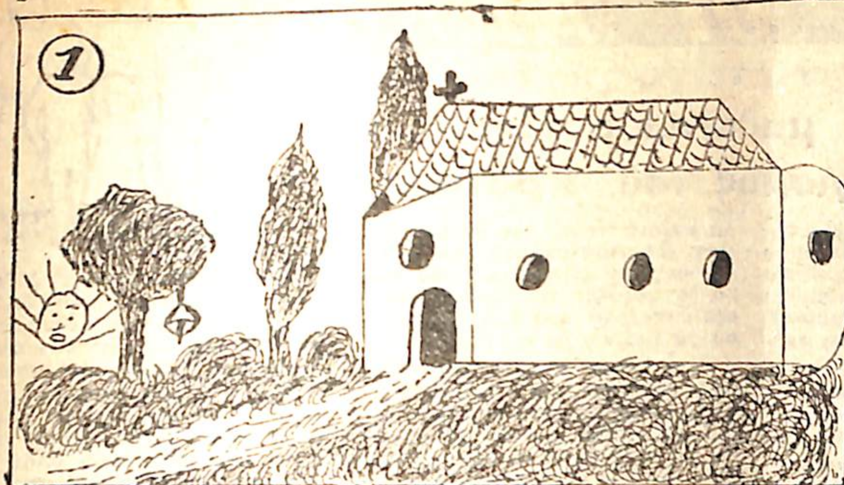
Μαμά: Γιατί Χρηστάκη ἔφαγες τ[ὸ] γλυκό;

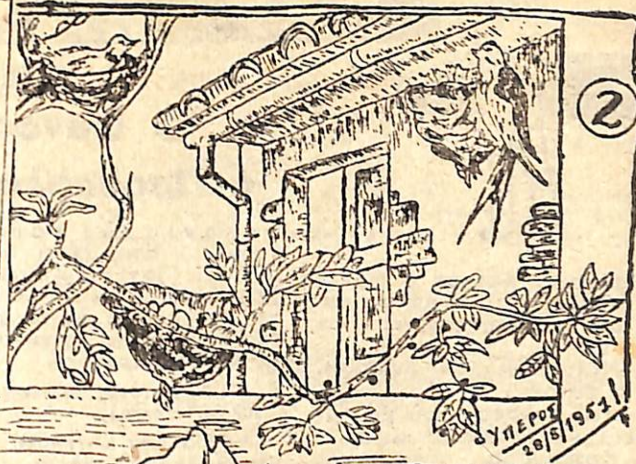
Χρηστάκης: Γιατὶ γιορτάζω μαμ[ά].

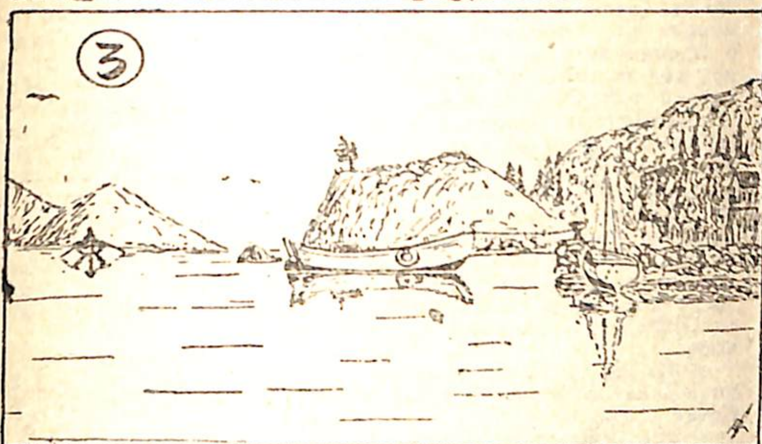
Μαμά: Ἔννοια σου θὰ σὲ κανονίσ[ω].

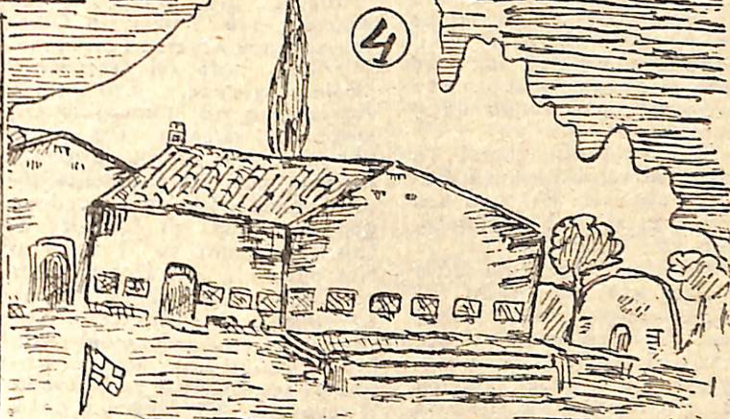
Χρηστάκης: Καὶ ποῦ θὰ βρῆς τ[ὰ] κανόνια;

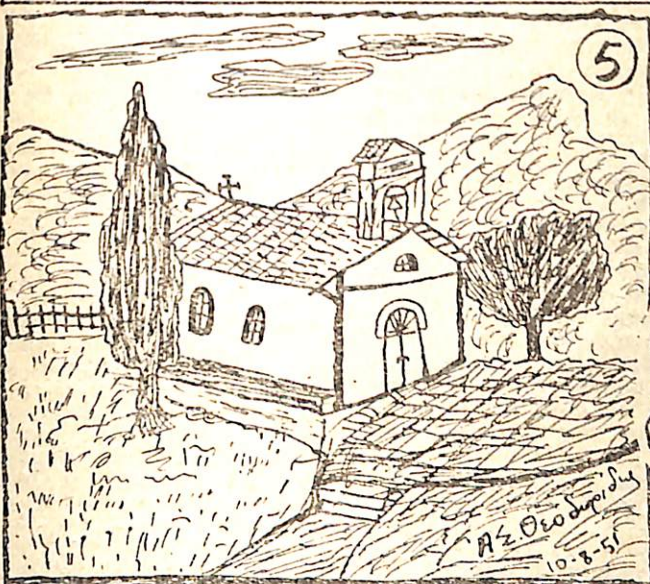
Χρῆστος Δημητριάδ[ης]

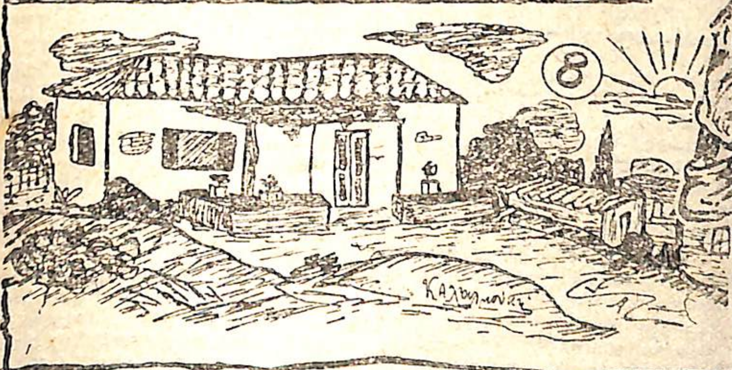

1) «Ἐξωκλῆσι» σκίτσο Σπυρ. Γ. Σκαφίδα. (Παιδόπολις «Ἁγ. Σοφία» Ἀγριὰ Βόλου).— 2) «Οἱ τρεῖς φωλιὲς» σκίτσο Ὑπερου.—3) «Ὁ μῶλος» (Ἄλκυστις).— 4) Ἡ παιδόπολις Ἁγ. Σοφιᾶ. (Σκίτσο Νικ. Κ. Γιαννούλη).— 5) «Ἡ ἐκκλησία μας» Ἀνδρ. Σ. Θεοδωρίδη (Γυμνάσιο Δράμας).— 6) Σπορὰ (Ἀλεξ. Σπυράκη).— 7) Τὸ Γατάκι μου (Ἀλκυών).— 8) Τὸ πατρικό μου σπίτι. (Κ. Α. Χαλμούκης).— 9) Χωριατόπουλο. (Σκίτσο Δημ. Ἰω. Τσίγκαλου. Γυμνάσιο Βάλτης).

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος μαθαίνει τί εἶναι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους

— Παπού, ρώτησε ὁ Θάνος τὸν παπού του. Θυμᾶσαι κάποτε μοῦ μοῦ ἐξήγησες τί εἶναι οἱ φόροι;

— Ναὶ παιδί μου, θυμᾶμαι, εἶπε ὁ παπούς.

— Καὶ θυμᾶσαι ποὺ μοῦ εἶπες ὅτι τὰ κατάλαβα καλά;

— Κατεργάρη, εἶπε ὁ παπούς. Ἐσὺ κάτι κρύβεις στὸ μυαλό σου. Κάτι θέλεις νὰ μὲ κάνης νὰ σοῦ ἐξηγήσω πάλι, καὶ φοβᾶσαι μὴ σοῦ πῶ πὼς δὲν φτάνει ἀκόμη τὸ μυαλό σου γιὰ νὰ μπῆς στὸ νόημα ὅπως πρέπει.

— Ἔτσι ἀκριβῶς εἶναι! Τὸ μάντεψες πάλι! Θαύμασε ὁ Θάνος. Νά, σήμερα, ἤθελα νὰ μοῦ ἐξηγήσης τί εἶναι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους.

— Νὰ στὸ ἐξηγήσω Θάνο μου. Εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ ξέρουν ἀκόμη καὶ οἱ μικροὶ πολίτες. Ἀπὸ τὸ ὄνομά του δά, φαίνεται τί εἶναι: ἕνας ὑ π ο λ ο γ ι σ μ ὸ ς ποὺ γίνεται ἀ π ὸ π ρ ὶ ν γιὰ τὸ τί ἔξοδα καὶ τί εἰσπράξεις θὰ ἔχη τὸ Κράτος!

— Ἄ! εἶπε ὁ Θάνος. Κατάλαβα!

— Ἐδῶ βλέπεις, ἀκόμη καὶ οἱ ἁπλοὶ νοικοκυραῖοι κάνουν ἕνα πρόχειρο προϋπολογισμό, ὅταν ἔχουν μυαλό. Νά, δὲν ἄκουσες τὸν πατέρα σου τί ἔλεγε; Ἡ σοδειὰ τοῦ σταριοῦ ἦταν πολὺ καλὴ ἐφέτος, ἔλεγε. Τὸ στάρι ἔχει τιμή. Ἂν τὸ πουλήσω στὴν τιμὴ ποὺ λογαριάζω, λέω νὰ στρώσω μὲ τσιμέντο τὸ στάβλο. Κι' ἂν κάνω πολὺ λάδι, θ' ἀγοράσω ἕνα πιεστήριο γιὰ τὰ τσίπουρα. Ὁ πατέρας σου, εἶναι βέβαια ἕνας ἀγρότης. Δὲν μπορεῖ νὰ κάνη σίγουρο προϋπολογισμό. Εἶναι πολλὰ «ἂν» στὴ ζωὴ τοῦ ἀγρότη. Ἕνας ὑπάλληλος ὅμως, ποὺ ξέρει πόσα παίρνει τὸ μῆνα, μπορεῖ πιὸ σίγουρα νὰ κάνη τὸν προϋπολογισμό του. Νὰ λογαριάση δηλαδὴ πόσα ἔχει νὰ παίρνει, κι' ἔπειτα νὰ πῆ: τόσα θὰ δίνουμε γιὰ νοίκι, τόσα γιὰ φαΐ, τόσα γιὰ τὸ σχολεῖο τῶν παιδιῶν, τόσα θὰ βάλωμε στὴ πάντα γιὰ τὰ ἔκτακτα, μὴν τύχει καμμιὰ ἀρρώστεια. Κι' ἔτσι κανονίζει τὰ ἔξοδά του. Τὸ Κράτος Θάνο μου, κάνει τὸ ἴδιο. Τὸ Κράτος ὅμως δὲν εἶναι ἕνας ἄνθρωπος. Ὁ ἄνθρωπος, μπορεῖ νὰ πέση κι' ἔξω: νὰ βγάλη πιὸ λίγα ἀπ' ὅτι λογαριάζει, νὰ ξοδέψη πιὸ πολλὰ ἀπ' ὅτι νόμιζε. Στὸ Κράτος, αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται. Πρέπει νὰ τὰ λογαριάση ὅλα, ἀπὸ πρίν, στὴν ἐντέλεια! Καὶ νὰ πῆ ἀπὸ τὸν προηγούμενο χρόνο: τοῦ χρόνου θὰ εἰσπράξω τόσα. Σίγουρα! Καὶ τοῦ χρόνου θὰ πληρώσω τόσα! Μήτε δραχμὴ παραπάνω. Αὐτὸς ὁ λογαριασμὸς ποὺ κάνει τὸ Κράτος ἕνα χρόνο πρὶν γιὰ τὸν ἑπόμενο χρόνο, εἶναι ὁ Π ρ ο ϋ π ο λ ο γ ι σ μ ὸ ς τ ο ῦ Κ ρ ά τ ο υ ς. Ἔτσι ξέρει ποῦ βρίσκεται! Γιατὶ τὸ Κράτος, διαχειρίζεται πάρα πολλὰ χρήματα, καὶ πρέπει νὰ τὰ μοιράση ἐκεῖ ποὺ πρέπει, γνωστικὰ καὶ μὲ μεγάλη προσοχή.

— Καὶ ποιὸς κάνει αὐτὴ τὴ δουλειὰ παπού;

— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω, γιὰ νὰ καταλάβης τί τέλεια γίνεται! Ὑπάρχει μιὰ ὑπηρεσία τοῦ Κράτους στὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν ποὺ λέγεται Γενικὸ Λογιστήριο. Ἀπὸ κεῖ ξεκινάει ὁ Προϋπολογισμός. Στὸ Γενικὸ Λογιστήριο, τὸ Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν, στέλνει ἕνα χαρτὶ καὶ λέει: τοῦ χρόνου, ἀπὸ τὶς ἐφορεῖες μου, θὰ εἰσπράξω τόσα ἀπὸ ἄμεσους καὶ ἔμμεσους φόρους. (Γιατὶ οἱ ἐφορεῖες ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο οἰκονομικῶν). Ἄ! Ὡραῖα! Λέει τὸ Γενικὸ Λογιστήριο. Ὥστε τὰ ἔσοδα, οἱ εἰσπράξεις, τοῦ χρόνου, θὰ εἶναι τόσες δραχμές. Γιὰ νὰ δοῦμε τώρα καὶ τὰ ἔξοδα! Τί χρειάζονται τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα; Τὰ διάφορα ἄλλα ὑπουργεῖα, ἔχουν μικρὲς εἰσπράξεις, ἀλλὰ πολλὰ ἔξοδα. Καὶ τὸ καθένα στέλνει στὸ Γενικὸ Λογιστήριο τὸν λογαριασμό του. Ἐμένα, λέει τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν, μοῦ χρειάζονται τόσα χρήματα γιὰ νὰ ντύσω τοὺς στρατιῶτες, νὰ τοὺς ὁπλίσω, νὰ τοὺς γυμνάσω, νὰ τοὺς δώσω συσίτιο. Κι' ἀκόμη πρέπει ν' ἀγοράσω κανόνια, τάνκς, ὀβίδες, ἀντιαρματικά. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο Ναυτικῶν, θέλω τόσα γιὰ νὰ ναυπηγήσω καινούργια καράβια, νὰ γυμνάσω καὶ νὰ ὁπλίσω τοὺς ναῦτες, νὰ ἐπισκευάσω τὰ πλοῖα μου, ν' ἀγοράσω κάρβουνο, πετρέλαιο, καὶ μύρια ἄλλα. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Παιδείας, θέλω τόσα, γιὰ νὰ κτίσω καινούργιες ἐκκλησίες καὶ σχολεῖα νὰ διορθώσω τὰ παλιά, νὰ πληρώσω τοὺς δασκάλους, ν' ἀγοράσω σχολικὰ ὄργανα. Ἐγώ, λέει τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Δικαιοσύνης, θέλω τόσα γιὰ τὶς φυλακές, τὰ δικαστήρια, τὰ ἀναμορφωτήρια κλπ.

— Πώ, πὼ τί μπελᾶς! Τί ἔξοδα! εἶπε παραζαλισμένος ὁ Θάνος.

— Ἔτσι Θάνο μου, τὸ κάθε Ὑπουργεῖο, ποὺ ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶπα, εἶναι ἀκόμη καὶ τῆς Γεωργίας, τῆς Ἐργασίας, τῶν Δημοσίων Ἔργων, τῶν Ἐσωτερικῶν, τοῦ Συντονισμοῦ, στέλνει καὶ ζητάει ὡρισμένα χρήματα.

Καὶ τὸ καθένα, ἔχει τὸν προϋπολογισμό του, τὰ ἔξοδά του, ποὺ κάθισε καὶ τὰ λογάριασε προσεχτικά, μὲ οἰκονομία, γιατὶ ξέρει πὼς τὰ χρήματα ποὺ εἰσπράττει τὸ Κράτος εἶναι λιγοστά. Ὅλα ἔχουν τοὺς ὑπαλλήλους τους, ποὺ θέλουν μισθό. Τὰ κτίριά τους, τὶς ὑπηρεσίες τους. Τὸ Λογιστήριο τοῦ κάθε Ὑπουργείου ἄλλωστε (ποὺ αὐτὸ λογαριάζει τὰ ἔξοδα) εἶναι μιὰ ὑπηρεσία ποὺ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ Γενικὸ Λογιστήριο.

Στὸ Γενικὸ Λογιστήριο λοιπόν, φτιάνουν τὸν Προϋπολογισμό. Γράφουν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὰ ἔσοδα — ὅτι εἰσπράττει τὸ Κράτος ἀπὸ φόρους, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὰ ἔξοδα ποὺ εἶναι ὅτι ζητοῦν κι' ὅτι πρέπει νὰ πάρουν τὰ Ὑπουργεῖα. Ὅταν ὁ Προϋπολογισμὸς εἶναι ἕτοιμος τὸν παραδίνουν στὸν Ὑπουργὸ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔχει μεγάλο ἔργο νὰ κάνη. Θὰ μελετήση ἕνα ἕνα τὰ ἔξοδα, τὰ λεπτὰ δηλαδὴ ποὺ τοῦ ζητοῦν τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα, καὶ θὰ
ξεχωρίση ποιὰ εἶναι ἀπαραίτη-
τα καὶ ποιὰ δὲν εἶναι. Τὸ κάθε
Ὑπουργεῖο ξέρει ὅτι ἕνα ὡρι-
σμένο ποσὸν γιὰ τὰ ἀπαραίτη-
τα ἔξοδά του, μιὰ φορὰ θὰ τὸ
πάρη.

— Κι' ἂν τὰ ἔσοδα εἶναι λίγα καὶ δὲν φτάνουν; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Χμ. Ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος! εἶπε ὁ παπούς.

Ὁ ἄνθρωπος, κανονίζει τὰ
ἔξοδά του, ἀναλόγως ἀπ' ὅτι
βγάζει. Τὸ Κράτος, δὲν μπορεῖ
νὰ κάνη τὸ ἴδιο! Δὲν μπορεῖ
νὰ διαλύση τὴν χωροφυλακὴ
γιατὶ δὲν ἔχει νὰ τὴν πληρώση,
ἢ νὰ κλείση τὰ σχολεῖα. Ἂν
τὰ ἔσοδα δὲν φτάνουν, συλλο-
γίζεται ν' αὐξήση τοὺς φόρους,
ἢ νὰ κάνη δάνειο. Μιὰ φορὰ τὰ
ἀπαραίτητα ἔξοδα τοῦ κάθε Ὑ-
πουργείου πρέπει νὰ γίνουν!
Ἔστω καὶ μὲ βαριὲς θυσίες
τῶν πολιτῶν, ποὺ γκρινιάζουν
ὅτι οἱ φόροι εἶναι μεγάλοι! Δὲν
γίνεται ἀλλοιῶς! Τὰ ἔξοδα ὅ-
μως ποὺ δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀ-
παραίτητα, περικόβονται, γι'
αὐτὸ νὰ εἶσαι βέβαιος!

— Ὅπως περικόβη ἡ μητέρα
τὰ δικά μας ἔξοδα, ὅταν τὰ λε-
πτὰ ποὺ τῆς δίνει ὁ πατέρας
δὲν φθάνουν ὡς τὸ τέλος τοῦ
μηνός! γέλασε ὁ Θάνος.

— Γελᾶς; Κι' ὅμως ἔτσι ἀ-
πάνω κάτω γίνεται. Ὁ πατέ-
ρας σας δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς ἀ-
φήση χωρὶς ψωμί, ἢ ἀγράμμα-
τους. Αὐτὰ εἶναι τ' ἀπαραίτη-
τα ἔξοδα. Τὸ καινούργιο παλ-
τὸ ὅμως, δὲν εἶναι ἀπαραίτη-
το. Καὶ περικόβεται! Ξενύχτι
κι' ἔγνοια ποὺ δίνει ὁ Προϋπο-
λογισμὸς στοὺς ὑπουργούς,
στὴν Κυβέρνηση!

— Μὰ δὲν τὸν φτιάνει ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τὸν Προϋπολογισμὸ παπού;

— Τὸν φτιάνει, γιατὶ εἶναι
ὁ πιὸ κατάλληλος. Αὐτὸς ξέρει
τὰ «οἰκονομικὰ» τοῦ Κράτους.
(Αὐτὴ ἄλλωστε εἶναι κι' ἡ δου-
λειά του), κι' αὐτὸς μπορεῖ νὰ
σκεφθῆ καὶ νὰ πῆ ποῦ θὰ βρε-
θοῦν ἄλλα χρήματα. Φόροι; Καὶ
τί εἴδους φόροι; Δάνειο; Καὶ
τί δάνειο; Αὐτὰ κάνει ὁ Ὑπουρ-
γὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Ἀλλὰ ὅ-
λη ἡ Κυβέρνηση εἶναι ὑπεύθυ-
νη γιὰ τὸν Προϋπολογισμὸ τοῦ
Κράτους. Ὅλοι οἱ ὑπουργοί.
Γιὰ ἕνα τόσο σοβαρὸ ζήτημα,
πρέπει νὰ συμφωνοῦν ὅλοι οἱ
ὑπεύθυνοι κυβερνῆτες καὶ γι'
αὐτὸ τὸν συζητοῦν ὅλοι μαζὶ
τὸν Προϋπολογισμὸ ὅταν τὸν ἑ-
τοιμάση ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰ-
κονομικῶν.

— Βέβαια καὶ εἶναι σοβαρό,
εἶπε ὁ Θάνος. Ἀποφασίζουν
καθὼς κατάλαβα ἂν τὸν ἐρχό-
μενο χρόνο θὰ πάρη περισσό-
τερα π. χ. τὸ τάδε Ὑπουργεῖο
ἢ λιγώτερα. Ἂν συμφέρει στὸ
Κράτος ἐκεῖνο τὸ χρόνο νὰ χτί-
ση λιγότερα σχολεῖα καὶ νὰ
ναυπηγήση περισσότερα πλοῖα.

— Ἀκριβῶς. Κι' ἀκόμη ἂν ὑ-
πάρχουν λεπτὰ γιὰ ν' αὐξήσουν
τὸ μισθὸ τῶν Δημοσίων ὑπαλ-
λήλων.

— Εἶναι καθὼς καταλαβαί-
νω παπού ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα
ἔργα τῆς Κυβέρνησης ὁ Προϋ-
πολογισμός. Κι' ὅταν οἱ ὑπουρ-
γοὶ συμφωνήσουν καὶ τὸν φτιά-
σουν, τί γίνεται παπού;

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομι-
κῶν, τὸν παρουσιάζει στὴ Βου-
λή, γιὰ νὰ πῆ αὐτὴ ἂν τὸν ἐγ-
κρίνη.

— Ὥστε δὲν τελείωσαν τὰ
βάσανα τοῦ Προϋπολογισμοῦ!

— Καθόλου! Σύμφωνα μὲ τὸ
Σύνταγμά μας, μέσα στοὺς
δυὸ πρώτους μῆνες ἀπὸ τὴν ἡ-
μέρα ποὺ ἄρχισε νὰ συνεδριά-
ζη ἡ Βουλή, πρέπει νὰ παρου-
σιαστῆ «πρὸς ἔγκρισιν» ὁ Προ-
ϋπολογισμὸς τοῦ ἑπομένου ἔ-
τους. Πρῶτα ὅμως, μιὰ εἰδικὴ
ἐπιτροπὴ ἀπὸ Βουλευτὲς ποὺ
καταλαβαίνει ἀπὸ τέτοια, μιὰ
«κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ» ὅ-
πως λέγεται, τὸν μελετάει κι'
αὐτὴ καλὰ καλά. Σύμφωνα μὲ
τὸ Σύνταγμά μας, ὁ Προϋπολο-
γισμὸς ὕστερ' ἀπ' ὅλα αὐτά,
συζητεῖται καὶ ψηφίζεται δηλα-
δὴ ἐγκρίνεται ἀπὸ ὁλόκληρη τὴ
Βουλή, κομμάτι κομμάτι ἐπὶ
τέσσαρες ξεχωριστὲς συνεδριά-
σεις.

— Ὅπου στὸ τέλος, καθὼς
καταλαβαίνω, ἡ Βουλὴ λέει τὴν
τελευταία λέξη! εἶπε ὁ Θάνος.

— Ἀκριβῶς! Ἡ Ἐθνικὴ ἀν-
τιπροσωπεία, οἱ ἀντιπρόσωποι
τοῦ λαοῦ λένε τὴν τελευταία
λέξη! Ἔτσι τὰ χρήματα τοῦ
Κράτους, ξέρει πολὺ καλὰ ὁ
λαὸς ποῦ ξοδεύονται καὶ ποῦ
πᾶνε!

Ἀφοῦ ἐγκριθῆ λοιπὸν ὁ
Προϋπολογισμός, καὶ ψηφιστῆ
ἀπὸ τὴ Βουλή, γίνεται Νόμος
τοῦ Κράτους, καὶ δημοσιεύεται
στὶς ἐφημερίδες. Ἀπὸ ἐκείνη
τὴ στιγμή, κανένας πιὰ Ὑ-
που[illegible]ς δὲν ἔχει δικαίω[illegible]α νὰ
ξοδέψη παραπάνω γιὰ τὸ Ὑ-
πουργεῖο του τὸν [illegible]λο χρόνο,
ἀπ' ὅτι γράφει γι' αὐτὸν ὁ

Ἡ φιλοσοφία τῶν προγόνων μας

Ἡ Σπαρτιάτικη σοφία

1) Εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιντο, μηδὲν ἀνδρείας δεηθήσεσθαι.

2) Οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ χείρω τὰ μετὰ ταῦτα τῶν προτέρων, ἀλλ' εἰ που βελτίω καὶ παραπλήσια γένοιτο.

3) Τί δέ; κωλῦσαι ἂν δύναιτο Ἀντίπατρος μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ Σπάρτης;

4) Τί γὰρ ἄλλο ἢ ὑμᾶς μὲν σώζεσθαι ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν;

5) Προδούσης με τῆς ἀσπίδος.

6) Ἄσσα δηλῶμαι πράξω κατὰ πόλεμον ἢ τεθνοξοῦμαι.

7) Εὖγε ὦ χοραγέ, ἐξεῦρες πῶς καὶ αὔτη ἡ χώρα ἄτιμος οὖσα ἔντιμος γένηται.

8) Ἀνδρόγυνε, τί δ' ἂν πάθοιμεν δεινὸν θάνατον καταφρονήσαντες;

1) Εἰ δὲ δίκαιοι πάντες γένοιντο, μηδὲν ἀνδρείας δεηθήσεσθαι.

Δηλαδή:

Ἐὰν ὅλοι γίνωμεν δίκαιοι δὲν θὰ χρειάζεται πιὰ ἡ δύναμις (ἡ ἀνδρεία).

Λόγια τοῦ Ἀγησίλαου τοῦ μεγάλου Βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης.

Κάποτε ρώτησαν τὸν Ἀγησίλαο ποιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ ἀρετὲς εἶναι προτιμώτερη. Ἡ δικαιοσύνη ἢ ἡ ἀνδρεία.

«Οὐδὲν ὄφελος ἀνδρείας εἶναι μὴ παρούσης δικαιοσύνης».

Δηλαδή: Εἶναι ἄχρηστη ἡ ἀνδρεία (ὑπὸ τὴν εὐνοίαν τῆς ἰσχύος, τῆς δυνάμεως) ἐὰν λείπῃ ἡ δικαιοσύνη.

Ἐὰν δὲ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνουν δίκαιοι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀνδρείας.

2) Οὐ χρὴ θαυμάζειν εἰ χείρω τὰ μετὰ ταῦτα τῶν προτέρων, ἀλλ' εἰ που βελτίω καὶ παραπλήσια γένοιτο.

Δηλαδή:

Δὲν πρέπει νὰ ἀποροῦμεν ἐὰν τὰ κατόπιν γίνονται χειρότερα, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετο ἐὰν γίνωνται καλλίτερα ἢ ἐὰν μένουν παρόμοια.

Ὁ Ἆγις, γιὸς τοῦ Ἀρχιδάμου, βασιλιᾶς τῆς Σπάρτης — ἦταν σύγχρονος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου — εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὅταν ἕνας γέρος Σπαρτιάτης γκρίνιαζε ποὺ ἔβλεπε τὰ παλιὰ ἤθη καὶ ἔθιμα νὰ ἐκλείπουν σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ τὴν Σπάρτη καὶ στὴ θέση τους νὰ μπαίνουν νέες «ὀλέθριες» συνήθειες. Ὅταν δὲ εἶδε τὸν Ἆγι ποὺ κι' αὐτὸς ἦταν γέρος πιά, τοῦ εἶπε πῶς ὅλα ἔχουν ἀνατραπῆ στὴ Σπάρτη.

Καὶ ὁ Ἆγις ἀστειευόμενος τοῦ εἶπε:

Ἐὰν αὐτὸ ποὺ λὲς εἶναι ἀλήθεια, τότε ἡ ἀνατροπὴ αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι φυσιολογική. Γιατὶ κι' ἐγὼ ὅταν ἤμουν μικρὸς ἄκουα ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ λέῃ ὅτι τὰ πάντα εἰς τὴν Σπάρτην εἶχαν ἀνατραπῆ καὶ ὅτι καὶ ὁ πατέρας τοῦ πατέρα του τὰ ἴδια τοῦ ἔλεγε ὅταν καὶ αὐτὸς ἦταν μικρὸ παιδί.

«Ὥστε δὲν πρέπει νὰ ἀποροῦμεν κατέληξε ὁ Ἆγις ἐὰν τὰ κατόπιν γίνονται χειρότερα, ἀλλὰ ἐὰν ἀντιθέτως γίνωνται καλλίτερα καὶ ἂν μένουν παρόμοια.

3) Τί δέ; κωλῦσαι ἂν δύναιτο Ἀντίπατρος μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ Σπάρτης;

Δηλαδή: Πῶς θὰ μπορέσῃ ὁ Ἀντίπατρος νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ πεθάνουμε πολεμῶντας γιὰ τὴ Σπάρτη.

Λόγια τοῦ Σπαρτιάτου Ἀστυκρατίδα.

Ὅταν ὁ Ἆγις νικήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀντίπατρο, τὸ στρατηγὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλέξανδρου κοντὰ στὴ Μεγαλόπολι, ρώτησε κάποιος τὸν Ἀστυκρατίδα.

— Τί θὰ κάμετε τώρα σεῖς οἱ Σπαρτιάτες; Δὲν θὰ μπῆτε κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν Μακεδόνων;

— Καὶ πῶς θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ὁ Ἀντίπατρος εἶπε περήφανα ὁ Ἀστυκρατίδας νὰ πεθάνουμε πολεμῶντας γιὰ τὴ Σπάρτη;

4) Τί γὰρ ἄλλο ἢ ὑμᾶς μὲν σώζεσθαι ἐμὲ δὲ μαχόμενον ἀποθανεῖν;

Διότι τί ἄλλο μᾶς μένει, παρὰ ἐσεῖς νὰ προσπαθῆτε νὰ σωθῆτε ἐγὼ δὲ νὰ πεθάνω μαχόμενος;

Ὁ Βιὰς στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν ἔπεσε σὲ ἐνέδρα ποὺ τοῦ εἶχε στήσει ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Ἰφικράτης.

Τὸ σῶμα τοῦ Βία εἶχε περικυκλωθῆ καὶ οἱ στρατιῶτες του τὸν ρώτησαν τί θὰ κάμουν:

— Τί ἄλλο τοὺς ἀπάντησε. Ἐσεῖς νὰ προσπαθῆστε νὰ τὸ σκάσετε, ἐγὼ δὲ νὰ πεθάνω μαχόμενος.

5) Προδούσης με τῆς ἀσπίδος.

Δηλαδή: «Μὲ πρόδωσε ἡ ἀσπίδα μου».

Αὐτὰ εἶναι λόγια τοῦ Βρασίδα. Ὅταν σὲ κάποια μάχη πληγώθηκε ἀπὸ δόρυ ποὺ τρύπησε τὴν ἀσπίδα του ὁ Βρασίδας τράβηξε τὸ δόρυ ἀπὸ τὴν πληγή του καὶ μὲ αὐτὸ σκότωσε ἐκεῖνον ποὺ τὸν πλήγωσε.

Ὅταν δὲ τὸν ρώτησαν πῶς πληγώθηκε εἶπε:

— Μὲ πρόδωσε ἡ ἀσπίδα μου.

6) Ἄσσα δηλῶμαι πράξω κατὰ πόλεμον ἢ τεθνοξοῦμαι.

Δηλαδή: Ὅσα σᾶς ὑποσχέθηκα θὰ τὰ ἐκτελέσω κατὰ τὸν πόλεμον ἢ θὰ πεθάνω.

Ἔγραψε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Βρασίδας στοὺς ἐφόρους, ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τὴ Σπάρτη γιὰ νὰ πολεμήσῃ.

7) Εὖγε ὦ χοραγέ, ἐξεῦρες πῶς καὶ αὔτη ἡ χώρα ἄτιμος οὖσα ἔντιμος γένηται.

Δηλαδή: Μπράβο χοραγέ. Βρῆκες τὸν τρόπο νὰ κάμῃς τιμητικὴ καὶ τὴν περιφρονημένη αὐτὴ θέση.

Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ εἶπε ὁ Σπαρτιάτης Δαμωνίδας ὅταν ὁ ἁρμόδιος χοραγὸς τὸν ἔβαλε στὴν τελευταία θέση.

— Ὦ χοραγέ, τοῦ εἶπε, βρῆκες τὸν τρόπο νὰ τιμήσῃς τὴν περιφρονημένη αὐτὴ θέση.

8) Ἀνδρόγυνε, τί δ' ἂν πάθοιμεν δεινὸν θάνατον καταφρονήσαντες;

Δηλαδή: Τί κακὸ μποροῦμε νὰ πάθουμε, βρὲ ἄνανδρε, ὅταν περιφρονήσουμε τὸ θάνατο.

Εἶναι λόγια τοῦ Σπαρτιάτη Δαμνίδα. Ὅταν μπῆκε ὁ Φίλιππος στὴν Πελοπόννησο καὶ τοῦ εἶπε κάποιος πῶς οἱ Σπαρτιάτες κινδυνεύουν νὰ πάθουν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς Μακεδόνες, αὐτὸς θύμωσε καὶ τοῦ εἶπε:

«Πῶς μποροῦμε νὰ πάθουμε κακὸ ὅταν δὲν λογαριάζουμε τὸ θάνατο;».

Προϋπολογισμός. Οὔτε νὰ τὸ ξοδέψῃ γιὰ ἄλλο πρᾶγμα. Ὅμως ὁ ἔλεγχος δὲν τελειώνει ἐδῶ.

— Τί, ἔχει κι' ἄλλα;

— Ἀμέ; Ὅταν ὁ Ὑπουργὸς σκοπεύει νὰ διορίσῃ κάποιον στὸ ὑπουργεῖο του — ὅπως τοῦ δίνει δικαίωμα ὁ Προϋπολογισμός, ἢ νὰ κάνῃ ἕνα ὁποιοδήποτε ἔξοδο ἢ δαπάνη, πρὶν ὑπογράψῃ, στέλνεται τὸ ἔγγραφο στὸ Γενικὸ Λογιστήριο. Αὐτὸ ἐξετάζει ἂν εἶναι σύμφωνο μὲ τὸν Προϋπολογισμό, καὶ λέει «Ἐν τάξει!». Καὶ τότε ὑπογράφει ὁ Ὑπουργός του διορισμὸ ἢ τὴν δαπάνη. Δὲν εἶναι αὐτὸ ὅμως μόνον!

— Κι' ἄλλος ἔλεγχος παπού;

— Κι' ἄλλος! Ὁποια δήποτε πληρωμὴ πρόκειται νὰ κάνῃ τὸ κάθε Ὑπουργεῖο, — γιὰ μισθό, ἢ γιὰ ἄλλο ἔξοδο — στέλνει τὸ ἔνταλμα πρίν, στὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο!

— Τί εἶναι αὐτὸ πάλι παπού;

— Αὐτὸ εἶναι ἕνα εἶδος ἀνώτερο δικαστήριο! Δουλειά του εἶναι νὰ μελετάει τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς τοῦ κάθε Ὑπουργείου, νὰ βλέπῃ ἂν ὑπάρχῃ γι' αὐτὰ «κονδύλιο» στὸν Προϋπολογισμό, καὶ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν πληρωμή. Τότε μονάχα βγαίνουν χρήματα τοῦ Κράτους ἀπὸ τὸ χρηματοκιβώτιό του!

Τὸ Ἐλεγκτικὸ Συνέδριο, ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, κανονίζει ὅλες τὶς συντάξεις (ἐκτὸς ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς) καὶ κρίνει ἂν σωστὰ φορολόγησαν τὸν κάθε πολίτη ποὺ διαμαρτύρεται ὅτι ἡ ἐφορεία τοῦ ζητάει πολλά...

— Βλέπω παπού ὅτι τὸ Κράτος τάχει ὅλα κανονισμένα ἔτσι, ὥστε τὰ χρήματά του νὰ ξοδεύωνται μὲ πολλὴ σκέψη, νοικοκυρεμένα.

— Ναὶ Θάνο μου! Γιατὶ τὰ χρήματα τοῦ Κράτους, εἶναι τὰ χρήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ ἔδωσε στὸ Κράτος ὡς φόρο, ἢ ὡς χαρτόσημο, ἢ μὲ ἄλλο τρόπο. Καὶ πρέπει νὰ ξέρῃ ὁ κάθε πολίτης, πῶς δὲν ξοδεύονται στὴν τύχη, πᾶνε ἐκεῖ ποὺ πρέπει! Κι' ὅτι τὸ κάθε ἔξοδο, τὸ μελέτησαν καὶ τὸ ἔχουν ἐγκρίνει πολλοὶ ἄνθρωποι, ὅτι πέρασε ἀπὸ πολλὰ μάτια! Αὐτὸ σημαίνει δημοκρατικὸ πολίτευμα Θάνο μου, καὶ γι' αὐτὸ μποροῦμε ἐμεῖς νὰ ποῦμε μὲ σιγουριὰ ὅτι τὸ κράτος μας δὲν κάνει τίποτε ποὺ νὰ μὴν τὸ ξέρουν καὶ νὰ μὴν τὸ ἔχουν ἐγκρίνει ἡ πολίτες του μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους ποὺ ἐλεύθερα διάλεξαν: τοὺς βουλευτές.

— Καταλαβαίνω τώρα ἀκόμη καλύτερα παπού γιατὶ πρέπει τόσο νὰ προσέξουν οἱ πολίτες, μεθαύριον στὶς Ἐκλογές, ποὺ θὰ διαλέξουν τοὺς ἀντιπροσώπους τους, εἶπε ὁ Θάνος.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΑΝΤΕΡΣΕΝ

Ἐδῶ καὶ καμμιὰ δεκαπενταριὰ χρόνια ἡ Δανία καὶ μαζί της ὁ κόσμος ὁλόκληρος γιόρτασε τὰ 100 χρόνια τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῶν παραμυθιῶν τοῦ μεγαλείτερου φίλου τῶν παιδιῶν: Τοῦ Χὰνς Χριστιανοῦ Ἄντερσεν.

Εἶναι ὅμως πολὺ - πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἱστορία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Δανοῦ παραμυθογράφου.

«Ἡ ζωή μου, ἔγραφε ὁ ἴδιος, εἶναι ἕνα νοστιμώτατο διήγημα. Ἂν ὅταν ἤμουν, μικρός, φτωχὸς καὶ ὁλομόναχος παρουσιαζόταν μπροστά μου μιὰ παντοδύναμη μοῖρα καὶ μοῦ ἔλεγε: Θὰ σὲ προστατεύσω. Δὲν θὰ γινόμουν περισσότερο εὐτυχισμένος ἀπὸ ὅτι ὑπῆρξα».

Ἡ Δανία εἶναι μιὰ χώρα ποιητική, γιομάτη παραδόσεις καὶ Δημοτικὰ τραγούδια, μιὰ Βενετία μεγάλη, μὲ τὴ διαφορὰ πὼς τὰ νησιά της ἔχουν δάση ἀντὶ παλάτια, πεδιάδες χρυσὲς καὶ λειβάδια καρποφόρα. Πάνω σὲ ἕνα τέτοιο νησὶ εἶναι χτισμένη ἡ πόλις Ὀδενσέη, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ γεννήθηκε ὁ Ἄντερσεν. Ὁ πατέρας του ἦταν φτωχὸς παπουτσῆς. Ἤξερε λίγα γράμματα καὶ διάβαζε στὸ μικρὸ γιό του ἀπὸ βιβλία διάφορες ἱστορίες. Ἡ γιαγιά του ἦταν ἐπιστάτρια στὸ φρενοκομεῖο τῆς Ὀδενσέης. Συχνὰ ἐπήγαινε ἐκεῖ ὁ μικρὸς Χὰνς καὶ τὴν ἔβλεπε. Διηγεῖται ὁ ἴδιος πὼς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἂν καὶ μὲ τὶς συχνὲς ἐπισκέψεις του ἔπρεπε νὰ εἶχε συνηθίσει, οἱ τρελλοὶ τὸν γέμιζαν μ' ἕνα ὑπερβολικο φόβο. Τοὺς παρακολουθοῦσε μὲ περιέργεια ἀλλὰ καὶ μὲ χτυποκάρδι νὰ τριγυρίζουν στὴν αὐλὴ τοῦ φρενοκομείου καὶ νὰ μιλᾶνε μεταξύ τους. Ὁ Ἄντερσεν, ὅπως ὅλα τὰ παιδιὰ ποὔχουν ἐξαιρετικὴ φαντασία, φοβόταν πολύ. Ποτὲ δὲν ἔβγαινε ἔπειτα ἀπὸ τὴ δύση τοῦ ἥλιου ἀπὸ τὸ σπίτι του.

Θαρροῦσε — λέει ὁ ἴδιος — πὼς οἱ δεντροστοιχίες ἤτανε... λιτανεῖες γιγάντων. Οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων δὲν εἶναι πάντοτε ἥρωες γιὰ νὰ ἀντιμετωπίζουν τόσο τρομερὰ στοιχεῖα ὅπως οἱ δεντροστοιχίες τῆς Ὀδενσέης. Ὡστόσο μπορεῖ κανεὶς νὰ γίνη ἥρωας εὐκολώτερα παρὰ νὰ γράφη διηγήματα σὰν ἐκεῖνα τοῦ Ἄντερσεν.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ περασμένου αἰῶνα ποὺ δὲν ὑπῆρχαν οὔτε σιδηρόδρομοι οὔτε ἀτμόπλοια ἡ Ὀδενσέη ἦταν ἀποξενωμένη ἀπὸ τὸν ἄλλο κόσμο. Ἡ ζωὴ σ' αὐτὴν εἶχε πρωτόγονες μόνο χαρές. Ὁ Ἄντερσεν, αἰσθανόταν μεγάλη χαρὰ ὅταν μποροῦσε ν' ἁρπάξη τὴ χρωματιστὴ ποδιὰ τῆς μητέρας του καὶ νὰ τὴν ἁπλώση μπροστὰ ἀπὸ μιὰ φραγκοσταφυλιὰ γιὰ νὰ θαυμάση τὰ χρώματα ποὺ ὁ ἥλιος πρόβαλε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ μητρικὴ ποδιὰ στὸ φύλλωμα τῆς φραγκοσταφυλιᾶς.

Ἦταν πολὺ ἀλλόκοτο παιδὶ ὁ Χάνς. Πολλὲς φορὲς τὸν ἔβλεπαν νὰ περπατάη ἀφηρημένα μὲ κλειστὰ μάτια. Ὅσοι δὲν τὸν γνώριζαν τὸν ἔπαιρναν γιὰ στραβό. Ὅταν ἦταν ὁ καιρὸς τοῦ θερισμοῦ πήγαινε μὲ τὴ μητέρα του στὰ θερισμένα χωράφια καὶ σταχολογοῦσε. Μιὰ μέρα τὸν κυνήγησε κάποιος ἐπιστάτης. Γιὰ νὰ ξεφύγη τὄβαλε στὰ πόδια, μὰ τὰ παπούτσια τοὔφυγαν καθὼς ἔτρεχε κι' ἔτσι ὁ ἐπιστάτης κατάφερε νὰ τὸν πιάση. Σήκωσε τὸ ραβδί του νὰ τὸν χτυπήση...

— Πῶς τολμᾶς, τοῦ εἶπε μὲ ἑτοιμότητα νὰ μὲ χτυπήσης; Ἐδῶ μπροστά μας βρίσκεται ὁ θεός.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ πέρασε ὁ θυμὸς τοῦ ἐπιστάτη καὶ ἀντὶ νὰ τὶς βρέξη στὸν Ἄντερσεν, σηκώθηκε καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ τὸν τιμωρήση γιὰ τὸ σταχολόγημα, ποὺ στὸ κάτω - κάτω τῆς γραφῆς, δὲν τὸ θεωροῦσε κανεὶς κλοπή.

Σὲ πολὺ μικρὴ ἡλικία ἔχασε τὸν πατέρα του. Ἔτσι τὴν ἀνατροφή του, τὴν ἀνάλαβε ἡ μάνα του. Μὰ κι' αὐτὴ τὴν ἀνατροφή του τὴν ἐγκατέλειψε στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τί νὰ προτοκυττάξη ἡ κακομοῖρα.

Στὴν ἀρχὴ πίστεψε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἄντερσεν πὼς θὰ μποροῦσε νὰ γίνη μεγάλος ἠθοποιός. Σὲ ἡλικία 14 χρόνων, ἐγκατέλειψε τὴν Ὀδενσέη γιὰ νὰ πάη στὴν Κοπεγχάγη μὲ σκοπὸ νὰ παίξη... στὸ θέατρο. Εἶχε μάλιστα μεγάλη πεποίθηση γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸ ταλέντο του κι' εἶχε τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ διακριθῆ. Τὶς ἐλπίδες του ἀναπτέρωνε ἡ θύμηση τοῦ «χρησμοῦ» μιᾶς μάγισσας στὴν Ὀδενσέη.

Τοῦ εἶχε πεῖ ἡ μάγισσα προφητικὰ πὼς μιὰ μέρα ἡ Ὀδενσέη θὰ φωταγωγηθῆ γιὰ τὸ χατήρι του.

Φεύγοντας ὁ Ἄντερσεν ἀπὸ τὸ νησί του εἶχε πάρει καὶ μιὰ συστατικὴ ἐπιστολὴ γιὰ κάποια διάσημη χορεύτρια. Τὸν δέχτηκε μὲ εὐγένεια ἀλλὰ καὶ μὲ συγκρατημένη εἰρωνεία. Μὰ σὰν θέλησε νὰ χορέψη

— Ἐδῶ μπροστά μας βρίσκεται ὁ Θεός...

μπροστά της — ἐπιδεικνύοντας τὴ χορευτική του τέχνη — τῆς φάνηκε τόσο κωμικὸς καθὼς ἄσχημος, ἄχαρος, ξεπαπούτσωτος πηδοῦσε μπροστά της χτυπώντας ἀντὶς γιὰ ντέφι τὸ καπέλλο του, ὥστε τὸν πῆρε σίγουρα γιὰ τρελλό.

Ἔτσι ἡ συστατικὴ ἐπιστολὴ δὲν τοῦ χρησίμεψε γιὰ τίποτα. Κι' ἀντὶς γιὰ τὴν τέχνη τῆς Τερψιχόρης μπῆκε μαθητευόμενος σ' ἕνα ξυλουργεῖο. Οἱ μέρες τοῦ ξυλουργείου ἦταν γι' αὐτὸν τρομερές. «Κοκκίνιζε, λέει, σὰν ντροπαλὸ κορίτσι καὶ γινόταν σὰν παπαροῦνα, ὅταν ἄκουγε μέσα στὸ ἐργαστῆρι τοῦ ἀφεντικοῦ του τὶς κάπως ἄτσαλες κουβέντες τῶν μεγάλων».

Τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς, ἐκείνη ἄρχισε νὰ γράφη στίχους.

Ἕνας ποιητὴς ὁ Βαγγενσὲν τοῦ εἶπε:

— Ἐσὺ κάτι θὰ κάμης μιὰ μέρα!

Κι' ἕνας ἄλλος ποὺ διέβλεπε τὸ ταλέντο του τὸν βοήθησε χρηματικά.

Μὰ τὸ ὄνειρο τοῦ... ἠθοποιοῦ δὲν τὸν ἄφηνε. Ἔτσι, ἔπειτα ἀπὸ πολλὲς προσπάθειες κι' ἐπειδὴ εἶχε κάποια ὑποφερτὴ φωνὴ προσλήφθηκε στὸ κόρο τοῦ μελοδράματος. Μὰ κι' ἐκεῖ δὲν εἶχε τύχη. Ὅταν λίγες μέρες ἔπειτα ἀπὸ τὴν πρόσληψή του παρουσίασε στὸ διευθυντὴ τοῦ θεάτρου μιὰ κωμωδία, αὐτός, χωρὶς νὰ τὴ διαβάση, θύμωσε τόσο πολὺ μὲ τὸ «θράσος» τοῦ νεαροῦ κορίστα, καὶ τὴν ξιπασιὰ τοῦ χωριατόπαιδου, ποὺ τὸν ἔδιωξε ἀμέσως ἀπὸ τὸ κόρο.

Τὸ 1828 ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ βάσανα κατάφερε ὁ Ἄντερσεν νὰ γραφτῆ στὸ Πανεπιστήμιο γιὰ νὰ σπουδάση φιλοσοφία καὶ φιλολογία.

Ἀπὸ τότε πιὰ ἄρχισε νὰ γράφη τακτικὰ χωρὶς νὰ φοβᾶται νὰ τὸν διώξη ὁ παράφορος ἐργοδότης του...

* * *

«Ἦταν κάποτε στὴν Ἑλβετία, ἕνα παιδὶ ποὺ τὄλεγαν Ρούδη. Ἔβοσκε γίδια. Μὰ οὔτε τὰ ἀγριώτερα κατσίκια μποροῦσαν νὰ σκαρφαλώσουν καλλίτερά του στὶς ἀπότομες κορυφές. Ὁ Ρούδης ἤθελε νὰ ἀκούη καὶ νὰ μαθαίνη ἀπ' ὅλους. Κι' ἀπὸ τὰ ζῶα ἀκόμα. Ὁ γάτος του τὸν εἶχε μάθη νὰ σκαρφαλώνη τόσο καλά. Ἀνέβα μαζί μου στὴ στέγη τοῦ ἔλεγε: Τὰ παιδιὰ καταλαβαίνουν τὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦν οἱ πετεινοί, οἱ χῆνες κλπ., γιατὶ ὅλα τὰ πράγματα μᾶς μιλοῦν, σὰν εἴμαστε παιδιά, τόσο καθαρὰ ὅσο ὁ πατέρας καὶ ἡ μάνα μας. Τὸ ραβδὶ τοῦ παποῦ μπορεῖ νὰ χλιμιντρίζη καὶ νὰ γίνεται ἄλογο μὲ ποδάρια, κεφάλι καὶ οὐρά. Σὲ μερικοὺς αὐτὴ ἡ ἱκανότητα νὰ καταλαβαίνουν τὴ γλῶσσα τῶν ἀψύχων πραγμάτων μένει γιὰ πολὺν καιρό. Τότε λέμε «πὼς αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔμειναν, μ' ὅλο ποὺ γέρασαν παιδιά».

Αὐτὰ λέει σὲ κάποιο του διήγημα ὁ Ἄντερσεν ποὺ κι' αὐτὸς ἔμεινε παιδί, σ' ὅλη του τὴ ζωή.

Ὅσοι εἶχαν τὴν εὐτυχία νὰ περπατήσουν μαζί του στὴν ἐξοχή, διηγοῦνται πὼς στὸ δρόμο διασκέδαζε μὲ τὸ νὰ χώνη τὸ ραβδί του σὲ κάθε τρύπα. Ἀνασήκωνε καὶ περιεργαζόταν τὸ κάθε τι. Ἕνα κομμάτι ἀπὸ σπασμένο καθρέφτη, ἕνα μαραμένο λουλοῦδι, ἕνα ψόφιο ἔντομο. Κάποτε μὲ δάκρυα στὰ μάτια διηγόταν τὴν ἱστορία τους, μιὰ ἱστορία φανταστική, γιομάτη περιπέτειες, εὐτυχίες καὶ λύπες.

Μιὰ φορὰ τὸν κάλεσαν σὲ γεῦμα. Πῆγε στὸ σπίτι τῶν φίλων του ποὺ θὰ τὸν φιλοξενοῦσαν. Τὸ μικρὸ κοριτσάκι τῆς οἰκογενείας δὲν ἤθελε νὰ φάη τὴ χορτόσουπά του γιατὶ τὰ καρόττα ἦταν πολὺ σκληρά. Ὁ Ἄντερσεν ὑποσχέθηκε νὰ τῆς διηγηθῆ τὴν ἱστορία τῶν καρόττων, ἂν ὑπακούση. Καὶ τῆς διηγήθηκε:

«Σ' ἕνα περιβόλι, σ' ἀπόκεντρη γωνιά, ζοῦσε κάτω ἀπὸ τὴ γῆ μιὰ τιμημένη οἰκογένεια. Ὁ κύριος, ἡ κυρία Καρόττου, κι' ἡ κόρη τους Ροζίττα, ποὺ ἦταν πολὺ χαριτωμένη, ψηλή, ὁλόδροση καὶ φοροῦσε μιὰ πράσινη τραχηλιά, ὡραῖα ὅσο δὲν μπορεῖτε νὰ φανταστῆτε.

Ὅλοι οἱ γείτονοι τὴν περιτριγύριζαν καὶ τὴν ζητοῦσαν σὲ γάμο.. Μὰ ὁ μπαμπᾶς καμάρωνε. Εἶχε ὑποσχεθῆ, λέει, τὸ χέρι τῆς κόρης του σὲ κάποιο ἀσχημόγερο ποὺ κατοικοῦσε ἐκεῖ κοντά. Ἡ καϋμένη ἡ Ροζίττα ὡστόσο ἀγαποῦσε ἕνα ὡραῖο νέο... Μὰ τί νὰ κάνη; Μὲ τὰ δάκρυά της δὲν κατάφερνε νὰ μαλακώση τὴν καρδιὰ τοῦ Πατέρα της. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα ὁ κύριος Καρόττος ἀποφάσισε νὰ κάμη τὸ γάμο τὸ γρηγορότερο. Μαζεύτηκαν οἱ καλεσμένοι. Ἡ δὶς Καρόττου μέσα στὰ νυφικά της ἦταν ἀδύνατη, κλαμμένη, καὶ δίπλα της καμαρωτὸς ὁ γαμπρός. Λίγο ἀκόμα καὶ θὰ τελείωναν ὅλα. Μὰ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ξαφνικὰ ὁ γαμπρὸς ἔγινε ἄφαντος. Κάποιος τὸν τράβηξε πάνωθε ἀπὸ τὰ πράσινα μαλλιά του. Ὅλοι εὐχαριστήθηκαν τώρα γιατὶ ἡ Ροζίττα μποροῦσε νὰ παντρευτῆ τὸν ἀγαπημένο της. Ξέρεις τώρα τί ἔγινε ὁ ἀσχημόγερος μικρούλα μου; Τὸν ξερρίζωσε ὁ μάγερας, τὸν ἔκοψε μικρὰ - μικρὰ κομμάτια καὶ ἕνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι τὸ σκληρὸ καρόττο ποὺ βρῆκες στὴ σοῦπα σου».

Ἡ σύντομη αὐτὴ ἱστορία, ἡ τόσο ἁπλῆ, μᾶς δείχνει τὸ πνεῦμα τοῦ Ἄντερσεν. Ἤξερε σ' ὅλα νὰ δίνη ζωή. Ἡ καλλι-

τέρα. Ὅλα μ' αὐτὸν ἔπαιρναν ζωή. Ἔμπαινε σὲ μιὰ κάμαρα. Δὲν μιλοῦσε μόνο στοὺς ἀνθρώπους. Σὰν νὰ τὸν περίμεναν καὶ τὸν ὑποδέχονταν καὶ τ' ἄψυχα ἀκόμα πράγματα. Τὰ παλαιὰ ἔπιπλα τοῦ ἐμπιστεύονταν τὰ μυστικά τους· καὶ τῶν μικρῶν παιδιῶν τὰ παιγνίδια, τὶς περιπέτειες καὶ τὰ βάσανά τους.

Μὰ πρὸ πάντων ἤξερε καλὰ τὴ φύση, τὴν ἁπλὴ καὶ ὄμορφη, ὅπως τὴν ἔπλασε ὁ Θεός. Στοὺς ἀγροὺς ἔμαθε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι ἔμαθε στὶς πόλεις καὶ στὰ σχολεῖα.

Ἔτσι ἀρχίζει ἕνα του διήγημα:

«Τὸ φύλλο τῆς Κολλητσίδας εἶναι πιὸ μεγάλο καὶ μεγαλόπρεπο ἀπὸ ὅσα παράγει ὁ τόπος μας. Μπορεῖς νὰ τὸ μεταχειριστῇς γιὰ ποδιὰ καὶ σὲ καιρὸ βροχῆς γιὰ ὀμπρέλλα. Τόσο εἶναι πλατύ. Ποτὲ ἡ κολλητσίδα δὲν φυτρώνει μονάχη. Μὰ παρουσιάζεται ἐδῶ καὶ εὐθὺς κοντά της πλῆθος ἄλλες. Εἶναι δεῖγμα λαμπρῆς καὶ δυνατῆς βλάστησης».

Κι' ἐξακολουθήση ὡς ὅτου πηδήσῃ στὸ μῦθο μὲ τέτοιο ὅμως τρόπο, ποὺ δὲν ξέρεις πιὰ σὲ ποιὸ σημεῖο τελειώνει ἡ πραγματικότητα καὶ ἀρχίζει ἡ φαντασία. Κι' αὐτὸ γιατὶ ἡ φαντασία μὲ τὴν πραγματικότητα ἀδελφώνονται στὸ μυαλό του σὰ σὲ μαγικὸ καθρέφτη.

Προσωποποιεῖ τὰ πνεύματα τῶν Ἄλπεων, τὸν ἴλιγγο, τὴ μοῖρα τῶν πάγων, καὶ τὸ παραμύθι του ὑφαίνεται, παίρνει μιὰ στιγμὴ ὕφος μεγαλόπρεπο, φυσικό, γιὰ νὰ ξαναπέσῃ πάλι μὲ μοναδικὴ τέχνη στὴν πιὸ ἁπλὴ καὶ χαριτωμένη διήγηση.

Γιὰ ν' ἀρέσῃ κανεὶς στὰ παιδιὰ πρέπει πρὸ πάντων νὰ εἶναι εἰλικρινὴς καὶ νὰ συγκινεῖται.

Αὐτὲς ἀκριβῶς εἶναι οἱ ἀρετὲς ποὺ χαρακτηρίζουν τὸν Ἄντερσεν.

«Εἶχα τὴν τιμή, λέει, κάποιος σύγχρονός του συγγραφέας, νὰ φάω μαζί του. Ὁ φίλος του Γιουγγενσεν μοῦ σύστησε νὰ μὴ τοῦ δίνω ἀφορμὴ νὰ μιλάη πολύ, γιατὶ ὑπέφερε, καὶ μάλιστα εἶχε περάσει κακὴ νύχτα. Μὰ μόλις ἔκανα νὰ πῶ γιὰ τὸν Ὀγῆρο τὸ Δανό, ὁ Ἄντερσεν μοῦ πῆρε τὸ λόγο. Μοῦ μίλησε γιὰ ἱππότες, μοῦ παρέστησε σὰ γνώριμό του τὸ Ρολάνδο, τὸ Μέγα Κάρολο, πέρασε στὴ Γερμανία, στὴν Ἱσπανία, στὴν Ἑλλάδα... Ἔκαμε χίλιες παρεκβάσεις. Δυὸ ὁλόκληρες ὧρες ἔλεγε, ἔλεγε. Μιλοῦσε σὲ διάφορες γλῶσσες ποὺ κυριολεκτικὰ τὶς κατεσπάραζε, μόνο ποὺ τὰ καταλάβαινα περίφημα. Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του, οἱ χειρονομίες του ἐκφράζαν θαυμάσια τὰ νοήματά του. Σφίγγοντάς μου τὸ χέρι ὕστερα μ' εὐχαρίστησε θερμά, γιατί, λέει, τοῦ εἶχα σώσει τὴ ζωή. Τέτοιος ἐνθουσιασμὸς πάντα πλημμύριζε τὴν ἀγαθή του ψυχή. Γι' αὐτὸ καὶ ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν.

Ἄγνωστα παιδιὰ κάθε μέρα τοῦ ἔγραφαν γράμματα καὶ τὸν εὐχαριστοῦσαν γιὰ τὶς χαρὲς ποὺ τοὺς δίνει μὲ τὰ παραμύθια του.

Ἡ μεγαλύτερη ὅμως εὐτυχία ποὺ ἔνοιωσε στὴ ζωή του ἦταν ὅταν ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα του, ἡ Ὀνδενσέη, τὸν κάλεσε τὸ 1867 γιὰ νὰ τὸν κάμη ἐπίτιμο δημότη της. Τὰ σχολεῖα εἶχαν κλείσει. Τὰ σπίτια ἦταν σημαιοστόλιστα καὶ τὸ βράδυ — σύμφωνα μὲ τὴν προφητεία τῆς Μάγισσας — ὅλη ἡ πόλη φωταγωγήθηκε πρὸς τιμήν του.

Πέθανε στὶς 4 Αὐγούστου 1875. Ὅλοι οἱ Δανοὶ πένθησαν. Ἀπὸ τὸ βασιλιὰ μέχρι καὶ τὸν πιὸ ἀσήμαντο πολίτη. Καὶ τότε ἀποδείχτηκε ἀληθινὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγε μὲ πεποίθηση μὰ καὶ μὲ παιδιάστικη ἀφέλεια ὅταν ζοῦσε:

—«Ἐμένα ὅλοι μ' ἀγαποῦνε»!

Π. Ρ.

Ἱστορία καὶ μῦθος

Παλιοὶ κ' νέοι ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΘΡΥΛΟΙ

Ἀπὸ τὰ δημοτικά μας τραγούδια

Ὁ Θησέας δὲν εἶχε καὶ πολλοὺς λόγους νὰ χωνεύη τὸν Μίνωα τὸν Βασιλιὰ τῆς Κρήτης, ποὺ εἶχε ἐπιβάλλει στοὺς Ἀθηναίους τοὺς πατριῶτες του, ἐκεῖνο τὸν ἀτιμωτικὸ φόρο τοῦ αἵματος.

Καὶ μιὰ μέρα τοῦ πέταξε κατάμουτρα τὴ βρισιά:

—Εἶναι παραμύθια αὐτὰ ποὺ λὲς καὶ πιστεύει ὁ λαός σου βασιλιὰ τῆς Κρήτης. Μπορεῖς νὰ λὲς ὅτι θέλεις. Μὰ ἀπόγονος τοῦ θεοῦ Δία δὲν εἶσαι....

Θύμωσε πολὺ ὁ Βασιλιάς, ὁ Μίνωας. Καὶ μέσα στὸ μυαλό του πάρθηκε κι' ὅλας ἡ ἀπόφαση νὰ ἐξοντώσῃ τὸ Θησέα. Καὶ σοφίστηκε ἕνα τρομερὸ τρόπο γιὰ τὴ θανάτωση τοῦ Ἀθηναίου ἥρωα.

Τράβηξε νευρικὰ ἀπὸ τὸ δάκτυλό του, τὸ χρυσὸ δαχτυλίδι, τὸ ἔρριξε, γρήγορα, γρήγορα, στὴ θάλασσα καὶ κάλεσε τὸ Θησέα, νὰ τὸ βρῇ. Ἂν τολμοῦσε! Ἂν ἦταν τόσο παληκάρι, ὥστε νὰ πέσῃ στὴ θάλασσα καὶ νὰ τὰ βάλη μὲ τὰ στοιχεῖα της.

Μὰ ὁ Θησέας, οὔτε μιὰ στιγμὴ δὲν δίστασε. Εἶχε ἀντιμετωπίσει τόσους κινδύνους. Καὶ θὰ τὰ ἔχανε τώρα γιὰ μιὰ βουτιὰ ποὺ θὰ ἔδινε στὴ θάλασσα;

Ἔτσι ὁ Θησέας ρίχτηκε ἄφοβα στοὺς βυθούς της, ὅπως λέει ὁ μῦθος, ἐκεῖ, στὰ ὑποβρύχια ἀνάκτορα τοῦ Ποσειδῶνα, τὸν δεξιώθηκε ἡ ὄμορφη Ἀμφιτρίτη, ἡ ὁποία, ὄχι μονάχα τοῦ ἔδωσε τὸ δαχτυλίδι τοῦ Μίνωα, ἀλλὰ καὶ τὸν βοήθησε νὰ ἀνεβῇ στὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας, χωρὶς νὰ πάθη τίποτα.

Παρόμοιος μῦθος εἶναι κι' αὐτὸς τοῦ κολυμβητῆ ποὺ ἀναφέρει τὸ δημοτικό μας τραγοῦδι:

Ὁ Κωσταντῆς, νιὸ παιδί, κάθεται μαζὺ μὲ τὸ Βασιλιὰ καὶ τοὺς ἄρχοντες. Καὶ κατὰ τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι, κάθονται καὶ τρῶν καὶ πίνουν καὶ γλυκοχαιρετιοῦνται.

Μὰ στὸ Κωνσταντῆ, σὰ μικρὸς ποὺ ἦταν, δὲν τοῦ ἔδιναν καμμιὰ σημασία. Αὐτό, φυσικά, τὸν πείραξε. Καὶ αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ καυχηθῆ, ἔτσι νεώτερος αὐτὸς μπροστὰ στὸ Βασιλιὰ κι' ὅλους τοὺς ἀφεντάδες:

Ἐσεῖς μικρὸν μὲ βλέπετε,
Μικρὸν καὶ μὲ θωρεῖτε...
Κι' ἐγὼ τὴ μαύρη θάλασσα
νὰ πλέξω νά... περάσω!

Ὁ Βασιλιὰς ξαφνιάστηκε μὲ τοὺς κομπασμοὺς αὐτοὺς τοῦ Κωσταντῆ. Καὶ γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ξιπασιά του τοῦ εἶπε:

Ἂν τὴν περάσῃς Κωσταντῆ
γαμπρό μου θὰ σὲ κάνω!
θέλεις, τὴν πρώτη μ' ἀδελφή
θέλεις τὴν δεύτερη της
θέλεις τὴ θυγατέρα μου
τὴν λαμπρογεννημένη
ὅπου ἐγεννήθη τὴν λαμπρὴ
κι' ἔλαμψ, ὁ κόσμος ὅλος.

Τὸ «ἔπαθλο» ἦταν σπουδαῖο γιὰ τὸ Νεαρὸ Κωσταντῆ, ποὺ ἀγαποῦσε κι' ὅλας κρυφά, τὴν κόρη τοῦ Βασιλιᾶ.

Ἦταν λοιπόν, γι' αὐτὸν μοναδικὴ εὐκαιρία. Ἂν περνοῦσε τὴ θάλασσα θὰ ἔκανε γυναῖκα του τὴ Βασιλοποῦλα, τὴν τόσο ὄμορφη, καὶ λαμπογεννημένη, ποὺ στὸν ἐρχομό της στὴ ζωὴ «ἔλαμψε ὁ κόσμος ὁλόκληρος».

Ἔβγαλε λοιπὸν ὁ Κωνσταντῆς τ' ἄρματά του καὶ τὰ ροῦχα του καὶ ρίχτηκε στὴ θάλασσα. Καὶ βρέθηκε ἀνάμεσα στὰ κύματα:

Δώδεκα μίλια (πέρασε
μὲ γέλια μὲ τρα- (γούδια·
κι' ἄλλα δώδεκα (πήγαινε
μὲ μαῦρα μοιρολόγια.

«Θάλασσα, πικροθάλασσα
καὶ πικροκυματοῦσα
τόσες φορὲς σὲ πέρασα
μὲ γέλια μὲ τραγούδια
καὶ τώρα γιὰ τὸ στοίχημα
βουλήθῃς νὰ μὲ πνίξῃς;

Τῆς θάλασσας τὰ κύματα
αὐτὰ μόν' τὸν ρωτοῦσαν:

—Βρέ, νέε μου, σὺ πλέχτηκες,
βρὲ νέε μου, τρελλάθης;

—Γιὰ μιὰ κόρη λυμπίστηκα
τ' ἀφέντη θυγατέρα»...

Ἔτσι ὁ Κωνσταντῆς δὲν κατάφερε νὰ ἀποτελειώσῃ τὸν ἆθλο του καὶ τὰ κύματα τὸν τύλιξαν γιὰ πάντα κρατῶντας τον μαζί του.

Στὸ μέρος ποὺ πνίγηκε ὁ Κωνσταντῆς θεμελιώθηκε ἕνα πελώριο γιάλινο παλάτι στολισμένο:

Μὲ τὸ γιαλί, μὲ τὸ ψηφί,
μὲ τὸ μαργαριτάρι

Καὶ στὴν κορφὴ τοῦ παλατιοῦ καθόταν ἡ ξανθὴ ὡραία κόρη τοῦ Βασιλιᾶ ποὺ κι' αὐτὴ κρυφὰ ἀγαποῦσε τὸν Κωνσταντῆ καί:

Τὴ θάλασσαν ἐμάλωνε
καὶ τηνε καταριῶταν.

❁❁❁

Στίχοι ἀναγνωστῶν μας

Πόνος...

Γαλήνιος κι' ὁλόφωτος! Τὰ μάτια Του (καθρέφτιζαν τὴ λίμνη
κι' ἐκστατικὰ πλανιόντουσαν στὰ γα- (λανὰ τὰ μάκρη...
Στὰ βλέφαρά του ἀναχάραζ' ἕνα δά- (κρυ:
«Πότε θὰ γίνω Ἐγὼ ποιμὴν καὶ σεῖς (μιὰ ποίμνη...».

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Πρὶν ἀκόμη ὁ ἥλιος ροδίση στὸν οὐρανὸ ξεκίνησα για το χωριο μου ποὺ ειναι χτισμενο πανω σὲ εναν λοφο στολισμενο με δενδρα και όπου τρέχουν γαργαρα νερα. Οι χωρικοι πηγαιναν στα χωραφια τους γιὰ νὰ θερισουν. Οἱ βοσκοι μὲ τα γιδοπρόβατα τους σκαρφαλωναν στις βουνοπλαγιες και τὰ κατσίκια ἐτρεχαν χαρούμενα ἐδω καὶ κεῖ... Και να σὲ λιγο αρχίζει νὰ ροδίζη στὸν ούρανο ἡ αὐγη καὶ ὁ ηλιος νὰ σκορπα τὶς ἀκτινες του παντοῦ. Καὶ ἐγὼ βάδιζα χαρούμενος γιὰ νὰ φτάσω στὸ χωριο μου πιὸ γρηγορα. Περπατώντας σταματησα σὲ μιὰ κρύα βρυση νὰ ξεκουραστῶ λιγακι καὶ νὰ πιῶ λιγο κρύο νερό. Τὰ αηδόνια δίπλα μου κελαηδοῦσαν καὶ συνεπλήρωναν τὴν πρωϊνὴ συναυλία μὲ τ᾽ ἄλλα πουλια, καὶ δόξαζαν τὸν Πλάστη. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἥλιος εἶχε ὑψωθῆ πολὺ καὶ γὼ συνέχισα τὴν πορεία μου γιὰ νὰ φτάσω στὸ χωριό μου.

Κ. Γ. Ν.
Χωρίο Κοσμάτι Γρεβενῶν

ΟΤΑΝ ...

Ὅταν ὁ κόσμος καίγονταν
ἀπ᾽ τὴν ἀνταρσία
ἐμεῖς μέσ᾽ στὴν Παιδόπολη
βρήκαμε ἡσυχία.

Ὅταν στὸν κόσμο ἁπλώνονταν
ὁ τρόμος πέρα ὡς πέρα
τότε μέσ᾽ στὴν Παιδόπολη
ἦταν γλυκειὰ ἡμέρα.

Ὅταν τὸ ὅπλο τοῦ ἐχθροῦ
νὰ σφάξη ἀναζητοῦσε
τότε ἡ γλυκειὰ Παιδόπολη
παρηγοριὰ σκορποῦσε.

Ὅταν τὸν κόσμο πλάκωσε
μεγάλη συμφορὰ
ἐμεῖς μέσ᾽ τὴν Παιδόπολη
βρήκαμε ζεστασιά.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΛΑΦΑΣ
ἐκ Ρεπετίστης Πωγωνίου
Μαθητὴς Α΄ Γυμνασίου Βόλου

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΟΥ

Βασίλισσά μας ξακουστὴ
στὸν κόσμο πέρα ὡς πέρα
ἐσένα μόνο ἐφώτισε
τὸ πνεῦμα τοῦ Πατέρα.

Κι᾽ ἔρριξες γύρω μιὰ ματιὰ
στὰ δύστυχα τὰ χρόνια
σώζοντας τόσα ὀρφανὰ
μέσα ἀπ᾽ τὴν καταφρόνια.

Τὰ ξένα κράτη σᾶς κοιτοῦν
καὶ ὅλα σᾶς ζηλεύουν
τὸ θαυμαστὸ τὸ ἔργο σας
νάρθοῦν νὰ ἰδοῦν γυρεύουν.

Βασίλισσά μας ξακουστὴ
στὸν κόσμο πέρα ὡς πέρα
Ἐσένα θὲ νὰ ἔχουμε
παντοτεινὰ μητέρα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΣ
ἐκ Κρανιᾶς Ἐλασόνος, ὀρφανὸς πατρὸς
Μαθητὴς Στ΄ Γυμν. Βόλου

ΝΟΣΤΑΛΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ

(Χαρισμένο στὴν Ὅαση τῆς Ἐρήμου)

Ὁ ἥλιος, παμβασιλεύς, στολίζει μὲ μύρια ποικιλόχρωμα διαμάντια τὴ διχαλωτὴ ραχούλα, πίσω ἀπ᾽ τὴν ὁποία τὸ πορφυρένιο ἅρμα του ἄρχισε ν᾽ ἀνεβαίνη τὸν αἰώνιο δρόμο του στὸ γαλάζιο ἀτλάζι.

Στὴ δύση, πίσω ἀπὸ μιὰ σκοτεινὴ κορυφή, ὁ Αὐγερινός, ἀκολουθούμενος ἀπὸ ἕνα ἀστεράκι ποὺ τρέχει σὰν μαγεμένο κοντά του, ἀχτινολουσμένος ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ ἥλιου παραδέρνει νὰ κρατηθῆ στὴ γαλάζια ὀθόνη.

Ροδοβαμένη ἀναλαμπὴ σημαδεύει τὸν ἐρχομὸ τοῦ Φοίβου καὶ ἡ αὐγὴ χαμογελᾶ. Τὰ μύρια λουλούδια κάνουν τὸ πρωϊνό τους λουτρὸ μέσα στὰ κρύσταλλα τῆς δροσιᾶς γιὰ νὰ ὑποδεχτοῦν τον ξανθο γιο του Ἀπόλλωνα. Γαλαζια ομιχλη ανεβαινει απ᾽ την ποταμια και λιγο-λιγο τὸ φως γλυστρᾶ απὸ τις απεναντι βουνοκορφες, σαν λυωμενο χρυσαφι, κατω πρὸς το χωριο.

Ξαπλωμένος μέσα σ᾽ ἕνα κατάλευκο κρινο — μὴ ξεχνατε οτι είμαι Ὕπερος — κοντα στη γαργαρη βρυσουλα του κήπου μου ἐνοιωθα μεγαλη απολαυση. Οι εὐωδιες ολων των ροδων τοῦ κηπου μ᾽ εμεθοῦσαν.

Ἕνα ἐλαφρὸ αερακι — ποὺ ἔκανε νὰ κουνηθη αποτομα το λευκὸ κρίνο — μ᾽ ἐγύρισε στὸν εαυτό μου. Ἀλλοιμονο! Τὸ αεράκι αυτὸ δὲν ἔφερνε μαζί του τη μυρωδιά των ροδων, τὶς νοτες τοῦ πρωϊνοῦ ὕμνου των πουλιῶν... «Ἔλα ὑπναρα, σηκω». Εἶναι η μητερα μου ποι τραβαει το πάπλωμα απὸ πανω μου. «Ἔλα δε βλεπεις πῶς γινηκε μεσημερι; Αληθεια, εἶσαι πολὺ ὑπναρας. Ἔλα τωρα, γιατι κλαις;». «Γιατί ... γιατί ... μὲ ... ξύπνησες». Δεν θέλω νὰ πῶ τὸ ονειρο γιατὶ νομίζω ότι θὰ κάνω... ἱεροσυλία.

Πῶς; Στὴ μανούλα ν᾽ ἀρνηθῶ τίποτα; Α, ὄχι... ποτε. Πέφτω στὴν αγκαλιά της — δὲν είναι πιὸ ζεστὴ απὸ τὸ ἄσπρο κρίνο μου, ἀπὸ τὸ κρεββάτι μου; — καὶ της λεω ὅσα ειδα, ὅσα ἄκουσα.

«Πουλάκι μου, μοῦ λέγει, «τοῦ κήπου τ᾽ ὄνειρο σ᾽ ἔσπρωξε κοντά του· ξύπνιος τὸν νοσταλγεῖς καὶ κοιμισμένος πῆγες καὶ τὸν βρῆκες. Μὰ μὴ λυπᾶσαι· κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ πᾷς καὶ ξύπνιος».

«Ναί, μανούλα... κοντεύει ὁ καιρὸς ποὺ θὰ πᾶμε στὴν πατρίδα, στὸν ἀγαπημένο μου κῆπο... Νὰ φύγωμε ἀπ᾽ αὐτὰ τὰ ξένα μέρη. Βαρέθηκα πιὰ ἐδῶ στὰ ξένα. Νὰ πᾶμε στὴν πατρίδα!... Θεέ μου ποσο νοσταλγῶ ἐκείνη τὴ στιγμή!...».

Ἀσυναίσθητα ἀνέβηκαν στὰ χείλη μου οἱ στίχοι τοῦ Μαβίλη: «Πατρίδα σὰν τὸν ἥλιο σου, ἥλιος ἀλλοῦ δὲν λάμπει!...».

ΥΠΕΡΟΣ

ΑΝΑΜΕΣ᾽ ΑΝΟΙΞΗ ΚΑΙ ΘΕΡΟΣ

Ἀνάμεσ᾽ ἄνοιξη καὶ θέρος
θάρθῶ, Χριστέ μου, νὰ σὲ βρῶ,
τώρα π᾽ ἀνθίζει κάθε μέρος
κι᾽ ἡ μαύρη Γῆ μοιάζει οὐρανό.

Τ᾽ ἀμπέλι Ἐσένα μοῦ θυμίζει
μὲ τὸ τσαμπὶ τὸ τραγανό.
Σ᾽ ὅ,τι ἀνθεῖ, σ᾽ ὅ,τι καρπίζει
Σένα θυμᾶμαι τὸν τρανό.

Ἀνάμεσ᾽ ἄνοιξη καὶ θέρο
ἀνθίζει ἡ δόλια μου ἡ ψυχὴ
μέσ᾽ σὲ μιὰν ἄνοιξη τὸ ξέρω
ποὺ δὲν εἶν᾽ ἄλλη, παρὰ Σύ.

Εἶσαι δροσιά, εἶσαι λουλούδι
σὰν μοσχοβόλημα ὀρθρινό,
εἶσ᾽ ἀνοιξιάτικο τραγούδι
κάποιο δροσάτο πρωϊνό.

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΓΚΙΩΝΗΣ,
Γυμνάσιο Πύλου, Τάξεως Ε΄

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ Ν. ΣΚΟΠΟΥ

Πολλὲς εἶναι οἱ βάρβαρες καὶ καταστρεπτικὲς πράξεις τῶν Βουλγάρων ποὺ ἔκαναν στὸ διάβα τους στὸν Νομὸ Σερρῶν καὶ ἰδιαίτερα στὴν πρωτεύουσα, στὶς Σέρρες, καὶ στὴν κωμόπολη τοῦ Ν. Σκοποῦ.

Ναί! Βάρβαρο ἦταν! Δεκαοχτὼ παλληκάρια, κορμιὰ νεανικά, στάθηκαν ἀτρόμητα τὸ ἕνα πίσω ἀπ᾽ τ᾽ ἄλλο καὶ δέχτηκαν τὸ βάρβαρο βόλι! Ὅλη ἡ κωμόπολη θρήνησε. Φόρεσαν νέες γυναῖκες καὶ μητέρες τὰ μαῦρα.

Ἄλλο, ἦταν ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἡρώου καὶ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ τοῦ Ν. Σκοποῦ.

Τὸ χειρότερο ὅμως, ἀπ᾽ ὅλα τὰ αἱμοβόρα ἔργα τους, ἦταν ἡ καταστροφὴ τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου.

Σὰν νὰ μὴν ἔφτανε ἡ σκλαβιὰ ποὺ τοῦ ἔδωσαν, νὰ εἶναι δημαρχία τους, νὰ εἶναι δικαστήριό τους, ἀστυνομία τους καὶ τόσα ἄλλα, μὰ θέλησαν (ὄχι φανερὰ ἀλλὰ κρυφὰ) καὶ νὰ τὸ κάψουν.

Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα δημοτικὰ σχολεῖα τοῦ Νομοῦ Σερρῶν. Ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ εἶχε 15 αἴθουσες. Ἡ αὐλή του ἦταν τόσο εὐρύχωρη ὥστε ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ σὰν γυμναστήριο.

Ναί... ἦταν!... Μὰ δὲν εἶναι!...

* * *

Εἶναι χειμώνας τοῦ 1943.

Οἱ βάρβαροι καταλαβαίνουν πῶς ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγουν γιατὶ ὁ ἀέρας τῆς πατρίδας μας αρχίζει νὰ μυρίζη λευτεριά. Οἱ βάρβαροι νικουνται παντου...

Καὶ τώρα τὸν τελευταῖο χρόνο τῆς παραμονης τους, ὅλοι μικροι καὶ μεγάλοι, σὰν λυσσασμενα σκυλιὰ γυρνοῦν μέσα στὴν κωμόπολη καὶ ρημάζουν τὰ πάντα.

Ἔτσι μαζὶ μὲ τ᾽ ἄλλα κακά, ἀποφάσισαν κάψουν τὸ σχολεῖο, γιὰ νὰ στερήσουν ἀπ᾽ τα Ἑλληνόπουλα τὴ μόρφωση. Καὶ νά πῶς ἔγινε τὸ φοβερὸ ἔγκλημα:

Μιὰ μέρα ὁ Βούλγαρος διοικητὴς καθόταν κοντὰ στὴ θερμάστρα τοῦ γραφείου του καὶ συζητοῦσε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους πῶς θὰ καταφερναν νὰ καταστρέψουν τὸ ὡραῖο αὐτὸ ἑλληνικὸ διδακτήριο. Τὸ πονηρὸ δαιμόνιό των ἔβγαλε τὴν ἀπόφαση νὰ κάψουν τὸ ὡραῖο μας διδακτήριο. Ἀμέσως τότε διάταξε ἕνα δοῦλο του νὰ γεμίση καλὰ τὴ θερμάστρα συνέχεια γιατὶ τάχα κρύωνε. Δὲν ἄργησε πολὺ καὶ οἱ κατακόκκινοι σωλῆνες τῆς θερμάστρας μετάδωσαν τὴν φωτιὰ σὲ κάτι χαρτιὰ ποὺ ἐπίτηδες εἶχαν βάλει κοντά.

Οἱ Βούλγαροι ὅμως γιὰ νὰ μὴν ἀποδειχτῆ ὅτι αὐτοὶ ἦταν οἱ αἴτιοι τῆς φωτιᾶς ἔστειλαν καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὶς Σέρρες ἀντλίες.

Ἦταν ὅμως ἀργά...

Πᾶνε χρόνια ποὺ ἄρχισε τὸ ξαναχτίσιμο τοῦ ὡραίου μας σχολείου. Ἀλλὰ ὅσο ὡραῖο κι᾽ ἂν γίνη δὲ θὰ εἶναι τὸ παλιὸ ἀγαπημένο μας σχολεῖο.

ΛΑΚΗΣ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ν. Σκοπὸς

ΒΡΗΚΑ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ

Ὅλο ἐλπίδες, ὄνειρα καὶ πόθους
ξεκίνησα κάποια αὐγή,
νὰ βρῶ χαρὰ καὶ εὐτυχία
σὲ κάποια ξένη γῆ

Στὸ δρόμο μου συνάντησα φοβέρες,
μπόρες, χαλάζια, κεραυνούς.
Ἦρθαν γιὰ μένα πικρὲς ἡμέρες,
γεμάτες θλίψη και στεναγμούς.

Βοριάδες ἄγριοι, λιοπύρι, δίψα
ξέσπασαν πάνω μου μ᾽ ὁρμή,
κι᾽ ἤθελαν νὰ κουρελιάσουν
τὴν χρυσὴ τῆς καρδιᾶς μου στολή.

Μὰ ἦταν οἱ πόθοι μου τρανοί,
κι᾽ ἡ ἐλπίδα ριζωμένη ἦταν βαθειὰ
κι᾽ ἔμενε ἡ ψυχὴ μὲ τὴν ἴδια μορφή,
καὶ πέταγε ἡ ἐλπίδα μὲ τὰ ἴδια φτερά.

Μὲ πόνο, λαχτάρα καὶ καϋμοὺς
ζητοῦσε νάβρη τὴν εὐτυχία
μακρυά, κάτω, ἀπὸ ξένους οὐρανοὺς
μακρυὰ κι᾽ ἀπ᾽ τῶν ἀνθρώπων τὴν κακία

Καὶ βρῆκε πραγματικὰ ἡ ψυχή μου
ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦσε
κι᾽ ἔφτασε κάποια γλυκειὰ αὐγὴ
στὸ λιμανάκι ποὺ κυβερνοῦσε ὁ Χριστός.

Τέλειωσαν τὰ βάσανα κι᾽ οἱ κόποι
κι᾽ ἐκπληρώθηκαν οἱ πόθοι,
γιατὶ ἐκεῖ ποὺ κυβερνάει ὁ Χριστὸς
βρῆκα τῆς εὐτυχίας ποὺ ἤθελα τὸ φῶς.

ΒΟΥΛΑ Ν. ΚΡΙΝΟΥ
Αἴγιον

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΩΣ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Πίσσα, κατράμι: Βρέχετε τὸ λεκιασμένο μέρος μὲ καθαρὸ οἰνόπνευμα, καὶ τὸ τρίβετε ἐλαφρά. Ἐξίσου ἀποτελεσματικὸ εἶναι τὸ νέφτι. Πλῦντε το κατόπι μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ σαποῦνι, καὶ ξεπλῦντε το καλά.

Ἂν δὲν ἔχετε πρόχειρο οἰνόπνευμα ἢ νέφτι, χρησιμοποιῆστε χυμὸ λεμονιοῦ, φτάνει νὰ μὴν πειράζεται τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος.

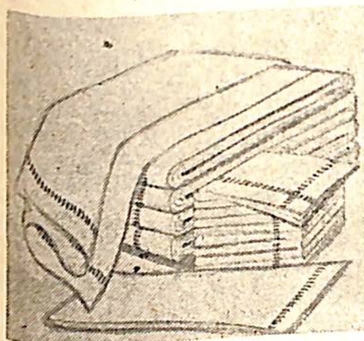
Πράσινο σκουριᾶς: Ἂν τύχει νὰ λερωθοῦμε καθαρίζοντας ἕνα μπρούτζινο ἀντικείμενο, ὁ πράσινος λεκὲς βγαίνει εὔκολα μὲ βενζίνα.

Ρετσίνι: Κάνομε ὅτι καὶ γιὰ τὴν πίσσα. Βουρτζίζομε νὰ φύγη τὸ ρετσίνι, ξύνομε, καὶ πλένομε τὸ λεκὲ μὲ καθαρὸ οἰνόπνευμα ἢ νέφτι.

Ὀξέα (φυτικά). Δηλαδὴ ξύδι, χυμοὶ ἀπὸ φροῦτα: Τὰ λευκὰ ὑφάσματα, τὰ πλένομε μὲ νερὸ ζεστό, ὅπου χύνομε λίγο ὑδροχλωρικὸ ὀξὺ (σπίρτο τοῦ ἁλατιοῦ).

Τὰ χρωματιστά, τὰ τρίβομε μὲ διάλυση ἀμμωνίας (χλιαρὸ νερὸ 2 μέρη, ἀμμωνία 1).

Ὀξέα (χημικά): Ἂν λεκιασθοῦν τὰ ροῦχα ἀπὸ ὀξέα (ὑδροχλωρικό, βιτριόλι κλπ.). Βρέξετε ἀμέσως τὴν κηλίδα μὲ ἀμμωνία. Ἂν προφτάσετε καὶ γίνει αὐτὸ ἀμέσως, τότε τὸ ὕφασμα δὲν θὰ χαλάση, οὔτε θ' ἀλλάξη τὸ χρῶμα του.

Σκουριά: Στὰ λευκὰ ὑφάσματα. Μὲ ὀξαλικὸ ὀξὺ (ζεστὸ) δηλαδὴ βαρεκίνα, ἢ ὑδροχλωρικὸ ὀξὺ σὲ ἀραιὴ διάλυση.

Λιμάρετε κατόπι λίγο καλάϊ (κασσίτερο) καὶ τρίβετε μ' αὐτὸ τὴ σκουριὰ ποὺ φεύγει.

Στὰ χρωματιστὰ βαμβακερά: Μὲ διάλυση ἀπὸ νιτρικὸ ὀξύ.

Ἀπὸ λεπτὰ ὑφάσματα (δαντέλες). Ἀγοράστε ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο λίγη ρίζα ρομπάρμπαρο. Βράστε την σ' ἕνα φλυτζάνι νερό, ὡς νὰ μείνη τὸ μισό νερό. Βράστε τὸ λερωμένο μέρος ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας σ' αὐτὴ τὴ διάλυση. Τὸ ὕφασμα καθαρίζει ἔξοχα.

Σίδερου κιτρίνισμα: Ἂν τὸ ροῦχο κιτρινίσε στὸ σιδέρωμα, νὰ τί θὰ κάνετε:

Πρῶτος τρόπος.

Ἀναμίξτε καλὰ 15 δράμια σκόνη γνάθεος (εἶναι ἡ μαύρη σκόνη ποὺ καθαρίζομε τὶς σόμπες), 5 δράμια σαποῦνι ψιλοκομμένο, καὶ τὸ χυμὸ δύο μεγάλων κρεμυδιῶν.

Ἀφοῦ τὰ ζυμώσετε καλὰ αὐτὰ καὶ σχηματίσετε μιὰ ἀρκετὰ πυκνὴ ἀλοιφή, θὰ βάλετε ἕνα παχὺ στρῶμα πάνω στὸ λεκέ. Θὰ τὸ ἀφήσετε εἰκοσιτέσσερες ὧρες. Θὰ πλύνετε ὕστερα τὸ ὕφασμα, καὶ θὰ δῆτε ἂν ὁ λεκὲς ὑπάρχει ἀκόμη. Ἂν ὑπάρχη, θὰ κάνετε τὸ ἴδιο δυὸ καὶ τρεῖς φορές, ὡς νὰ ἐξαφανιστῆ ἐντελῶς.

Ἂν τὸ κιτρίνισμα δὲν εἶναι βαθύ, βρέξτε το μὲ διάλυση βόρακος ἀμέσως, ξεπλῦντε το καὶ σιδερῶστε το ὑγρό.

Συνήθως ὁ λεκὲς ἐξαφανίζεται.

Τσάϊ: Οἱ λεκέδες ἀπὸ τὸ τσάϊ φεύγουν ἂν τρίψετε τὸ λεκιασμένο μέρος σὲ μιὰ διάλυση βόρακος (1 ½ κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ βόρακας σ' ἕνα φλυτζάνι νερό).

Ξεπλῦντε το σὲ ζεματιστὸ νερὸ κι' ἁπλῶστε το στὸν ἥλιο.

Ἢ τρῖψτε το μὲ χυμὸ λεμονιοῦ, κι' ἁπλῶστε το στὸν ἥλιο, φροντίζοντας νὰ μένη ὁ λεκὲς ὑγρὸς ἀρκετὲς ὧρες μὲ ἀδιάκοπο βρέξιμο μὲ χυμὸ λεμονιοῦ, ἐνῶ θὰ εἶναι ἁπλωμένο τὸ ὕφασμα στὸν ἥλιο.

Ὑγρασία: Γιὰ νὰ καθαρίσετε τὶς κηλίδες ὑγρασίας ἀπὸ τ' ἀσπρόρρουχα, ἀνακατεύετε 10 δράμια ἀμυλόκολλα (νισεστέ), 5 δράμια ἁλάτι καὶ τὸ ζουμὶ δυὸ λεμονιῶν. Ἁπλῶστε αὐτὸ τὸ μῖγμα πάνω στοὺς λεκέδες κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές, κι' ἀφῆστε τὸ ροῦχο νὰ στεγνώση στὸν ἀέρα.

Ξεπλύνετέ το μὲ καθαρὸ χλιαρὸ νερό.

Οἱ λεκέδες θὰ ἔχουν ἐξαφανιστῆ.

Φροῦτα: Στὰ «ὀξέα» εἴπαμε τί πρέπει νὰ κάνομε ἂν λερωθῆ τὸ ροῦχο μὲ χυμὸ φρούτων. Ὑπάρχει ὅμως κι' ἄλλος τρόπος.

Ρίχνομε λίγη γλυκερίνη στὸ μέρος ποὺ εἶναι ὁ λεκές, καὶ τὸν ἀφήνομε μιὰ ὥρα. Ὕστερα περιχύνομε τὸν λεκὲ μὲ ζεματιστὸ νερό, καὶ πλένομε τὸ ροῦχο ἂν πλένεται.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ πιὸ ἁπλοὶ τρόποι νὰ καθαρίσετε τοὺς λεκέδες ποὺ διαρκῶς γίνονται στὰ ροῦχα.

Καὶ τώρα... καλὸ κουράγιο, καὶ καλὴ ἐπιτυχία!

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Σήμερα θὰ σᾶς δώσω μερικὲς πρακτικὲς συμβουλὲς γιὰ τὰ σεντόνια, τὶς μαξιλαροθῆκες, τὶς πετσέτες τῆς κουζίνας, κλπ.

— Μὴν περιμένετε νὰ λερωθοῦν πολὺ τὰ σεντόνια, ἡ μαξιλαροθῆκες, οἱ πετσέτες κλπ. γιὰ νὰ τὰ μπουγαδιάσετε. Τὰ ὄχι καθαρὰ ροῦχα, καθαρίζουν δύσκολα, θέλουν πολὺ τρίψιμο καὶ λυώνουν.

—Τὰ ραψίματα καὶ τὰ μπαλώματα πρέπει νὰ γίνωνται πρὶν πᾶνε τὰ ροῦχα στὴ μπουγάδα.

— Ἀπὸ τὰ παλιὰ σεντόνια, φτιάστε ὑποσέντονα, ποὺ εἶναι τόσο πρακτικὰ γιὰ τοὺς ἀρρώστους.

— Ράβετε στὴ μέση τῆς πετσέτας τῆς κουζίνας καὶ στὶς τέσσαρες μεριὲς ἀπὸ ἕνα κρεμαστάρι (κορδέλλα). Ἔτσι δὲν θὰ χρειάζεται νὰ γυρίζετε τὴν πετσέτα στὰ χέρια καὶ ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, ὡς νὰ βρῆτε τὴν κρεμάστρα.

— Ἔχετε στὴν κουζίνα ἄφθονες παλιὲς ἐφημερίδες καὶ χαρτιά. Ἔτσι δὲν λερώνετε τὶς πετσέτες γιὰ νὰ σκουπίζετε κατσαρόλες, κ.λ.π.

— Μάθετε τὰ παιδιὰ ὅταν πλένωνται, νὰ ξεπλένωνται μὲ ἄφθονο νερό. Ἔτσι οἱ πετσέτες (προπαντὸς τῶν χεριῶν) δὲν λερώνονται εὔκολα.

— Συνηθίστε τὰ παιδιὰ νὰ μὴν πηγαίνουν στὸ κρεββάτι πρὶν πλυθοῦν καλά. Τὸ βραδυνὸ πλύσιμο ἐξασφαλίζει τὴν καθαριότητα τῶν σεντονιῶν.

—Γιὰ τὰ παιδιά, εἶναι ἀπαραίτητα ἄφθονα ποδόπανα, γιὰ νὰ σκουπίζουν τὰ πόδια τους ποὺ εἶναι διαρκῶς γεμάτα χώματα, ἀφοῦ τὰ πλυνουν. Αὐτὰ τὰ φτιάνετε ἀπὸ παλιὰ σεντόνια.

— Μπαλώνετε ἀμέσως καὶ τὸ παραμικρὸ σκίσιμο.

— Μὴν φυλᾶτε ποτὲ σεντόνια, πετσέτες, κλπ. ποὺ δὲν εἶναι ἐντελῶς στεγνά. Τὸ ὕφασμα σαπίζει.

— Τὰ στρώματα διατηροῦνται πεντακάθαρα, ἂν κάτω ἀπὸ τὸ κάτω σεντόνι, ἁπλῶστε ἕνα πολὺ μικρότερο — ὅσο καὶ τὸ στρῶμα — ποὺ τὸ φτιάνετε ἀπὸ παλιὰ σεντόνια.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Ντομάτες γεμιστὲς μὲ ρίζι.

Δὲν ὑπάρχει νοικοκυρὰ ποὺ νὰ μὴν ξέρη νὰ φτιάνη τὸ τόσο νόστιμο αὐτὸ καλοκαιριάτικο φαΐ. Ἐπειδὴ ὅμως ὅλες ἡ νοικοκυρὲς δὲν ξέρουν τὶς σωστὲς ἀναλογίες, κι' ἐπειδὴ ἕνα νόστιμο φαΐ ὅταν γίνεται ὅπως πρέπει εἶναι ἀκόμη νοστιμώτερο, σᾶς δίνω ἐδῶ μερικὲς ὁδηγίες ποὺ ἂν τὶς ἀκολουθήσετε κατὰ γράμμα, θὰ μὲ θυμηθῆτε!

Διαλέμε ντομάτες ὄχι πολὺ μεγάλες κι' οὔτε πολὺ γινωμένες. Τὶς ἀνοίγομε μ' ἕνα κοφτερὸ μαχαιράκι, βγάζομε τὴν ψύχα τους, τοὺς ρίχνομε ἁλατοπίπερο καὶ λίγη ζάχαρη καὶ τὶς ἀφήνομε. Ἔχομε κατόπι 100 δράμια κρεμμύδια, 100 δράμια ρύζι, καὶ 100 δράμια λάδι.

Κόβομε τὰ κρεμμύδια ψιλὰ καὶ τὰ καβουρδίζομε μὲ τὸ λάδι ὡς νὰ ξανθίνουν. Ἔπειτα κόβομε ψιλὰ τὴν ψύχα ἀπὸ τὶς ντομάτες, καὶ τὴν ρίχνομε κι' αὐτὴν στὴν κατσαρόλα.

Τὸ ντοματόζουμο, τὸ περνᾶμε ἀπὸ τρυπητὸ γιὰ νὰ φύγουν οἱ σπόροι.

Ἀφοῦ μαραθῆ καλὰ ἡ ψύχα τῆς ντομάτας, ρίχνομε τὸ ντοματόζουμο, λίγο νερό, καθὼς καὶ τὸ ρύζι ποὺ τὸ εἴχαμε ἀφήσει προηγουμένως στὸ νερὸ νὰ μουσκέψη. Καὶ προσθέτομε ἁλάτι, πιπέρι καὶ ψιλοκομμένο μαϊντανό.

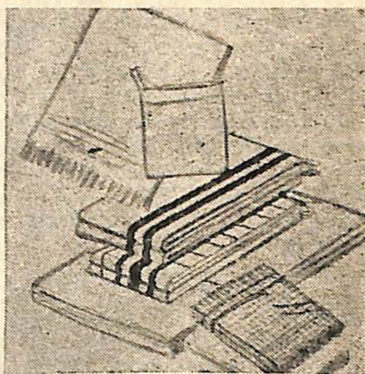
Τ' ἀνακατεύομε ὅλα στὴν κατσαρόλα σὲ σιγανὴ φωτιὰ ὡς νὰ μισοψηθῆ τὸ ρύζι καὶ ν' ἀπορροφήση ὅλο τὸ νερό, κι' ὕστερα γεμίζομε ἀμέσως τὶς ντομάτες, χωρὶς νὰ πιέζωμε τὴ γέμιση, καὶ προσέχοντας νὰ μὴν τὶς παραγεμίσωμε γιὰ νὰ μὴ σκάσουν.

Τὶς βάζομε στὸ ταψί, τὶς ἀλείφομε μ' ἕνα φτερὸ μὲ λάδι, καὶ τὶς στέλνομε νὰ ψηθοῦν σὲ φοῦρνο μέτριο.

Μελιτζάνες γεμιστές

Ἀνοίγομε τὶς μελιτζάνες ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, καὶ τὶς ἀδειάζομε ἀπὸ τοὺς σπόρους τους, προσέχοντας ν' ἀφήσωμε τὴν ψύχα.

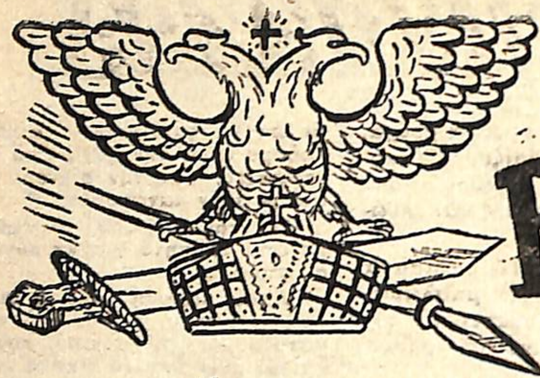
Ἂν εἶναι λίγο πικρές, τὶς ἁλατίζομε καὶ τὶς ἀφήνομε νὰ στραγγίσουν, κι' ὕστερα τὶς πλένομε καλά. Ἂν δὲν εἶναι πικρὲς αὐτὸ δὲν χρειάζεται. Ἑτοιμάζομε τὴν γέμιση μὲ τὸ ρύζι, ὅπως καὶ γιὰ τὶς ντομάτες, καὶ προσθέτομε λίγη ντομάτα φρέσκη, καὶ τὶς γεμίζομε χωρὶς νὰ τὶς πιέζωμε πολύ.

Τὶς τηγανίζομε λίγο, καὶ τὶς βάζομε σὲ φαρδυὰ κατσαρόλα. Τὶς περιχύνομε μὲ τὸ λάδι τοῦ τηγανίσματος (ποὺ προσέχουμε νὰ μὴ μαυρίση) λίγο νερό, (τόσο ὅσο νὰ μισοσκεπαστοῦν) καὶ λίγη ντομάτα φρέσκη ψιλοκομμένη. Σκεπάζομε τὴν κατσαρόλα, καὶ τὶς ἀφήνομε νὰ σιγοψηθοῦν σὲ σιγανὴ φωτιά.

Ἂν θέλωμε νὰ τὶς στείλωμε στὸ φοῦρνο, πρέπει νὰ τὶς περιλούσωμε μὲ ντομάτα σάλτσα ἢ μὲ νερό, γιατὶ ἡ μελιτζάνες δὲν ἔχουν νερὸ νὰ χύσουν καθὼς οἱ ντομάτες, καὶ τὸ ρύζι μένει ἄψητο.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΑ

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

16ον.

Κάτω, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, ἕνα κορίτσι εἶχε προβάλει ἀπὸ τὰ δέντρα. Βαστοῦσε στὸ χέρι ἕνα σακὶ καί, κοιτάζοντας τὸ νερὸ ποὺ ἔτρεχε διάφανο, προχωροῦσε κατὰ τὸ μοναστήρι. Τὰ μαῦρα μαλλιά της ἔπεφταν πυκνὰ γύρω στὸ πρόσωπό της κρύβοντάς το σχεδὸν ὅλο, καὶ πήγαινε συλλογισμένη, μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό.

— Αὐτή; εἶπε ὁ καλόγερος. Εἶναι ἡ Βουβή.

— Ποιὰ Βουβή;

— Μιὰ Βουλγάρα, λιγάκι παλαβή, λένε, ἂν καὶ τίποτα παλαβὸ δὲν ἄκουσα νὰ ἔκανε. Μὰ βρέθηκε, φαίνεται, μπρὸς στὸ μοναστήρι τὴ μέρα ποὺ σ' ἔφεραν σηκωτὸ κι ἀπὸ τότε κάθε μέρα ἔρχεται καὶ ρωτᾶ πῶς εἶσαι. Καὶ τὴ μέρα ποὺ ἤσουν πολὺ βαριὰ καὶ τῆς τὸ εἶπαν, ἔπεσε, λέγει, στὸ χῶμα κι ἔκλαψε τόσο, ποὺ ράγισε, λέγει, ἡ καρδιὰ τοῦ καλογέρου ποὺ τὴν εἶδε.

— Γιατί ἔκλαιγε;

— Ποιὸς τὸ ξέρει! Γελοῦν οἱ καλόγεροι γι' αὐτὸ καὶ τὴ λέγουν παλαβή. Ἐγὼ δὲν τὸ βρίσκω καὶ τόσο παράξενο. Σὲ νομίζει πατριώτη της, τῆς εἶπαν πὼς θὰ πεθάνεις καὶ λυπήθηκε τὸ κορίτσι.

Ἡ Βουβὴ ὡστόσο εἶχε παρατήσει τὴν ἀκροποταμιὰ κι ἀνέβαινε στὸ μοναστήρι. Χτύπησε τὴν πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ μπῆκε μέσα νὰ παραδώσει τὸ σακί της.

— Μὰ ποῦ τὴν εἶδα ἐγώ; ρώτησε ξαφνικὰ ὁ Κωνσταντῖνος.

—Ἐσύ;... Τὴν εἶδες;

— Ναί, τὴν εἶδα, τὴν ξέρω... Νὰ δεῖς, κάτι μοῦ θυμίζει!

Ἔκρυψε τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια του, γυρεύοντας νὰ θυμηθεῖ.

— Βοήθησέ με, πάτερ Γρηγόρη, εἶπε στενοχωρεμένα. Τὸ μυαλό μου εἶναι ἀκόμα τόσο σκοτισμένο...

— Δὲν εἶναι παράξενο, παιδί μου, ὕστερα ἀπὸ τὴ μεγάλη σου ἀρρώστια...

—"Οχι, ὄχι, θέλω νὰ θυμηθῶ... Νὰ δεῖς ποῦ τὴν εἶδα... Ἀνακατώνεται ἡ εἰκόνα της μὲ κάποιο κρότο νεροῦ ποὺ τρέχει... μὲ κάποιο κλάμα...

— Γιατὶ τὸ ποτάμι τρέχει, καὶ τὴν εἶδες τώρα ποὺ μιλήσαμε γιὰ τόσες δυστυχίες, εἶπε ὁ Γρηγόρης. Ἔλα, γιέ μου, μὴν κουράζεις ἄδικα τὸ μυαλό σου. Δὲν τὴν ἀντάμωσες παρὰ μπροστὰ στὸ μοναστήρι, ὅταν σὲ φέρανε ἀναίσθητο. Καὶ δὲν πιστεύω νὰ τὴν εἶδες τότε. Καὶ ὁ Μιχαὴλ πρώτη φορὰ ἐδῶ τὴν εἶδε, ποὺ ρωτοῦσε γιὰ σένα. Μὰ πᾶμε μέσα τώρα, ὁ ἥλιος γέρνει νὰ βασιλέψει. Μὴν ξεχνοῦμε πὼς πρώτη φορὰ βγῆκες σήμερα ἀπὸ τὸ κελί σου.

Καὶ πιάνοντάς τον μπράτσο, μὲ σιγανὰ βήματα πῆραν τὸ δρόμο τοῦ μοναστηριοῦ.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ἄνοιξε ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ βγῆκε ἡ Βουβή. Καθὼς εἶδε τοὺς δυὸ ἄντρες, κοντοστάθηκε κι ἔκανε νὰ ξεφύγει. Μὰ ἄλλο δρόμο δὲν εἶχε ἀπὸ τὸ μονοπάτι ὅπου ἀνέβαινε ὁ Κωνσταντῖνος μὲ τὸν Γρηγόρη.

Μιὰ στιγμὴ δίστασε, ὕστερα ἐξακολούθησε τὸ δρόμο της.

Καθὼς ἔφθασε κοντά της, ὁ Κωνσταντῖνος σταμάτησε καὶ θέλησε νὰ τῆς μιλήσει, νὰ τῆς πεῖ ἕνα εὐχαριστῶ γιὰ τὸν κόπο της, ποὺ κάθε μέρα ρωτοῦσε γιὰ κεῖνον.

Μὰ μ' ἕνα πήδημα ἡ Βουβὴ πετάχθηκε στὸ πλάγι κι ἔτρεξε στὸ δάσος ὅπου χάθηκε.

— Τὴν ἔλεγαν Ἀλεξία! ἀναφώνησε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Ποιά; ρώτησε ξαφνισμένος ὁ καλόγερος.

— Τὸ κοριτσάκι ποὺ ἔφερε ὁ πατέρας σου στὸ σπίτι μας, στὴν Ἀδριανούπολη.

— Πῶς σοῦ ἦλθε τώρα;

— Δὲν ξέρω! Ἔξαφνα σὰ νὰ ἄναψε φῶς στὸ μυαλό μου, θυμήθηκα τ' ὄνομά της. Καὶ θυμοῦμαι ποὺ εἶπε ἡ μητέρα μου: «Ἀλεξία! Εἶναι περίεργο ὄνομα».

Ἔτρεξε στὸ δάσος ὅπου χάθηκε...

Καὶ ἀποκρίθηκε ὁ Παγράτης πὼς ἦταν τ' ὄνομα τοῦ πατέρα της.

— Ναί, ναί! Καλὰ λές! Τὸν πατέρα της τὸν ἔλεγαν Ἀλέξιο, ἀποκρίθηκε ὁ καλόγερος. Ἀλέξιο Ἀργυρό.

Μπῆκαν στὸ μοναστήρι. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀνέβηκε στὸ κελί του καὶ ὁ Γρηγόρης πῆγε νὰ βρεῖ τὸν Ἡγούμενο, νὰ τοῦ πεῖ πὼς ἔφευγαν σ' ἕνα - δυὸ μέρες καὶ νὰ φροντίσει γιὰ ἄλογα. Τὸν βρῆκε στὴν εἴσοδο μὲ δυὸ καλόγερους ποὺ κλείδωναν καὶ ἀμπάρωναν τὴ μεγάλη πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ.

— Καλῶς τὸν πάτερ Γρηγόρη! Ἔμαθες τίποτα; ρώτησε ὁ Ἡγούμενος μὲ κάποια νευρικάδα.

—"Οχι! Γιατί; Τί τρέχει;

— Δὲν ξέρω, μὰ κάτι σοβαρὸ συμβαίνει. Σοῦ εἶπα πὼς τὸ πρωὶ ἕνας στρατιώτης τοῦ Δραξὰν ἦλθε νὰ ρωτήσει γιὰ τὸ φίλο σου. Λοιπὸν τὸν ρώτησα κι ἐγὼ τί κάνει ὁ Δραξάν, καὶ μοῦ ἀποκρίθηκε πὼς ἦταν νὰ ἔλθει ἀπόψε μὲ τὸν Δραγομοῦτσο καὶ δὲν ξέρω ποιὸν ἄλλο. Ἔξαφνα, τώρα τ' ἀπόγευμα, παρουσιάζονται μερικοὶ στρατιῶτες, καὶ τί μαθαίνω; Πὼς φεύγει, λέγει, ὁ στρατηγὸς καὶ θέλει ὅλα του τὰ πράματα. Καὶ ὅσους στρατιῶτες εἶχε ἀφήσει ἀκόμα ἐδῶ, τοὺς θέλει, λέγει, νὰ πᾶν νὰ τὸν βροῦν. Τὰ φορτώσαμε ὅλα στὰ μουλάρια καὶ τὰ πῆραν οἱ στρατιῶτες καὶ φύγανε.

— Ποῦ πᾶνε; ρώτησε ὁ Γρηγόρης γυρεύοντας νὰ μὴ δείξει τὴ χαρά του.

— Στὸν Πρίλαπο, λένε, μὰ καλὰ - καλὰ δὲν ἤξεραν. Τὸ μόνο ποὺ μοῦ εἶπαν εἶναι πὼς ὅλοι οἱ στρατηγοὶ διατάχθηκαν νὰ παρατήσουν τὰ στενὰ καὶ νὰ γυρίσουν κατὰ τὸν Πρίλαπο. Ἔλεγα πὼς θἄκουσες τίποτα.

—"Οχι, τίποτα δὲν ἄκουσα, εἶπε ὁ Γρηγόρης.

Καὶ χωρὶς νὰ παραγγείλει τ' ἄλογα ἀνέβηκε στὸ κελὶ τοῦ Κωνσταντίνου.

— Μπορεῖς νὰ κοιμηθεῖς ἥσυχος, εἶπε χαρούμενα, μπαίνοντας μέσα. Ὁ Δραξὰν μὲ τὸ σῶμα του καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔφυγαν γιὰ τὸν Πρίλαπο καὶ παράτησαν τὰ βουνά καὶ τὶς κλεισοῦρες. Γιὰ μερικὲς μέρες ἀκόμα, μπορεῖς χωρὶς φόβο νὰ ξεκουραστεῖς στὸ μοναστήρι. Ὕστερα φεύγομε μαζί.

ΙΒ'.

ΝΥΧΤΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

Ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψει κι ἕνα - ἕνα φωτίζουνταν τὰ παράθυρα τοῦ μοναστηριοῦ.

Ἔξω, οἱ νυχτερινὲς σκιὲς ἄρχισαν ν' ἁπλώνονται στὴν ἐξοχή, τὰ πουλιὰ εἶχαν πεῖ τὸ βραδινὸ τους τραγούδι καὶ τὸ δάσος ἥσυχα ἀποκοιμήθηκε.

Ἡ δεξιὰ ὅμως ἀκροποταμιὰ ἔμοιαζε, ἀπεναντίας, ἐκείνη τὴν ὥρα νὰ εἶχε ξυπνήσει ἀπὸ τὴ συνηθισμένη της ἠρεμία.

Οἱ Βούλγαροι ἔφευγαν.

Τῶν στρατιωτῶν οἱ φωνὲς ἀνακατώ-

νουνταν μὲ τὸ σάλαγο τῶν ἁμαξιῶν ποὺ, φορτωμένα καὶ τραντανιστά, κατρακυλοῦσαν στὸν ἄσπρο δρόμο, πλάγι στοὺς καβαλάρηδες καὶ τοὺς πεζούς, σηκώνοντας σύννεφο τὴ σκόνη. Καὶ ἂν ξεκολλοῦσε κι ἔμενε πίσω κανένα κομμάτι τῆς ζωντανῆς αὐτῆς γραμμῆς, ἢ ἂν κανενὸς ἁμαξιοῦ ρόδα σκάλωνε σὲ καμιὰ τροχιά, ἔτρεχε ὡς ἐκεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς καί, μὲ βρισιὲς καὶ σπρωξιές, ἢ καὶ μὲ τὸ ξύλο ἀκόμα, γρήγορα ἔβαζε στὴ γραμμὴ ἄντρες καὶ ζῶα, καὶ ἡ πορεία, μιὰ στιγμὴ διακομμένη, ξανάρχιζε πιὸ βιαστικὴ παρὰ πρίν.

Κρυμμένος μὲς στὰ δέντρα, σ' ἕνα δασωμένο λόφο, στὸ μέρος ποὺ ὁ δρόμος χωρίζουνταν ἀπὸ τὸ ποτάμι κι ἔστρεφε ἀνεβαίνοντας κατὰ τὸν Πρίλαπο, στέκουνταν ὁ Μιχαὴλ.

Τὰ σκονισμένα του ροῦχα καὶ ποδήματα μαρτυροῦσαν τὸ μακρὺ δρόμο ποὺ εἶχε κάνει. Μὰ τὸ ἡλιοκαμένο του πρόσωπο, ἔλαμπε ἀπὸ χαρὰ μυστική. σὰ νὰ μὴν ἔνιωθε τὴν κούραση τοῦ κορμιοῦ του... Ὁ Κωνσταντῖνος ἦταν τώρα ἕνα πλάγι...

Παρακάτω, στὰ χόρτα, πλάγι στὸ δρόμο κάθουνταν ἡ Βουβή, μὲ τὸ σαγόνι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι της, καὶ ἀδιάφορα κοίταζε τοὺς στρατιῶτες ποὺ περνοῦσαν. Ποῦ καὶ ποῦ τὴν ἀναγνώριζε ἕνας καὶ τῆς φώναζε κανένα χωρατὸ ἢ τῆς ἔριχνε κανέναν ὀβολό. Μὰ ἡ Βουβὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ τοὺς κοιτάζει ἀγέλαστη καὶ ἀκατάδεχτη, καὶ οἱ ὀβολοὶ ἔμεναν ἀσύναχτοι στὸ χῶμα ὅπου εἶχαν πέσει.

Πέρασαν καὶ οἱ τελευταῖοι, καὶ ἀκόμα τοὺς κοίταζε ἡ Βουβή, ποὺ ἀπομακρύνουνταν καὶ μίκραιναν, καὶ χάνουνταν, ὥσπου ἔσβησαν ὁλότελα, ἀφήνοντας πίσω τους ἕνα λαφρὺ σύννεφο σὰν καπνό, ποὺ ἄσπριζε στὸ σκοτάδι καὶ λίγο - λίγο διαλύνουνταν. Χάθηκε κι αὐτὸ καὶ δὲν ἔμεινε πιὰ τίποτα.

Τότε ἡ Βουβὴ σταύρωσε τὰ χέρια της στὰ διπλωμένα της γόνατα, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι στὰ μπράτσα της, κι ἔμεινε ἀσάλευτη σὰν ἀποσταμένη.

Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ λόφο, ὁ Μιχαὴλ τὴν εἶχε δεῖ, καί, ἀκίνητος καὶ αὐτός, περίμενε μὲ κάποια περιέργεια νὰ δεῖ τί θὰ κάνει ἡ Βουβὴ καὶ ποῦ θὰ πάγει.

Μὰ πέρασε ἡ ὥρα, νύχτωσε ὁλότελα, τὸ φεγγάρι ἄρχισε νὰ προβαίνει ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ βουνό, οἱ πρῶτες του ἀχτίδες φώτισαν τὸν πράσινο λόφο, ἔφθασαν ὡς τὸ ἔρημο κορίτσι περιτυλίγοντάς το κι αὐτὸ στὸ ἄσπρο του φῶς, καὶ ἡ Βουβὴ δὲν κούνησε.

Τότε, σιγὰ - σιγά, κατέβηκε ὁ Μιχαήλ, πέρασε μπροστά της καὶ γύρισε κατὰ τὸ ποτάμι νὰ φύγει.

Μὰ ἕνας ἀναστεναγμὸς τὸν σταμάτησε. Ἡ Βουβὴ ἔκλαιγε.

Ἔκλαιγε σιγαλὰ - σιγαλά, κι ἕνα ἀναφιλητὸ φούσκωνε ποῦ καὶ ποῦ τὸ στῆθος της, σὰν ποὺ ἀναστενάζουν τὰ παιδάκια, ἀφοῦ κλάψουν πολὺ καὶ κουραστοῦν καὶ ἀποκάμουν.

Ὁ Μιχαὴλ λυπήθηκε τὴ μοναξιά της, τὴν ἐρημιά της.

Πλησίασε, καί, σιγὰ γιὰ νὰ μὴν τὴν τρομάξει, ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο της.

Ἡ Βουβὴ σήκωσε τὸ κεφάλι, καὶ τὸν κοίταξε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ δάκρυα ποὺ θόλωναν τὰ μάτια της, μὰ οὔτε τρόμαξε οὔτε σηκώθηκε.

— Τί ἔχεις; ρώτησε βουλγάρικα ὁ Μιχαήλ.

Μὲ τὸ κεφάλι ἡ κόρη ἔκανε νόημα ἀρνητικό.

— Δὲ θέλεις νὰ μοῦ πεῖς; εἶπε πάλι ὁ Μιχαήλ.

Καὶ τὸ κορίτσι πάλι ἔκανε νόημα «ὄχι».

Ἔξαφνα ἅπλωσε τὸ χέρι της κατὰ τὴ δύση.

— Οἱ στρατιῶτες; ρώτησε ὁ Μιχαήλ. Ξέρεις ποῦ πᾶνε;... Στὸν Πρίλαπο;

— Ναί, ἔκανε ἐκείνη.

— Τοὺς εἶδες; Ναί; Ἦταν ὅλοι;... Ὁ Ἰβάτζης; Ὁ Δραξάν; Καὶ ἄλλοι; Ὁ Νικουλιτσάς; Ὁ Βλαδισλάβ;

Σ' ὅλα τὰ ὀνόματα ἡ Βουβὴ ἀποκρίνουνταν «ναί». Ὁ Μιχαὴλ κάθησε στὸ χόρτο κοντά της καὶ ἡ κόρη δὲν ἔκανε νὰ φύγει.

— Γιατί δὲν τοὺς ἀκολούθησες; ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

Ἡ Βουβὴ σταύρωσε τὰ χέρια της στὸ γόνατό της καὶ τὸν κοίταξε διστακτικά. Καὶ πάλι μὲ τὸ κεφάλι ἔκανε νόημα ἀρνητικό.

— Δὲν εἶσαι μαζί τους; Ὄχι; Μὰ γιατί λοιπὸν σοῦ ἔδωσαν χρήματα;

Μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ποδιοῦ της τοῦ ἔδειξε πὼς ἔμεναν οἱ ὀβολοὶ ἐκεῖ ποὺ εἶχαν πέσει. Ὕστερα γύρισε, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι της στὸ χέρι καὶ τὸν ἀγκώνα στὸ γόνατό της, καὶ βυθίστηκε πάλι στοὺς στοχασμούς της σὰ νὰ εἶχε ξεχάσει τὸν Μιχαὴλ ποὺ τὴν κοίταζε καθισμένος πλάγι της.

Τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔπεφτε τώρα στὸ πρόσωπό της καὶ τὸ ἔδειχνε πιὸ ἄσπρο ἀκόμα, σὰ μαρμαρένιο ἀνάμεσα στὰ κατάμαυρα μαλλιὰ ποὺ ἔπεφταν ἐλεύθερα στοὺς ὤμους της.

Ἔξαφνα μιὰ ἐνθύμηση πέρασε σὰν ἀστραπὴ στὸ μυαλὸ τοῦ Μιχαήλ, τόσο ξαφνική, τόσο ζωνταιή, ποὺ σκέπασε τὰ μάτια μου μὲ τὰ χέρια του.

— Παναγία μου! μουρμούρισε ἑλληνικά.

Ὅλες οἱ σκηνὲς τῆς σφαγῆς τῆς Ἀδριανούπολης πέρασαν σὲ μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὸ νοῦ του. Θυμήθηκε τὸ σπίτι τοῦ Κατεπάνω κι ἕνα παιδικὸ πρόσωπο σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παράθυρα. Εἶδε τὴ λιτανεία ὅπου περπατοῦσε κι αὐτὸς πηγαίνοντας στὴν ἐκκλησία, τὶς στολισμένες ἀρχόντισσες, τὸν Κατεπάνω μὲ ὅλα του τὰ διαμαντικά. Καὶ ὕστερα τὸ αἷμα, τὸ αἷμα ποὺ ἔτρεχε ποτάμι, τὴ μητέρα τοῦ Κωνσταντίνου σφα...ένη ἀπέξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, καὶ ὅλα τὰ φρικτὰ ἐπακόλουθα.

— Παναγία μου... μουρμούρισε πάλι.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ θυμήθηκε τὴ Βουβὴ καὶ τρόμαξε γιὰ τὸ λόγο ποὺ τοῦ εἶχε ξεφύγει ἑλληνικά. Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὴν κοίταξε.

Ἡ Βουβὴ δὲν εἶχε ἀλλάξει τὴ στάση της, μόνο τὸ βλέμμα της ἦταν καρφωμένο στὸ πρόσωπό του, μαῦρο, βαθύ, χωρὶς τέλος.

— Μὴ μὲ κοιτάζεις ἔτσι! εἶπε ἀπότομα ὁ Μιχαὴλ μιλώντας της βουλγάρικα. Δὲν ξέρω γιατί, μὰ μοῦ θυμίζεις πράματα φρικτὰ ποὺ θέλω νὰ ξεχάσω!

Σηκώθηκε καὶ στάθηκε μπροστά της.

— Ποῦ θὰ πᾶς; ρώτησε. Ποῦ εἶναι τὸ σπίτι σου; Θὰ σὲ πάγω ὡς ἐκεῖ... δὲν κάνει νὰ μένεις μόνη ἐδῶ τέτοια ὥρα.

Μὰ ἡ Βουβὴ ἀργοκούνησε τὸ κεφάλι καὶ δὲ σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση της.

— Δὲν μπορεῖς νὰ μείνῃς ἐδῶ, εἶπε στενοχωρεμένος ὁ Μιχαήλ.

Κι ἐπειδὴ τὸ κορίτσι ἔκαμνε νόημα πὼς μποροῦσε:

— Θὰ σὲ φᾶνε οἱ λύκοι! πρόσθεσε.

Ἡ Βουβὴ ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα δίκοπο μαχαίρι καὶ τοῦ τὸ ἔδειξε.

Μὲ τὸ κίνημα ποὺ ἔκανε, ἄνοιξε τὸ πουκαμισάκι της, καὶ ὁ Μιχαὴλ εἶδε κάτι ποὺ ἔλαμψε κρεμασμένο στὸ λαιμό της. Ἦταν πολύτιμος μαργαριταρένιος σταυρός.

— Τί ἔχεις στὸ λαιμό σου; ρώτησε. Δεῖξε μού το!

Μὰ ξαφνισμένη ἔκλεισε ἡ Βουβὴ τὸ ροῦχο της καὶ πετάχθηκε στὰ πόδια της, ἕτοιμη νὰ ξεκόψει.

Ὁ Μιχαὴλ τὴ βάσταξε ἀπὸ τὸ χέρι.

Πέρασαν καὶ οἱ τελευταῖοι...

— Μὴ φεύγεις ἔτσι, παρακάλεσε, μὴ μὲ φοβᾶσαι. Κακὸ δὲ θὰ σοῦ κάνω, οὔτε θὰ σοῦ πῶ νὰ μοῦ δείξῃς τίποτα ποὺ δὲ θέλεις. Πές μου μόνο ποῦ πηγαίνεις. Θέλω νὰ σὲ συνοδεύσω ὡς ἐκεῖ, καὶ τότε θὰ σ' ἀφήσω.

Ἡ Βουβὴ τὸν κοίταξε μιὰ στιγμὴ καὶ τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα. Ἔκανε νόημα πὼς δέχουνταν καὶ γύρισε κατὰ τὸ ποτάμι μαζί του.

— Τί; εἶπε σαστισμένος ὁ Μιχαήλ. Ἀπὸ κεῖ πᾶς καὶ σύ; Κάθεσαι κεῖ;... Ἔχει κανένα χωριό; Ὄχι;... Μὰ λοιπὸν ποῦ κάθεσαι;

Ἡ κόρη ἔκανε μὲ τὸ χέρι μιὰ πλατιὰ κίνηση ποὺ ἔδειξε ὅλο τὸ δάσος ποὺ σκέπαζε τὸ βουνό.

Τὸν ὁδήγησε στὸ ποτάμι, ἔβγαλε τὰ ποδήματά της, τοῦ ἔκανε νόημα νὰ κάνει καὶ κεῖνος τὸ ἴδιο, καὶ μπῆκε στὸ νερό. Ὁ Μιχαὴλ τὴν ἀκολούθησε. Ἦταν μιὰ ρηχοτοπιὰ σ' αὐτὸ τὸ μέρος καὶ πέρασαν εὔκολα ἀντίκρυ.

— Εἶσαι ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη; ρώτησε ὁ Μιχαήλ. Ὄχι;... Καὶ ὅμως τὰ ξέρεις καλά. Οἱ δικοί σου κάθονται δῶ;

Ἡ Βουβὴ ἔκανε νόημα «ὄχι».

— Μένεις μόνη λοιπόν;... Ὄχι πάντα; Σὰ μένεις ἐδῶ, εἶσαι μόνη; Οἱ δικοί σου εἶναι ἀλλοῦ; Αὐτὸ θέλεις νὰ πεῖς; ρώτησε ὁ Μιχαὴλ ἀκολουθώντας τὰ νοήματά της.

Παραξενεύθηκε νὰ δεῖ πὼς τὸν πήγαινε ἀπὸ τὰ γνωστά του μονοπάτια.

Ἔξαφνα ἡ Βουβὴ σταμάτησε καὶ τοῦ ἔδειξε ἀνάμεσα στὴν πυκνοδεντριὰ ἕνα καλυβάκι καμωμένο ἀπὸ κλαδιά. Καὶ ὁ Μιχαὴλ ἀναγνώρισε τὸ δικό του καλυβάκι ὅπου εἶχε συναντήσει τὸν Νικήτα τὴ μέρα ποὺ κυνηγοῦσαν τὸν Ἰβάτζη.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὸ ρετσινάτο καὶ τὸ ἀρετσίνωτο κρασί.

Αὐτὸς ὁ μήνας καὶ ὁ ἄλλος, εἶναι ἀφιερωμένοι στὸ ἀμπέλι καὶ στὰ σταφύλια, καὶ φυσικὰ καὶ στὸ κρασί, γι' αὐτὸ ἐξακολουθῶ νὰ σᾶς μιλάω γιὰ τὸν τρύγο.

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ καλοῦ ἀμπελουργοῦ στὸν τρύγο, εἶναι νὰ χωρίση ὅσα σταφύλια εἶναι χαλασμένα ἢ λασπωμένα ἢ ἄρρωστα καὶ νὰ τὰ πατήση χωριστά. Τὸ μοῦστο τους θὰ τὸν βάλη σὲ ἄλλο βαρέλι γιατὶ ἂν τὸν ἀνακατέψη μὲ τῶν γερῶν σταφυλιῶν, εἶναι φόβος νὰ χαλάση τὸ κρασί.

Τὸν ἄλλο μοῦστο, ἂν θέλη νὰ κάνη κοκκινέλι, τὸν ἀφήνει στὸν κάδο μὲ τὰ τσίπουρα δυὸ - τρεῖς μέρες, κι' ἔπειτα τὸν τραβάει καὶ τὸν βάζει στὰ βαρέλια ὅπου θ' ἀποτελειώση τὸ βράσιμο. Ἂν πάλι θέλει ἄσπρο κρασί, τὸν μοῦστο τὸν βάζει κατ' εὐθείαν στὰ βαρέλια. Στίβει τὰ τσίπουρα μὲ τὸ πιεστήριο καὶ μοιράζει τὸν τσιπουρίτη σὲ ὅλα τὰ βαρέλια γιατὶ εἶναι ἀπαραίτητος, χρειάζεται στὸ κρασί. Τότε διορθώνει καὶ τὸν μοῦστο ὅπως ἐξηγήσαμε στὸ προηγούμενο.

Ἂν θέλη νὰ κάνη ρετσινάτο, ρίχνει ἀμέσως τὸ ρετσίνι, 1½ - 2 ὀκάδες σὲ 100 ὀκάδες μοῦστο. Ὄχι περισσότερο, γιατὶ πικρίζει τὸ κρασί. Τὸ ρετσίνι πρὶν τὸ χύσωμε στὰ βαρέλια τὸ λυώνομε σὲ λίγο μοῦστο.

Στ' ἄσπρα κρασιά, χρειάζεται πολὺ τὸ μεταμπισουλφίτ, σὲ ἀναλογία 3, ἢ 4, ἢ 5 δράμια γιὰ 100 ὀκ. μοῦστο.

Χρειάζεται κι' ἀνάλογο ξυνὸ (τριγικὸ) ἂν ὁ μοῦστος εἶναι πάνω ἀπὸ 13 βαθμούς, γιὰ νὰ μὴν κόβη τὸ κρασί.

Τὸ βράσιμο (ἡ ζύμωση) στὰ ἄσπρα κρασιὰ κρατάει πολύ, μπορεῖ καὶ 40 μέρες. Γιὰ νὰ κάνωμε νὰ τελειώση πιὸ γρήγορα πρέπει νὰ κανονίσωμε νὰ ἔχη ἡ ἀ-

ποθήκη 20 - 22 βαθμοὺς θερμοκρασία, κι' ὁ μοῦστος 28 - 30. Ἂν κατέβη τοῦ κρα- σιοῦ στὰ 25, τὸ κρασὶ θὰ μείνη γλυκὸ καὶ θὰ χαλάση.

Ἂν εἶναι παραπάνω ἀπὸ 30, ἀερίζομε τραβώντας λίγο μοῦστο.

Στὴν ἀρχὴ ποὺ ὁ μοῦστος εἶναι στὴ μεγάλη βράση του, ἀφήνομε τὰ βαρέλια ξετάπωτα 10 - 15 μέρες. Ἔπειτα βάζομε ἐλαφρὰ τὶς τάπες, καὶ τέλος τὰ ταπώνομε καλὰ ἀπογεμίζοντάς τα.

Τὸ γλυκὸ κρασί.

Μόνον ἀπὸ σταφύλια θερμῆς περιοχῆς ποὺ ὑπερωριμάζουν μπορεῖ νὰ γίνη γλυκὸ κρασί.

Διαλέμε στ' ἀμπέλια τὰ πιὸ γερὰ σταφύλια, τὰ κόβομε ἐλαφρὰ ὥστε μόλις νὰ κρέμωνται ἀπὸ τὸ κλῖμα καὶ τ' ἀφήνομε νὰ σταφιδιάσουν.

Ὁ μοῦστος τους, πρέπει νὰ δείχνη 18 βαθμοὺς Βωμέ.

Τὸ βράσιμο τοῦ μούστου τῶν γλυκῶν κρασιῶν γίνεται πολὺ ἀργά. Τελειώνει δέ, ὅταν τὸ Βωμὲ δείχνει 3 - 4 βαθμούς.

Καὶ σ' αὐτὰ πρέπει νὰ διατηροῦμε θερμοκρασία 28 - 30 βαθμῶν. Ὅταν τὸ μουστόμετρο δείχνη 3 - 4 βαθμούς, ταπώνομε τὸ βαρέλι, τὸ ἀφήνομε μερικὲς μέρες νὰ κατασταλάξη καὶ κάνομε τὴν πρώτη μετάγγιση.Καλὸ εἶναι νὰ προσθέσουμε καὶ λίγο καθαρὸ οἰνόπνευμα, μισὴ ὡς μιὰ ὀκὰ γιὰ 100 ὀκάδες κρασί. Τὸ κρασὶ αὐτὸ ποὺ γίνεται καλύτερο ὅσο παλιώνει, τὸ φυλᾶμε πάντα σὲ μικρὰ βαρέλια.

Κάνομε γλυκὸ κρασὶ καὶ μὲ ἀδύνατο μοῦστο, ἀρκεῖ νὰ προσθέσουμε πετιμέζι ὡς νὰ φτάση τοὺς 18 βαθμούς. Ἡ ξερὴ σταφίδα, 3 ὀκάδες σὲ 100 ὀκ. μοῦστο, γιὰ κάθε βαθμὸ ποὺ θέλομε ν' αὐξήσωμε.

Τσιπουρίτης ἢ μαγγανίτης.

Ἀπὸ τὰ τσίπουρα βγαίνει κρασὶ ἐλαφρό, ἀλλὰ εὐχάριστο στὴ γεύση. Παίρνομε τὰ τσίπουρα ἀπὸ τὸ πατητήρι, τὰ ρίχνομε στὴν κάδη καὶ ρίχνομε νερό. Ὄχι πολύ, ὡς νὰ δείξη τὸ μουστόμετρο 9 - 10 βαθμοὺς καὶ ρίχνομε καὶ λίγη σταφίδα ἂν θέλομε νὰ τὸν δυναμώσουμε. Ἀφήνομε κατόπι τὰ τσίπουρα καὶ νερὸ νὰ βράσουν, νὰ ζυμωθοῦν δηλαδὴ μαζί.

Τὸ βράσιμο τοῦ τσιπουρίτη γίνεται πολὺ γρήγορα. Ὕστερα κάνομε ὅτι καὶ γιὰ τ' ἄλλα κρασιά, μετάγγιση δηλαδὴ καὶ ἀπογέμισμα τῶν βαρελιῶν.

Μετάγγιση.

Τὰ παρακάτω γίνονται σὲ ὅλα τὰ κρασιά, μαῦρα ἢ ἄσπρα, ρετσινάτα ἢ ἀρετσίνωτα.

Ὅταν τελειώση ἡ ζύμωση, τὸ κρασὶ καθαρίζει. Κατακάθεται δηλαδὴ στὸν πάτο τοῦ βαρελιοῦ ἡ λάσπη. Αὐτὸ γίνεται περίφημα ὅταν φυσάη βοριᾶς.

Ἡ λάσπη, τὴν ἄνοιξη χαλάει τὸ κρασί, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ μεταφέρωμε ἀμέσως σὲ ἄλλο βαρέλι, καθαρό. Ἔχομε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἕνα βαρέλι πεντακάθαρο.

Τραβᾶμε τὸ καθαρὸ κρασὶ ἀπὸ τὸ πρῶτο βαρέλι, καὶ τὸ χύνομε στὸ καθαρὸ (μὲ σωλήνα, κάδους, κλπ.). Τὸ θολὸ κρασὶ τοῦ πρώτου βαρελιοῦ, τὸ χύνομε σὲ ἄλλο βαρέλι. Ἀνοίγομε δεύτερο βα- ρέλι, ἀπογιομίζομε τὸ καθαρὸ βαρέλι μὲ καθαρὸ κρασί, καὶ τὸ ταπώνομε. Πλένομε καλὰ τὸ πρῶτο βαρέλι ποὺ ἄδειασε ἀπὸ τὶς λάσπες, τὸ στεγνώνωμε, τὸ θειαφίζομε, εἶναι κι' αὐτὸ ἕτοιμο νὰ δεχτῆ καθαρὸ κρασί. Ἔτσι γεμίζομε ὅσα βαρέλια ἔχομε μὲ καθαρὸ κρασὶ πλένοντάς τα τὸ ἕνα πί- σω ἀπὸ τ' ἄλλο, ἐνῶ ἡ θολούρα μένει σὲ ἄλλο βαρέλι, νὰ καθαρίση κι' αὐτή, κι' ἡ λάσπη πετιέται.

Αὐτὴ ἡ δουλειὰ πρέπει νὰ γίνεται μό- νον ὅταν φυσάη βαριάς, στὰ τέλη τοῦ Δε- κέμβρη ἢ τὶς ἀρχὲς τοῦ Γενάρη.

Τὸ ρετσινάτο τὸ μεταγγίζομε πρὶν κα- θαρίση ἐντελῶς, γιὰ νὰ διατηρήση τὴν δροσερή του γεύση.

Στὸ νέο βαρέλι, βάζομε τὸ παλιὸ ρε- τσίνι, ἀφοῦ ὅμως τὸ πλύνωμε καλὰ μὲ πολλὰ νερά. Τὸν δεύτερο χρόνο, μεταγγί- ζομε καὶ πάλι τὸ ρετσινᾶτο, καὶ πετᾶμε τὸ ρετσίνι του.

Στ' ἀρετσίνωτα, κάνομε δεύτερη μετάγ- γιση τὸν Ἀπρίλη καὶ τρίτη τὸν Σεπτέμ- βρη τὸν πρῶτο χρόνο. Τὸν δεύτερο χρόνο δυὸ μεταγγίσεις καὶ τὸν τρίτο μία.

Ἀπογέμισμα τῶν βαρελιῶν

Τὸ κρασὶ φυραίνει στὰ βαρέλια, γιατὶ ἐξατμίζεται ἀπὸ τὸ ξύλο. Ἂν λοιπὸν δὲν φροντίσωμε ν' ἀπογιωμίσωμε μὲ κρασὶ τὸ βαρέλι ποὺ κατέβηκε, τὸ κρασὶ θὰ ξυνήση.

Τ' ἀπογέμισμα γίνεται τὸ καλοκαῖρι, γιατὶ τότε κι' ἡ φύρα εἶναι μεγαλύτερη. Τὰ βαρέλια ὅμως πρέπει νὰ εἶναι καλὰ ταπωμένα καὶ καθαρά.

Εἶναι λάθος νὰ φοβοῦνται νὰ ξεταπώσουν τὰ βαρέλια γιατὶ τάχα θὰ κοπῆ ἡ πέτσα, (τὸ ἄσπρο σκέπασμα ποὺ σχηματίζεται πάνω στὸ κρασί). Αὐτὴ ἡ πέτσα δὲν εἶναι ὑγεία τοῦ κρασιοῦ ὅπως νομίζουν, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον, μιὰ ἀρρώστεια ἐλαφρὰ

μέν, ἀλλὰ ποὺ μπορεῖ νὰ κάνη τὸ κρασὶ νὰ ξυνίση.

Ἂν ἔχομε ἕνα μόνο βαρέλι κρασί, καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τ' ἀπογεμίσωμε, ρίχνομε λίγο λάδι ἐλιᾶς ποὺ τὸ φυλάει, ἢ καῖμε λίγο θειάφι, γιατὶ οἱ ἀτμοί του γεμίζουν τὸν ἀδειανὸ χῶρο τοῦ βαρελιοῦ κι' ἐμποδίζουν τὸ κρασὶ ν' ἀρρωστήση.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ ποῦμε λίγα λόγια γιὰ τὴν σουλτανίνα, τὴν ξανθὴ βασίλισσα τῶν σταφυλιῶν, ποὺ εἶναι γνωστὴ σὲ ὅλον τὸν κόσμο.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὰ χωράφια.

Τὸν Αὔγουστο τελειώνει τὸ ἁλώνισμα καὶ τὸ μάζεμα ἀπὸ τὰ πρώϊμα γεννήματα κι' ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ὄψιμα, τοῦ καλαμποκιοῦ δηλαδή, τῶν φασολιῶν, τοῦ σουσαμιοῦ, κτλ.

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη βροχὴ γίνεται τὸ πρῶτα ὄργωμα γιὰ νὰ σπείρωμε τὸν Σεπτέμβρη.

Πρὶν ἀπὸ τὸ ὄργωμα, ἑτοιμάζομε ὡστόσο τὸ χωράφι.

Τὸ καθαρίζομε ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ τ' ἀγριόχορτα κι' ἁπλώνομε τὴν χωνεμένη κοπριά.

Στὰ ποτιστικὰ χωράφια, σπέρνομε κριθάρι γιὰ πρώϊμη νομή.

Στὸν λαχανόκηπο.

Ὅσοι θέλουν νὰ κάνουν λαχανόκηπο, τώρα ἑτοιμάζουν τὸ χῶμα. Χαράζουνε τοὺς δρόμους, τὰ τετράγωνα, τὶς πρασιές, στρεμματίζουν κι' ἀγοράζουν σπόρους.

Στοὺς παλιοὺς λαχανόκηπους σπέρνονται τὰ καρότα γιὰ τὴν ἄνοιξη, τὰ σπανάκια, τὸ κάρδαμο, ὁ μαϊντανός, τὰ γογγύλια καὶ τὰ μαρούλια.

Μεταφυτεύονται τὰ πράσσα καὶ τὰ σέλινα.

Στὰ δέντρα.

Ἀφοῦ βρέξει, σκάβομε τοὺς λάκκους ὅπου θὰ φυτευθοῦν δέντρα. Τὰ ὀπωροφόρα ποτίζονται, σκαλίζονται καὶ μπολιάζονται ὅπως ἐξηγήσαμε στὰ προηγούμενα.

Μαζεύομε τὶς ἐλιὲς ποὺ πέφτουν καὶ τὶς παραχώνουμε ἢ τὶς δίνομε στὰ γουρούνια γιὰ νὰ μὴ βγοῦν σκουλίκια.

Στὸ ἀμπέλι.

Ἐξηγήσαμε στὸ πρῶτο μέρος πῶς γίνεται ὁ τρύγος καὶ τὸ κρασί.

Στὴν κτηνοτροφία.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ χορτάρι, ρίχνομε στὰ ζῶα ποὺ θὰ ὀργώσουν καὶ ἄφθονη ξερὴ τροφὴ (βρώμη καὶ κριθάρι) γιὰ νὰ εἶναι γερὰ καὶ δυναμωμένα.

Στὸ κοτέτσι.

Τὸν Αὔγουστο καὶ τὸν Σεπτέμβρη, οἱ κότες δὲν γεννοῦν, γιατὶ τὶς πειράζει ἡ ζέστη.

Ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ δροσιὰ καὶ κατάλληλη τροφή.

Οἱ ὄρνιθες πρέπει ν' ἀερίζωνται καλά, παράθυρα καὶ πόρτες πρέπει νὰ εἶναι ὀρθάνοιχτα. Πρέπει νὰ τοὺς ἔχωμε κι' ἕνα ὑπόστεγο γιὰ νάχουν σκιά.

Μὰ οἱ θάμνοι καὶ τὰ δεντράκια εἶναι κατάλληλα γι' αὐτό.

Τοὺς ρίχνομε νὰ φάνε τροφὴ δροσιστικὴ κι' ἐλαφριά. Λίγο καλαμπόκι, βρώμη καὶ σκύβαλο κι' ἀκόμη ἄφθονη πρασινάδα (ραδίκια καὶ τριφύλλι). Νερὸ δροσερὸ καὶ καθαρὸ ὅπου ρίχνομε 2 δράμια θειϊκοῦ σιδήρου (καραμπογιὰ) μέσα σὲ δυόμιση ὀκάδες νερό. Προσοχή, τὸ σκύβαλο νὰ μὴν εἶναι μουχλιασμένο, γιατὶ ἀρρωσταίνουν τότε οἱ κότες μὲ κοιλιακά.

Οἱ ἀγρότες ποὺ ἀμολοῦν τὶς κότες στὸ χωράφι, νομίζουν πὼς ὅτι τσιμπολογοῦν ἐκεῖ τοὺς φτάνει. Αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Μπορεῖ νὰ εἶναι ἀρκετὴ ἡ χλωρὴ τροφὴ καὶ τὰ λευκώματα ποὺ τὰ βρίσκουν στὶς ζωϊκὲς οὐσίες (σκουλίκια, σαλιγκάρια, ἔντομα, κλπ.). Ἀλλὰ δὲν τοὺς φτάνει ἡ τροφὴ γενικά. Γι' αὐτὸ πρέπει νάχουν τουλάχιστον μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα τὸ καλαμπόκι τους, βρώμη ἢ καὶ σκύβαλα. Ἄλλωστε εἶναι εὔκολο νὰ ρίξωμε μιὰ ματιὰ στὴ γοῦσα τῶν ὀρνίθων, γιὰ νὰ δοῦμε ἂν εἶναι ἀρκετὰ γεμάτη κι' ἀνάλογα νὰ τὶς ταΐσωμε.

Πρέπει νὰ μαζεύωμε ἀμέσως τ' αὐγὰ ἀπὸ τὶς φωλιές, γιατὶ οἱ κότες τὰ κλωσσᾶνε καὶ χαλᾶνε γρήγορα.

Ὑγιεινή.

Χρειάζεται ν' ἀπολυμαίνομε ταχτικὰ τοὺς ὀρνιθῶνες, νὰ τοὺς ἀσβεστώνομε, καὶ νὰ προσέχωμε νὰ μὴν εἶναι οἱ κότες ἔξω ὅταν καίει πολὺ ὁ ἥλιος.

Ὅταν χτυπάει τὶς κότες ὁ ἥλιος, παθαίνουν ζαλάδες καὶ συμφόρηση ἐγκεφαλική. Γιὰ νὰ τὰ προλάβωμε, τοὺς δίνομε κάθε μῆνα ἕνα ἐλαφρὸ καθαρκτικό. 2 (δύο) γραμμάρια θειϊκὴ μαγνησία γιὰ κάθε κότα μέσα σὲ λίγο χλιαρὸ νερό, κι' 1 (ἕνα) γραμμάριο γιὰ κάθε πουλάδα. Βρέχομε μ' αὐτὰ τὸ πίτουρό τους, καὶ προσέχομε νὰ τὸ φᾶν ὅλο. Ἂν ψοφήση καμμιὰ κότα, πρέπει νὰ τὴν κάψωμε ἢ νὰ τὴν θάψωμε βαθιά, ρίχνοντας ἀπάνω ἄσβυστο ἀσβέστη.

Οἱ κουρνιάστρες τῶν νέων πουλιῶν πρέπει νάναι χαμηλές, ὡς σαράντα πόντους γιὰ νὰ μποροῦν ν' ἀνεβαίνουν.

Τὰ κουνέλια.

Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ τὰ κουνέλια ἀλλάζουν τρίχωμα. Οἱ τρίχες τους ἀρχίζουν νὰ πέφτουν ἀπὸ τὸν Αὔγουστο ὡς τὸν χειμῶνα. Δὲν ἔχομε νὰ κάνωμε τίποτε, παρὰ νὰ δίνουμε λιτὴ τροφὴ (χόρτα, ξερὸ σανό, πίτουρα.) Ὅταν ἀρχίζουν νὰ βγάζουν τρίχες, τοὺς ρίχνομε στὰ πίτουρα μιὰ κουταλιὰ τῆς σούπας μπομπότα καὶ μισὴ κουταλιὰ λινόσπορο. Τὰ ὠφελοῦν πολὺ καὶ οἱ σπόροι τοῦ ἥλιου (2-3 δρμ. τὴν ἡμέρα).

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

ΟΛΟ ΡΩΤΩ

Ὅλο ρωτῶ: τὰ μάτια μου, τὰ χείλη μου
(τὰ χέρια,
τὸ νοῦ, τὸ μεροκάματο, τοὺς ἴσκιους, τὰ
(νυχτέρια,
τί ἔχουν καὶ τρέμουν ἄλαλα κι' ἀνάφτουν
(καὶ χλωμαίνουν,
καὶ τί τὰ ζεῖ καὶ τί τὰ σβεῖ; Καὶ μοῦ εἶ-
(πανε: — προσμένουν.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΣΚΥΛΟΣ, Ο ΚΟΚΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιὰ φορὰ ἕνας σκύλος κι' ἕνας κόκορας ἦταν φίλοι, καὶ ταξίδευαν μαζί.

Ἕνα βράδυ ποὺ νυχτώθηκαν στὸ λόγγο, ὁ σκύλος τρύπωσε στὴν κουφάλα ἑνὸς δέντρου γιὰ νὰ κοιμηθῆ, ἐνῶ ὁ κόκορας κατὰ τὴ συνήθεια τῶν πουλερικῶν, ἀνέβηκε καὶ κούρνιασε στὰ κλαριά.

Πρωΐ πρωΐ, χαράματα, ὁ κόκορας ξύπνησε κι' ἄρχισε νὰ λαλᾶ.

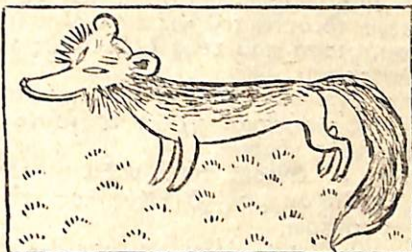
Μιὰ ἀλεποὺ τὸν ἄκουσε, κι' ἔτρεξε εὐθὺς γιὰ νὰ τὸν πιάση καὶ νὰ τὸν φάη. Ὅταν ὅμως εἶδε πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ τὸν τσακώση ἐκεῖ ψηλὰ ποὺ κούρνιαζε, ἄρχισε νὰ τοῦ γλυκομιλεῖ γιὰ νὰ τὸν καταφέρη νὰ κατέβη.

— Τί γλυκειὰ φωνή! Τί ἀργυρὸ λάλημα! τοῦ ἔλεγε. Κατέβα κάτω χρυσέ μου νὰ σὲ φιλήσω, ποὺ μοῦ ἔκανες τὴν καρδιά μου περιβόλι πρωΐ πρωΐ μὲ τ' ὄμορφό σου κοκορίκο!

Τὸν κόκορα ὅμως δὲν τὸν ἔπιαναν τὰ παινέματα κι' οἱ κολακεῖες, γιατὶ ἤξερε τοὺς σκοποὺς τῆς κυρὰ Μαριῶς.

— Δὲν ξυπνᾶς τὸν σύντροφό μου στὴν κουφάλα, εἶπε. Αὐτὸς ἔχει πιὸ ὡραία φωνὴ ἀπὸ μένα!

Ἡ ἀλεποὺ χάρηκε, γιατὶ νόμισε πὼς στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου κοιμόταν ἄλλος κόκορας ποὺ θὰ τὸν ἔπιανε πιὸ εὔκολα.

Ξυπνάει λοιπὸν τὸν σκύλο, κι' ἐκεῖνος δὲν χάνει καιρό, τῆς ρίχνεται καὶ τὴν κάνει κομμάτια.

Ἔτσι ἡ κυρὰ Μαρία, βρῆκε τὸν μάστορά της!

Στὴν πονηριὰ χρειάζεται διπλὴ πονηριά!

ΤΟ ΦΙΔΙ ΚΑΙ Ο ΚΑΒΟΥΡΑΣ

Μιὰ φορὰ ἕνα φίδι κι' ἕνας κάβουρας, ζοῦσαν στὸ ἴδιο μέρος καὶ κυνηγοῦσαν συντροφικά. Ὁ κάβουρας ἦταν καλός, καὶ φέρονταν πάντα στὸ φίδι τίμια καὶ σὰν φίλος ἀληθινός.

Τὸ φίδι ὅμως ποὺ ἦταν ἀπὸ φυσικοῦ του κακὸ καὶ διεστραμμένο, κοίταζε μὲ τί τρόπο θὰ βλάψη τὸν κάβουρα, νὰ τὸν ζημιώση, κι' ἀκόμη νὰ τὸν βγάλη ἀπὸ τὴ μέση γιὰ νὰ μείνη μονάχο στὴν ἀκρογυαλιά.

Μιὰ δυὸ φορὲς μάλιστα, προσπάθησε νὰ τοῦ τσακίση τὸ καύκαλο σηκώνοντας μὲ τὴν οὐρά του μιὰ βαρειὰ πέτρα.

Ὁ κάβουρας τὸν συγχωροῦσε κάθε φορά, ἀλλὰ τὸν συμβούλευε ν' ἀλλάξη χαρακτῆρα, νὰ γίνη ἴσιος καὶ καλός, ἂν ἤθελε νὰ τὰ πηγαίνουν καλὰ μαζί.

Ὅπως ὅμως τὸ φίδι δὲν ἄλλαζε μυαλά, ὁ κάβουρας ἄρχισε νὰ φοβᾶται γιὰ τὴ ζωή του. Γιατὶ συλλογιζόταν καὶ πολὺ σωστά, πὼς ἂν δὲν τὸ ἐμπόδιζε ἔγκαίρως, τὸ φίδι στὸ τέλος θάβρισκε τρόπο νὰ τὸν ἀφανίση.

Ἕνα βράδυ λοιπὸν ποὺ κοιμόταν τὸ φίδι, ὁ κάβουρας πλησίασε, τὸ ἔπιασε ἀπὸ τὸ λαιμὸ μὲ τὶς δαγκάνες του καὶ τόπνιξε.

Ὅταν τὸ εἶδε ψόφιο καὶ ἴσιο ἴσιο πάνω στὸ χορτάρι, εἶπε.

— Τώρα ποὺ ψόφησες τί νὰ τὴν κάνης τὴν ἰσιάδα; Ἂν εἶχες τὸ ἴδιο ἴσιο χαρακτῆρα ὅταν ἦσουν ζωντανό, δὲν θάτρωγες τὸ κεφάλι σου!

Ὁ κακὸς ἀναγκάζει τοὺς καλοὺς νὰ τὸν πολεμήσουν, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὶς κακίες του.

Ο ΣΚΥΛΟΣ, ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΙ' Η ΑΛΕΠΟΥ

Ἕνας κυνηγετικὸς σκύλος ποὺ ἔκανε τὸν πολὺ γενναῖο, ἀκολουθοῦσε τὰ χνάρια ἑνὸς λιονταριοῦ.

Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ ἀντίκρυσε καὶ τὸ ἴδιο τὸ θηρίο, γύρισε τὸ λιοντάρι ἀδιάφορο καὶ βρουχήθηκε.

Ὅταν ὁ σκύλος ἄκουσε τὸ βρουχητὸ τοῦ λιονταριοῦ, ἔκανε μεταβολὴ κι' ὅπου φύγει φύγει.

Μιὰ ἀλεποὺ ποὺ τὸν εἶδε νὰ τὸ βάζη ἔτσι ἀδιάντροπα στὰ πόδια, τοῦ εἶπε.

— Βρὲ παλληκάρι τῆς φακῆς, πῶς ξεκίνησες νὰ κυνηγήσης λιοντάρι ἐσὺ ποὺ καὶ μὲ τὸ βρουχητό του μονάχα τρέμεις;

Ἔτσι καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι. Κάνουν τὸν γενναῖο στὰ σίγουρα, κι' ὅταν παρουσιαστῆ πραγματικὸς κίνδυνος, γίνονται λαγοί.

Ο ΨΑΡΑΣ ΚΑΙ Η ΜΑΡΙΔΑ

Ἕνας ψαρᾶς ποὺ ἔριχνε στὴ θάλασσα τὸ δίχτυ του, τὸ τράβηξε καὶ βρῆκε μέσα μόνο μιὰ μικρὴ μαρίδα. Τὴν ἔπιασε λοιπόν, καὶ τὴν ἔβαλε στὸ καλάθι του γι' νὰ τὴν πάη σπίτι του νὰ τὴν ψήση.

Ἡ μαρίδα ὡστόσο ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῆ.

— Πέταξέ με ξανὰ στὴ θάλασσα, τοῦ ἔλεγε, ἔτσι μικρὴ ποὺ εἶμαι, δὲν κάνω οὔτε γιὰ μεζέ. Ἐνῶ ἂν μ' ἀφήσης στὸ πέλαγος νὰ μεγαλώσω καὶ νὰ παχύνω, ὅταν θὰ μὲ ξαναπιάσης θάχης ἕνα πιάτο πρώτης!

Μὰ ὁ ψαρᾶς τῆς ἀποκρίθηκε:

— Θὰ ἤμουν πολὺ ἄμυαλος νὰ πετάξω αὐτὸ ποὺ κρατῶ, ὅσο μικρὸ καὶ νάναι, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς θ' ἀποχτήσω μελλοντικὰ κάτι μεγαλύτερο.

Κάλλιο πέντε καὶ στὸ χέρι, παρὰ δέκα καὶ καρτέρει.

Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΙ' Ο ΒΑΤΟΣ

Μιὰ ἀλεποὺ ἀνέβαινε μιὰ ἀπότομη ἀνηφόρα, κι' ἐπειδὴ γλίστρησε καὶ πῆγε νὰ πέση, ἁρπάχτηκε ἀπὸ ἕναν ἀγκαθερὸ βάτο. Τ' ἀγκάθια χώθηκαν βαθιὰ στὰ πόδια της καὶ τὰ μάτωσαν.

Ἄρχισε λοιπὸν ἡ ἀλεποὺ νὰ κλαίη ἀπὸ τὸν πόνο καὶ νὰ λέη:

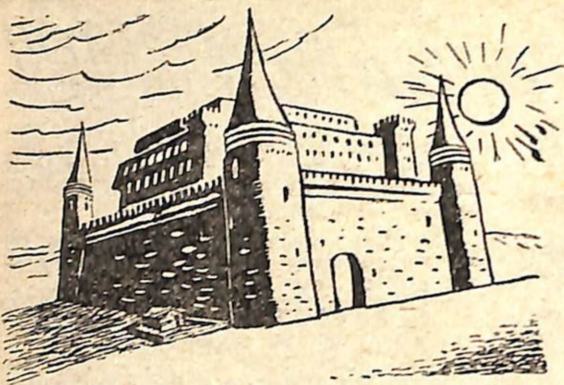
— Ἐγὼ ἁρπάχτηκα ἀπὸ τοῦτον τὸν βάτο γιὰ νὰ μὲ βοηθήση, καὶ μὲ καταπλήγωσε! Ἔπαθα δηλαδὴ μεγαλύτερο κακό.

Τῆς λέει λοιπὸν ὁ βάτος:

— Δικό σου εἶναι τὸ λάθος ἀγαπητή μου φίλη! Σοῦ ἦρθε νὰ πιαστῆς ἀπὸ μένα ποὺ ἐγὼ πιάνομαι ἀπ' ὅλα!

Πρέπει κανεὶς νὰ ξέρη νὰ διαλέη ἐκείνους ποὺ θὰ τοῦ φανοῦν ἀληθινοὶ φίλοι. Γιατὶ διαφορετικὰ μπορεῖ νὰ την πάθη χειρότερα.

ΜΙΑ ΔΙΚΑΙΗ ΚΡΙΣΗ

ΕΝΑ σπιτάκι μὲ λίγες κάμαρες ἦταν ὅλη ἡ περιουσία τῆς χήρας. Ἡ αὐλίτσα μοσκοβολοῦσε ἀπ' τὰ μυριστικὰ κι' ὁ μικρός του κῆπος ἔθρεφε λάχανα καὶ τριανταφυλλιές.

Παλεύοντας, μέσα κι' ἔξω ἀπ' τὸ σπιτάκι της, ἡ χήρα, ἡ Θεανώ, τὰ κατάφερνε νὰ συντηρήση τὰ δυὸ κοριτσάκια της. Δόξαζε τὸ Θεὸ καὶ δὲν ἤθελε τίποτε ἄλλο.

Κυλοῦσαν οἱ μέρες, κυλοῦσαν οἱ μῆνες καί, πάνω στὸ χρόνο, ἦρθαν μηχανικοὶ στὸ γειτονικὸ οἰκόπεδο καὶ τὸ χώρισαν κι' ἄνοιξαν θεμέλια. Ἦρθε κι' ὁ παπᾶς κι' ἔκαμε ἁγιασμὸ κι' οἱ μαστόροι ἔβαλαν τὸ πρῶτο ἀγκωνάρι.

Θὰ χτιζόταν ἕνα ἀρχοντόσπιτο. Διασκέδαζαν τὰ παιδιὰ μὲ τὴ φασαρία, τὶς πέτρες, τὰ χώματα, τοὺς ἀσβέστες, τὴ λάσπη. Ἀνησυχοῦσε ἡ μητέρα ποὺ ἔβλεπε τὸ γιαπὶ νὰ ψηλώνη καὶ νὰ τοὺς κλείνη τὸ φῶς. Ἕνα πρωΐ ἀποκότησε νὰ τὸ πῆ στοὺς μαστόρους.

— Παραψηλώνει τὸ χτίριο σας· θὰ μᾶς κρύψη τὸν ἥλιο.

—Ἔχουμε σχέδιο, εἶπαν οἱ μαστόροι δὲ χτίζουμε στὰ τυφλά. Καὶ τὸ σχέδιο, λέει, νὰ τὸ σηκώσουμε δυὸ φορὲς ἄλλο τόσο.

— Μὰ τὸ Βυζάντιο ἔχει νόμους, ποὺ λένε πὼς δὲ μπορεῖ ἕνα νέο γιαπὶ ν' ἀχρηστέψη τὸ σπίτι τοῦ γείτονα, εἶπε ἡ χήρα.

— Ρώτα τὸν πρωτομάστορα ποὺ τοὺς ξέρει τοὺς νόμους.

Κι' εἶπε ὁ πρωτομάστορας:

— Τοὺς νόμους τοὺς φτιάνουν οἱ ἄρχοντες, κι' ὅταν θέλουνε, τοὺς χαλᾶνε. Ξέρεις γιὰ ποιὸν χτίζω τοῦτο τὸ σπίτι· Γιὰ ἕναν ποὺ δὲ φοβᾶται τοὺς νόμους.

—Ὁ καλὸς ἄρχοντας, κι' ἂν δὲν τοὺς φοβᾶται τοὺς σέβεται, εἶπε ἡ Θεανώ. Ὁ Ρήγας μας, ὁ Θεόφιλος, εἶναι δίκαιος. Θὰ πάω νὰ τοῦ προσπέσω.

Γέλασε ὁ πρωτομάστορας μ' ἕνα γέλιο παράξενο:

— Μάθε λοιπὸν πὼς αὐτὸ τὸ παλάτι ποὺ χτίζουμε, εἶναι τ' ἀδερφοῦ τῆς Βασίλισσας Θεοδώρας, τοῦ Πετρωνᾶ. Πήγαινε καὶ κατάγγειλέ τον.

Μὰ ἡ μητέρα ποὺ εἶχε τὸ δίκιο της καὶ πίστευε στὸν καλό, Βασιλιᾶ, πῆγε καὶ πρόσπεσε καὶ τοῦ εἶπε μὲ κλάμα τὴν ἱστορία... «Χλώμιασαν τὰ τριαντάφυλλα, τὰ μυριστικὰ μαραθῆκαν... δὲν ἦταν πιὰ κόκκινα, σὰν τὰ γεράνια, τὰ μάγουλα τῶν παιδιῶν της. Στὸν κῆπο δὲ φύτρωναν λάχανα κι' οἱ τοῖχοι ἔσταζαν μοῦχλα. Ὁ ἥλιος δὲν ἔμπαινε πιὰ στὸ σπιτάκι της κι' ὁ ἀέρας ἦταν βαρύς».

Κι' εἶπε ὁ Βασιλιὰς πὼς ὁ ἄρχοντας θὰ τῆς πλήρωνε τὴν τιμὴ τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὸ παραπάνω, νὰ χτίση σπιτάκι καλύτερο. Θὰ τοῦ τὄλεγε ὁ ἴδιος, κι' ἂν δὲ δεχόταν, θὰ πρόσταζε νὰ γκρεμίσουν τὸ σπίτι του ὡς ἐκεῖ ποὺ ὁρίζουν οἱ νόμοι.

Καὶ φώναξε ὕστερα τὸν πρωτοσπαθάριο τῆς φρουρᾶς του, τὸν Πετρωνᾶ, καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἄκουσε, ἀδερφέ μου, ὅσο ψηλότερα στέκεται ἕνας ἄρχοντας, τόσο περισσότερο πρέπει νὰ σέβεται τὴ νομοθεσία τοῦ κράτους. Τὸ ξαστοχᾶς, Πετρωνᾶ, κι' ἐβαρέθηκα νὰ μοῦ κάνουν παράπονα. Σοῦ τὸ λέω γιὰ τελευταῖα φορά: Ὅ,τι κάνεις, ἀγγίζει κι' ἐμᾶς· τὴν Αὐγούστα ποὺ εἶσαι ἀδερφός της κι' ἐμένα τὸν ἴδιο. Ὁ κόσμος λέει πὼς μὲ τὰ θάρρη μας κάνεις τὸ κακὸ καὶ πετᾶς μὲ τὰ φτερά μας.

— Μὲ διαβάλλουν, Τρισαύγουστε, εἶπε ὁ Πετρωνᾶς.

— Τὸ ξέρω κι' αὐτό. Ὅσο πιὸ ψηλὸ τὸ δεντρί, τόσο πιὸ ἄγρια δέρνεται ἀπ' τὸν ἄνεμο. Τὶς κορφὲς φοβερίζουν τ' ἀστροπελέκια. Μά, ξέρεις τί λέει ὁ λαός, Πετρωνᾶ;

Ὁ καθάριος οὐρανὸς ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται.

— Θὰ πληρώσω γιὰ τ' ἄδικο ποὔκανα, εἶπε ὁ ἄρχοντας.

— Νὰ πληρώσης, ἂν θὲς νὰ κρατήσης τὸ νέο σου σπίτι. Καὶ μάθε το, Πετρωνᾶ. Ἡ δικαιοσύνη, γιὰ τὸν καλό, Βασιλιᾶ, στέκεται πιὸ πάνω κι' ἀπ' τὴ συγγένεια κι' ἀπὸ τὴ φιλία.

* * *

Ὁ Πετρωνᾶς βγῆκε μ' ἀγανάκτηση ἀπ' τὸ παλάτι. Ἦταν ἄνθρωπος ἄδικος, πεισματάρης, τσιγκούνης καὶ φαντασμένος. Θύμωσε λοιπὸν μὲ τὴ χήρα, ποὺ τὸν κατάγγειλε στὸ Θεόφιλο κι' εἶπε μὲ τὸ νοῦ του: «Θὰ τῆς πάρω τὸ σπίτι, νὰ τὸ γκρεμίσω, νὰ μεγαλώσω τὸν κῆπο μου καὶ δὲ θὰ τῆς δώσω μονόλεφτο».

Καὶ τὸ κατάφερε μὲ τὶς φοβέρες. Τὸ μέγαρο ποὔχτιζε πήγαινε ὅλο τ' ἀψήλου. Οἱ πύργοι του σαΐτεβαν τὸν οὐρανό. Τὸ σπιτάκι τῆς χήρας ἔμοιαζε τώρα μὲ φυλακή: Δίχως ἥλιο κι' ἀέρα, ὑγρό, κατασκότεινο!

— Δὲ μπορῶ πιὰ νὰ ζήσω δῶ πέρα, θὰ φύγω, εἶπε στὸ πρωτομάστορα. Πὲς στὸν ἀφέντη σου πὼς ὁ Ρήγας μοῦ ἔταξε νὰ πληρωθῶ τὴν ἀξία τοῦ σπιτιοῦ γιὰ νὰ χτίσω ἀλλοῦ. Θὰ τοῦ ξανακάνω παράπονα.

—Ἂν κοτᾶς ξαναπήγαινε στὸ παλάτι, εἶπε ὁ πρωτομάστορας. Οἱ φρουροὶ ἔχουν προσταγὴ νὰ σὲ πιάσουν καὶ νὰ σὲ κλείσουν σὲ φυλακή, μὲ τὰ δυὸ παιδιά σου. Καὶ τότε θὰ δῆς τί ἀέρα καὶ ἥλιο ποὺ θἄχουν στὴ νέα τους κατοικία. Σοῦ τὄπα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ποὺ μὲ ρώτησες: Μὲ τοὺς ἄρχοντες μὴν τὰ βάζης. Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω μάλιστα, πάρε τὰ παιδιά σου καὶ φύγε ἀπὸ δῶ, ὅσο γρηγορώτερα μπορεῖς. Ἄνοιξες λογαριασμὸ μ' ἕναν πιὸ δυνατό σου.

Κι' ἔτσι ἔκαμε ἡ δύστυχη Θεανώ. Πῆρε τὰ παιδιά της καὶ πῆγε σὲ μιὰ συγγένισσα σ' ἄλλη γειτονιά. Νὰ τρώη τοὐλάχιστο τὴ μπουκιὰ τὸ ψωμὶ δίχως τρόμο.

Ὁ Πετρωνᾶς ἔχασε τὰ ἴχνη της. Ὁ Θεόφιλος ποῦ νὰ φαντασθῆ πὼς ὁ Πετρωνᾶς εἶχε παρακούσει τὴν προσταγή του! Ὅταν τὸν ρώτησε εἶπε πὼς πλήρωσε τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ζήτησαν κι' ἡ γυναίκα τ' ἀφῆκε τὸ σπίτι.

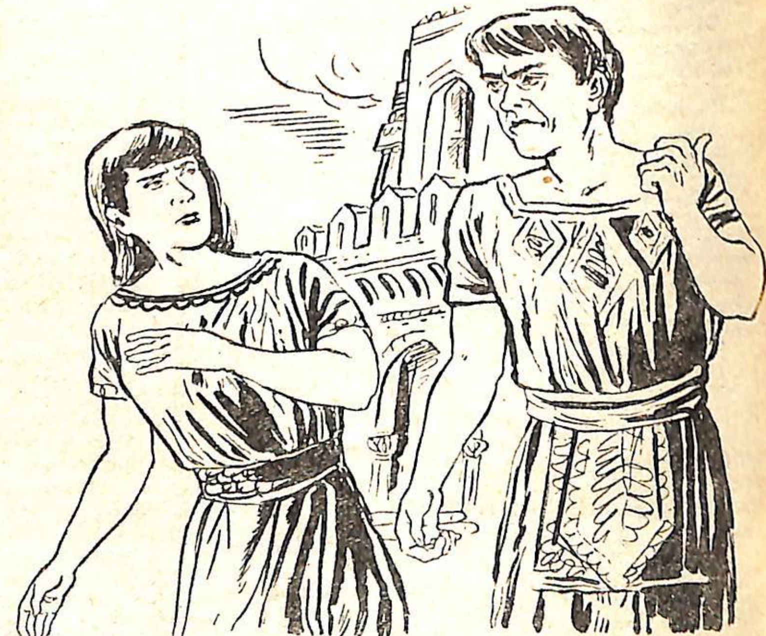
Μὰ ὁ λαός, ποὺ τὰ μάθαινε ὅλα, πῆρε τὴν ἱστορία τῆς Θεανῶς καὶ τὴν ἔκαμε τραγούδι. Καὶ νὰ πὼς ἔφτασε μιὰ μέρα στ' αὐτιὰ τοῦ Αὐγούστου.

* * *

Ὁ Ἱππόδρομος ἦταν στὶς δόξες του. Στολισμένος μὲ λάβαρα καὶ μυρτιὲς καὶ βάγια. Μὲ βελούδα στρωμένα τὰ βάθρα γιὰ τοὺς ἄρχοντες, πορφυρόστρωτο τὸ βασιλικὸ θεωρεῖο, τὸ «Κάθισμα», ὅπως τὄλεγαν τότε.

Γιορτὴ μεγάλη! Ἀγῶνες, ἱπποδρομίες, ἁρματοδρομίες, παλαίματα ἀνάμεσα σὲ θεριὰ κι' ἀνθρώπους. Καὶ στὰ διαλείμματα, γιὰ νὰ πέφτη ἡ θερμοκρασία τοῦ στίβου, νὰ μαλακώνουν τὰ πάθη κι' οἱ φανατισμοί, οἱ Βένετοι κι' οἱ Πράσινοι, οἱ φατρίες, ποὺ κανονίζανε τοὺς ἀγῶνες, ἔβγαιναν νούμερα, μίμους κι' ἀστεῖες σκηνές.

Μέσα στὸν Ἱππόδρομο ὁ λαὸς ἦταν στὶς δόξες του. Ἐκεῖ ἦταν τὸ σπίτι του, τὸ βασίλειό του. Ὁ Ἱππόδρομος κι' οἱ ἀγῶνες του ἦταν τὸ δῶρο τῆς βασιλεύουσας στὸ λαό της. Ἐκεῖ εἶχε δικαίωμα νὰ μιλῆ, ἐλεύθερα, νὰ κατηγορῆ ὅσους ἦταν ἄδικοι καὶ σκληροί, νὰ κοιτάζη τοὺς ἄρχοντες θαρρετὰ στὰ

—Οἱ φρουροὶ ἔχουν προσταγὴ νὰ σὲ πιάσουν.

μάτια, νὰ μιλῇ μὲ τὸ Βασιλιὰ του γιὰ τὴν καλὴ ἢ κακή τους διοίκηση.

Ὁ Θεόφιλος μὲ τὴ Θεοδώρα, καθισμένοι στὸ θεωρεῖο τους, τέντωναν τ' αὐτί τους ν' ἀκούσουν τὸν κάθε ψίθυρο. Νὰ μάθουν ἂν εἶχε παράπονο ὁ λαός τους νὰ χαροῦν τὴν ἀγάπη του, στὶς θερμές του ζητωκραυγές.

Κοντά τους στεκόταν, ἀνάμεσα στοὺς πατρίκιους, πρῶτος καὶ καλλίτερος, ὁ πρωτοσπαθάριος τῆς φρουρᾶς, χρυσοστόλιστος, χρυσοσπειρουνᾶτος, περήφανος κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιο τῆς ἀδερφῆς του, ὁ Πετρωνᾶς. Σὲ κάθε κραυγὴ τοῦ λαοῦ ἔτρεμε ἡ καρδιά του. Δὲν εἶχε συμπάθειες γιατὶ εἶχε κάμει πολλὲς ἀδικίες. Μὰ σήμερα εἶχαν ἄλλοι σειρά.

—Ὁ Πραιπόζιτος, Αὔγουστε, φώναζε ὁ λαός, εἶναι ἄδικος καὶ κακός. Ἄλλαξέ τον.

—Ἀβάσταχτοι εἶναι οἱ φόροι, ἀκρίβηνε ἡ ζωή, δὲν ἀντέχουμε ἄλλο.

Κι' ὁ αὐτοκράτορας ἔβαζε τὸ μαντάτορα νὰ φωνάξῃ πὼς ἄκουσε τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ του καὶ θάκανε τὸ καλλίτερο.

Ἡ γιορτὴ συνεχίστηκε τότε μὲ κέφι.

Νά, ἡ Γιγάντισσα ἀπὸ τὴν Κιλικία! Τί νούμερο κωμικό! Γυναικάρα ἀλήθεια! Δυόμιση μέτρα ψηλή, ἕνα μπόϊ θεόρατο.

—Ἔ, κατέβα κάτω, κυρά μου, τῆς φώναξε ὁ κόσμος.

Ἄλλοι ρωτοῦσαν.

— Τί καιρὸ κάνει αὐτοῦ ποὺ εἶσαι; Βρέχει; Χιονίζει;

Κι' ἐκείνη ποὺ ἦταν ἔξυπνη ἀπαντοῦσε μὲ πνεῦμα.

Ὕστερα βγῆκε καὶ στάθηκε δίπλα της ἕνας νάνος. Ἀπὸ τὴν Χιὸ ἦταν καὶ κρατοῦσε δοξάρι μικρούτσινο σὰν ἕνα μισὸ δαχτυλίδι κι' ἡ σαΐτα του ἦταν μιὰ βελόνα. Σημάδεψε τὴ γιγάντισσα κι' αὐτὴ ζάρωσε τάχα μου ἀπὸ φόβο. Κι' ὅταν ξεψύχισε τὸ τρικύμισμα τοῦ γέλιου ποὺ μεταδόθηκε στὸ λαό, ὁ νάνος γύρισε στὸ Θεόφιλο καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὸ μπόϊ μου καὶ τὴ δύναμή μου νὰ κάμουν, Τρισαύγουστε, οἱ ἐχθροί σου.

Ἡ γιορτὴ σίμωνε στὸ τέλος της, ὅταν βγῆκαν οἱ μῖμοι. Παλιάτσοι μὲ παρδαλὲς φορεσιὲς μὲ τὴν ὄψη πασαλειμμένη φυμύθια.

Δυὸ ξεχωρίζουν καὶ προχωροῦνε κατὰ τὸ Κάθισμα.

Ὁ ἕνας τραβᾶ ἕνα καρότσι ποὺ ἔχει ἐπάνω ἕνα σπιτάκι κουκλίστικο. Στέκεται ἀντίκρυ στὸν ἄλλο κι' ἀρχίζει ἀνάμεσά τους αὐτὸς ὁ διάλογος:

— Τί 'ναι αὐτὸ ποὺ τραβᾶς;
— Δὲν τὸ βλέπεις; Ἕνα σπιτάκι.
— Καὶ τί τὸ θές;
— Σὲ σένα τὸ φέρνω.
— Σὲ μένα; Καὶ τί νὰ τὸ κάμω;
— Φάτο!
— Τί εἶπες;
— Φάτο, σοῦ λέω.
— Ποιό; Τὸ σπιτάκι; Ἀδύνατο!
— Φάτο, βλάκα!
— Τρελλάθηκες; Τρώγεται ὁ ἀσβέστης; Κι' οἱ πέτρες;
—Ὅλα τρώγουνται ἠλίθιε. Φάτο, σοῦ λέω.

Κάνει χίλιους δυὸ μορφασμούς, ὁ ἄλλος πιάνει στὰ χέρια του τὸ σπιτάκι, τὸ φέρνει στὸ στόμα του, προσπαθεῖ τάχα νὰ τὸ φάῃ.

Ὁ λαὸς λιγώνεται ἀπὸ τὰ γέλια.

—Ἀδύνατο, λέει στὸ τέλος. Εἶναι μεγάλο. Τὸ στόμα μου δὲν τὸ χωρεῖ.

Καὶ τότε ὁ πρῶτος τοῦ λέει μὲ περιφρόνηση.

— Κρῖμα σ' ἐσένα! Ἄμ ὁ πρωτοσπαθάριος Πετρωνᾶς, καχομοίρη μου, κατάπιε μὲ μιὰ χαψιὰ τὸ σπιτάκι τῆς χήρας. ἕνα σπίτι πραγματικό. Κι' ἐσὺ δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ φᾷς ἕνα τόσο δὰ παιχνιδάκι;

Ὁ λαὸς ποὺ γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του, κοκκάλωσε ὅταν ἄκουσε τ' ὄνομα τοῦ πρωτοσπαθάριου Πετρωνᾶ. Ἡ Αὐγούστα ἔγινε χλωμή. Μόνο ὁ Θεόφιλος στάθηκε ἤρεμος.

Κάλεσε τὸ μαντάτορα καὶ μουρμούρισε κάτι στ' αὐτί του. Κι' ὁ μαντάτορας πῆγε στὴν ἄκρη τοῦ θεωρείου καί, σκύβοντας, εἶπε στὸ λαό.

—Ὁ Θεόσεπτος Αὔγουστος ἔχει στόνα του χέρι τὸ σκῆπτρο καὶ στ' ἄλλο τὴν ζυγαριὰ τῆς δικαιοσύνης. Ἀλλοίμονο σ' ὅποιον ἀδικεῖ τὸ λαό! Ὅσο πιὸ ψηλὰ στέκεται, τόσο μεγαλύτερο θάναι τὸ πέσιμο του.

Κι' ὁ λαὸς διαλύθηκε εὐχαριστημένος.

* * *

Ὅταν ὁ Θεόφιλος βγῆκε ἀπ' τὸν Ἱππόδρομο, πρόσεξε πὼς ὁ Πετρωνᾶς δὲ βρισκόταν στὴ συνοδεία του. Θάχε περάσει μέσα στὸ παλάτι ἀπ' τὴ μυστικὴ εἴσοδο, πίσω ἀπὸ τὸ «Κάθισμα».

Ναί, ἀπὸ κεῖ ἔφυγε ὁ Πετρωνᾶς γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὰ γιουχαΐσματα τοῦ λαοῦ καὶ τὸ βλέμμα τοῦ Βασιλιᾶ του. Μά, δὲν ἔμεινε μέσα στὸ παλάτι. Ἔτρεξε νὰ βάλῃ σὲ πράξη τὸ σχέδιό του. Ἦταν πονηρός· δὲν ἄφηνε εὔκολα κάτω τὰ ὅπλα. Πάντα εὕρισκε τρόπο νὰ ξεγλυστράῃ σὰ χέλι. Ἔπρεπε, μὲ κάθε θυσία, νὰ βρῇ τὴ χήρα, νὰ τῆς δώσῃ τὴν ἀποζημίωση κι' ὕστερα νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ πῇ στὸ Θεόφιλο πὼς τοῦ εἶχε πουλήσει τὸ σπίτι ἀπὸ καιρὸ καὶ πὼς τὰ λόγια τοῦ μίμου ἐκεῖ στὸν Ἱππόδρομο ἦταν ψέμματα. Κι' ἂν ἀρνιόταν, ἀλλοίμονό της.

Μέρες ἔψαχναν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Πετρωνᾶ μὰ δὲ βρῆκαν τὴ χήρα. Ἡ συγγένισσα, ποὺ τὴν εἶχε στὸ σπίτι της, τοὺς ξεγέλασε μ' ἕνα ψέμμα: Πὼς ἡ ἀδερφή της εἶχε πάει ταξίδι. Σὰν τὄμαθε ὁ Πετρωνᾶς, πῆρε θάρρος καὶ πῆγε στὸ Βασιλέα

— Αὔγουστε, εἶπε, ζητῶ νὰ τιμωρηθοῦν αὐτοὶ ποὺ μὲ

— Ποιὰ εἶσαι καὶ τί ζητᾶς;

πρόσβαλαν στὸν Ἱππόδρομο. Τὸ σπίτι τῆς χήρας τ' ἀγόρασα νόμιμα μὲ τὴν ἄδεια τὴ δική σου. Τῆς πλήρωσα μάλιστα στὸ τριπλάσιο τὴν ἀξία του καὶ μ' ἐκεῖνα τὰ χρήματα πῆγε στὸν Πόντο, στὸν ἀδερφὸ τοῦ ἄντρός της.

Καὶ παρουσίασε ψευδομάρτυρες ποὺ βεβαίωσαν τὰ λόγια του.

—Ὑποσχέθηκα στὸ λαό μου νὰ κρίνω αὐτὴ τὴν ὑπόθεση, εἶπε ὁ αὐτοκράτορας. Ἂν τὰ λόγια σου εἶναι σωστά, στεῖλε νὰ φέρῃς ἐδῶ τὴ γυναίκα. Κι' ἀπὸ τὸν Πόντο κι' ἀκόμα μακρύτερα. Μόνο τότε θὰ τιμωρήσω τοὺς μίμους καὶ θὰ σοῦ δώσω ἱκανοποίηση, Πετρωνᾶ. Μά, ὡς ὅτου γίνῃ αὐτό, εἶσαι ὑπόδικος στὴ συνείδησή μου.

Δέχτηκε ὁ Πετρωνᾶς. Τί ἄλλο μποροῦσε νὰ κάμῃ; Ὁ καιρὸς εἶναι πάντα πολύτιμος σύμμαχος, συλλογίστηκε.

Ναί, μὰ γιὰ τοὺς ἄδικους εἶναι περισσότερο ἐχθρὸς παρὰ φίλος. Γιατὶ πάντα στὸ τέλος λάμπει ἡ ἀλήθεια. Ἡ δικαιοσύνη, λέει ὁ λαός, προχωρεῖ συχνά, κούτσα κούτσα, μὰ στὸ τέλος φτάνει τὸ στόχο της. Ἔτσι ἔγινε καὶ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση.

Κάποια μέρα, γύριζε ὁ αὐτοκράτορας ἀπὸ τὸ κυνήγι καὶ πέρασε ἀπ' τὴ γειτονιά, ὅπου ζοῦσε τώρα ἡ φτωχὴ Θεανὼ μὲ τὰ δυὸ παιδιά της.

Τὰ βούκινα ἔβγαλαν στοὺς δρόμους τὸν κόσμο, νὰ δῇ καὶ νὰ χαιρετίσῃ τὸ Βασιλιά, ποὺ τόσο ἀγαποῦσε. Στάθηκαν καὶ χάζευαν μὲ τοὺς κυνηγοὺς καὶ τοὺς γερακάρηδες κι' οἱ γυναῖκες ἔδειχναν στὰ παιδιά τους τὸ λαοφίλητο Ρήγα. Ἀνάμεσό τους τους ἦταν κι' ἡ χήρα ποὺ ἅρπαξε μιὰ στιγμὴ τὰ δυὸ κοριτσάκια της καί, προτοῦ προφτάσῃ κανεὶς νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, ἔπεσε μπροστὰ στὸ φαρὶ τοῦ Αὐγούστου γονατιστή. Μὲ κόπο συγκράτησε ὁ Θεόφιλος τ' ἄλογο νὰ μὴν τὴν πατήσῃ.

— Λυπήσου με, Δίκαιε Βασιλιά, φώναξε μ' ὅση δύναμη εἶχε... Λυπήσου τὰ δυὸ ὀρφανά μου. Πέζεψε ἀπ' τ' ἄλογο καὶ τὴ σήκωσε ὁ ἴδιος.

— Ποιὰ εἶσαι καὶ τί ζητᾶς;
— Μ' ἀδικοῦν, Ἰσαπόστολε, κάμε κρίση!
— Ποιὸς σ' ἀδικεῖ;
—Ἕνας ἄρχοντας Μ' ἅρπαξε τὸ σπίτι μου, βρίσκομαι στὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 437)

Γύρω ἀπ' τόν Ἀθλητισμό

Ι ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Μὲ τὴν ἔναρξη τῆς νέας σαιὸν ἀρχίζουν καὶ οἱ προπονήεις τῆς προεθνικῆς μας ποοσφαιρικῆς ὁμάδας. Ἡ Ἑλληικὴ ἐθνικὴ ὁμάδα ποδοσφαίρου ὰ δώση κατὰ τὴν ἐφετεινὴ αιζὸν 4 ἀγῶνες. Γιὰ τὸ Μεσοειακὸ κύπελλο θὰ ἀντιμετωπίη στὴν Αἴγυπτο τὴν Ἐθνικὴ Ιταλίας (2) καὶ τὴν Ἐθνικὴ ιἰγύπτου. Στὶς 4 Ὀκτωβρίου ὰ ἀγωνισθῆ στὴ Μασσαλία ὲ τὴν Β΄ Γαλλίας.

Γιὰ τὸν καταρτισμὸ τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδας ἔχουν κληῆ καὶ προπονοῦνται ὑπὸ τὴν πίβλεψη τοῦ παλαίμαχου διενῆ μας Ἀντώνη Μηγιάκη, οἱ ξῆς 30 παῖκτες. Τερματοφύλαες: Πεντζαρόπουλος, Βελλιάης, Καραπατῆς. Ὀπισθοφύλαες: Ρωσίδης, Μουράτης, Παανυιός, Κουρτζίδης, Παράχος. Μέσοι: Πούλης, Ἰωάννου, ιιάρος, Λινοξυλάκης, Μουρατίης, Κοτρίδης, Παπαθεοδώρου. ιυνηγοί: Ἐμμανουηλίδης, Βάουλας, Δαρίβας, Μπέμπης, Ιαπαγεωργίου, Ι. Παπαντωίου, Λεκατσᾶς, Φυλακτός, Α. Ιαπαντωνίου, Καμάρας, Δρόος, Νεστορίδης, Πατάκας, ιαλυβόπουλος.

ΤΑ Α΄ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

Στὰ Α΄ Παναθήναια ἔλαβαν έρος ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἕλληες πρωταθλητὲς καὶ ἀθληταὶ ῆς Ἰταλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς ερμανίας, τῆς Τουρκίας, τῆς Ελβετίας, τῆς Ὁλλανδίας καὶ ῆς Ἰσλανδίας.

Οἱ ἀγῶνες διήρκεσαν τρεῖς έρες καὶ τοὺς παρακολούθησαν ιλιάδες φιλάθλων.

Τὰ πλήρη ἀποτελέσματα ὅων τῶν ἀγωνισμάτων ἔχουν ὡς κολούθως:

Δρόμος 110 μ. μετ' ἐμποδίων: Κλάουζεν (Ἰσλανδ.) 15΄΄4, Μπερνὰρ (Ἑλβετ.) 15΄΄4, Καμπαδέλλης 15΄΄5, Πετροπουλάκης 16΄΄, Σμυρνιώτης 16΄΄6.

Ο ὑπ' ἀριθ. 1 Ἕλληνας τερματοφύας (Ν. Παντζαρόπουλος), σὲ μιὰ... ρωτότυπη φάση τραυματισμοῦ του στὸν ἀγῶνα Ἑλλάδας - Ἰταλίας.

Δρόμος 800 μ. Κλέβε (Γερμ.) 1΄54΄΄7. (Νέα ἐπίδοση Σταδίου. Παλαιὰ 1΄54΄΄8 τοῦ Γκαστὸν Ρεΐφ.), Κοτσὰκ (Τουρκ.) 1΄55΄΄, Μπόσμανς (Βέλγ.) 1΄56΄΄2, Γκιοκὲρ (Τουρκ.) 1΄56΄΄7, Δεπάστας (Πανιων.) 1΄58΄΄6, Κανελλίδης (Π.Α.Ο.) 1΄59΄΄1.

Σφαιροβολία: Γιαταγάνας 15 μ. 18.5, Προφέτι (Ἰταλ.) 14 μ. 86. Βροντίσης 13 μ. 46, Κλάουζεν (Ἰσλανδ.) 13 μ. 20.

Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: Σέϋρερ (Ἑλβετ.) 4 μ. 20, (νέο διεθνὲς ρεκὸρ τοῦ Σταδίου. Παλαιὸ Σιγιὸν Γαλ. 4 μ. 15), Μπαλάφας 3 μ. 90. Εὐσταθιάδης 3 μ. 90, Θᾶνος 3 μ. 70, Σακελλαρίδης 3 μ. 60, Μπερνὰρ (Ἑλβ.) 3 μ. 50.

Δρόμος 10.000 μ. Τζοσκοὺλ (Τουρκ.) 33΄΄06.7. Ὁ Μαυραπόστολος ὡδήγησεν τὴν κοῦρσα μέχρι τὰ 4.700 μ. ὅπου ἀπεχώρησε ἐνοχληθεὶς ἀπὸ τὸ στομάχι του.

Δρόμος 100 μ. Πετράκης 10΄΄8, Τσολάκης 11΄΄2.

Ἅλμα εἰς μῆκος: Κηπουρὸς 6 μ. 94, Παπαδόπουλος 6 μ. 74, Κλάουζεν (Ἰσλ.) 6 μ. 74, Δημητριάδης 6 μ. 52, Σέϋρερ (Ἑλβετ.) 6 μ. 50.

Δρόμος 400 μ. Κλέβε (Γερμ.) 49΄΄2, Σίλλης 50΄΄9, Δεπάστας 51΄΄9.

Δισκοβολία: Τόζι (Ἰταλ.) 51 μ. 18, Σύλλας 47 μ. 61, Γιαταγάνας 45 μ. 52, Προφέτι (Ἰταλ.) 41 μ. 68, Χρόνης 40 μ. 40, Μιγάδης 39 μ. 35.

Ἅλμα εἰς ὕψος: Λάμπρου 1,85, Παναγιωτόπουλος 1,80, Πολίτης 1,75.

Δρόμος 3.000 μ. μετὰ φυσικῶν ἐμποδίων: Κοτσὰκ (Τουρκ.) 9΄35΄΄2, Μηλιδώνης 9΄43΄΄, Ἀδαμόπουλος 9΄58΄΄9.

Σφυροβολία: Παπαγεωργίου 44 μ. 74, Καμπαφλῆς 41 μ. 58, Γεωργούλης 38 μ. 68.

Δρόμος 400 μ. μετ' ἐμποδίων: Ἀτζάρμπαϋ (Τουρκ.) 54΄΄3, Κοσμᾶς 55΄΄8, Σμυρνιώτης 57΄΄7.

Δρόμος 200 μ. Πετράκης 22΄΄3, Σύλλης 22΄΄8, Κόρμαλης 22΄΄9.

Δρόμος 1.500 μ. Κοτσὰκ (Τουρκ.) 3΄57΄΄7, Γκιοκὲρ (Τουρκ.) 4΄2΄΄8, Κανελλίδης 4΄8΄΄8, Ἀδαμόπουλος 4΄13΄΄.

Δρόμος 5.000 μ. Ὀνὲλ (Τουρκ.) 15΄20΄΄1, Μαυραπόστολος 15΄27΄΄7, Μελιδώνης 15΄44΄΄2, Τεΰς (Βελ.) 16΄05.

Ἀκοντισμός: Καλλιμάνης 64.20.5, Ματεοῦτσι (Ἰταλ.) 64.11.5, Παπαγεωργίου 57.37.

Ἅλμα τριπλοῦν: Μιχαὴλ 13,80, Ντόντος 13,51, Ἀδαμόπουλος 13,25.

Μαραθώνις δρόμος: Χόγκρεφε (Γερμ.) 2 ὧρες 45΄40΄΄, Δερβένης 3 ὧρες 04΄40΄΄, Βέμπερ (Αὐστρία) 3 ὧρες 07΄20΄΄, Κοκαρῖκος, Σάρρας, Σκλαβοῦνος.

⁂

Τὰ πρῶτα ἐφετεινὰ Παναθήναια δὲν ἐσημείωσαν ἀπόλυτη ἐπιτυχία. Κυρίως ἐστοίχισε πολὺ ἡ μὴ διεξαγωγὴ τῆς μονομαχίας εἰς τὰ 800 μ. μεταξὺ τοῦ Τούρκου Ὀνὲλ καὶ τοῦ Μαυρουδῆ.

Ὁ Στέφανος Πατεράκης, νικητὴς τῶν δρόμων 100 καὶ 200 μέτρων, ἀγωνιζόμενος στὰ Α΄ Παναθήναια.

Πάντως γενικὰ σὰν ἰδέα ὑπῆρξε παρίφημη αὐτὴ ἡ ἀναβίωση τῶν Παναθηναίων, ποὺ θὰ τελοῦνται τώρα κάθε χρόνο.

Ο ΔΙΑΠΛΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΓΧΗΣ

Εἴκοσι κολυμβηταὶ ἔλαβαν μέρος στὸν ἐφετεινὸ κολυμβητικὸ διάπλου τοῦ στενοῦ τῆς Μάγχης. Αὐτοὶ ἦσαν 5 Ἄγγλοι, 3 Γάλλοι, 3 Αἰγύπτιοι, 2 Ἀργεντινοί, 2 Σουηδοὶ καὶ ἀνὰ ἕνας Ἕλληνας, Ὁλλανδός, Περουβιανὸς καὶ Δανός.

Νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Αἰγύπτιος Χασὰν μὲ χρόνο 12 ὧρες καὶ 10΄. Δεύτερος ἐτερμάτισε ὁ Γάλλος Λεμορβὰν μὲ διαφορὰ 3 λεπτῶν. Ἡ πρώτη γυναίκα ποὺ τερμάτισε ἦταν ἡ Μπρέττα Φύσερ σὲ χρόνο 12 ὧρες 34΄.

Ὁ Ἕλληνας Ἰάσων Ζηργᾶνος τερμάτισε 13ος σὲ χρόνο 13 ½ ὡρῶν. Ὁ Ζηργᾶνος διαπλέει γιὰ τρίτη φορὰ τὸ στενὸ τῆς Μάγχης.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΑΦΑΛΩΝΑ: Γιὰ τὸ κύπελλο τῆς περιφερείας ἡ ὁμάδα τοῦ Ἀφάλωνος νίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Μόριας μὲ τέρματα 3 — 0. Ἡ νικήτρια: Κανδῆλης, Κανταβᾶς, Βιλτσέντσας, Σγουρέλλης, Τσιμῆς, Φιάσκας, Γαλανός, Τσένος, Μπακουλῆς, Ζουρμπᾶς, Γιάννακας.

Ζ. ΜΑΝΤΟΣ

ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ: Τὰ παιδιὰ τῆς Καστάνιανης ἵδρυσαν πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ μιὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα καὶ τῆς ἔδωσαν τὸ δοξασμένο ὄνομα «ΓΡΑΜΜΟΣ» Τὸν «Γράμμο» ἀποτελοῦν οἱ ἑξῆς μικροὶ ποδοσφαιρισταί: Δαρέλλης, Λάμπρου, Κολοκυθᾶς, Σωτηρίου, Μησιακούλης, Κατσαρός, Μησιοκούλης, Κ. Μπίμπας, Ἀναγνωστόπουλος, Φακούρας, Μούσιος.

Σ. ΜΠΙΜΠΑΣ

ΚΩ: Ἡ ἰσχυροτάτη ποδοσφαιρικὴ ἐνδεκάδα τῆς Κῶ «Ἀνταγόρας» σὲ φιλικὸ ἀγῶνα ἐπεβλήθη μὲ τέρματα 3 — 1 τοῦ Α.Ο.Ν. Ρόδου.

Χ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς Παιδοπόλεως - Σχολῆς Ἁγίου Ἀνδρέα ἀνεδείχθη νικήτρια τῆς ὁμάδας τῆς «Ἀεροπορίας» μὲ 3 — 1. Ἡ νικήτρια: Δαδούδης, Γκουντάνας, Ραμόπουλος, Φλαμπουρόπουλος, Νίκου, Μωραΐτης, Σταματάκης, Χατζηγιάννης, Βελούδης, Βασιλείου, Σούλας.

Η. ΠΑΓΙΟΣ

ΒΥΡΩΝΕΙΑ: Μιὰ δυναμικὴ ποδοσφαιρικὴ ἐνδεκάδα διαθέτει ἡ Βυρώνεια. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν μέχρι τοῦδε ἀγώνων τῆς «Δόξης» εἶναι τὰ ἀκόλουθα: Δόξα - Ἄρης Μεγαλοχωρίου 2 — 1, 3 — 0, Δόξα - Λόχος Μηχανικοῦ 2 — 2, Δόξα - Θερμοπηγὴ Σιδηροκάστρου 5 — 0. Ἡ Δόξα ἀγωνίζεται μὲ τοὺς ἑξῆς παῖκτες: Ἀτραμίδης, Βολάνης, Ἀβραάμ, Πουλιουχίδης, Μουρατίδης, Παπαδόπουλος, Ναζηρίδης, Μυστακίδης, Κοχριμανίδης, Χριστοδουλίτης, Τρυφινόπουλος.

Π. ΜΑΚΡΙΔΗΣ

ΦΥΛΑΚΤΟΝ: Ὁ «Παμφυλακτιακὸς» ποὺ εἶναι τὸ ποδοσφαιρικὸ συγκρότημα τοῦ χωριοῦ πέτυχε μιὰ ὡραία νίκη ἐπὶ τῆς ὁμάδας τῶν «Ἀκτημόνων» μὲ τέρματα 4 — 2. Οἱ νικη-

Στὴν Ἐθνικὴ Ποδοσφαίρου ἐκλήθη καὶ ὁ Χ. Δρόσος τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» γιὰ νὰ ἀγωνισθῆ στὴν ἐπίθεση. Στὴ φωτογραφία ὁ Δρόσος ἐνῶ σουτάρει.

Μιὰ δίκαιη κρίση

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 435)

δρόμο. Οἱ ἀλεποῦδες, οἱ λύκοι, τὰ πετεινὰ τ' οὐρανοῦ, τὰ τσακάλια, τὰ φίδια ἔχουν μιὰ τρύπα νὰ μποῦν νὰ κουρνιάσουν. Κι' ἐτοῦτα τὰ δύστυχα τάφησαν στοὺς πέντε ἀνέμους.

— Σὰ νὰ σὲ ξέρω, κυρά μου. Ποιὸν σαϊτεύουν τὰ λόγια σου. Πές μου τ' ὄνομά του;

— Εἶναι ὁ Πετρωνᾶς.

— Ναί, θυμᾶμαι, εἶπε ὁ Θεόφιλος. Μὰ δὲν ἔχτισες ἄλλο σπίτι; Μήπως δὲν ἔφτασαν τὰ χρήματα ποὺ σοῦ εἶχε πληρώσει; Μοῦ εἶπε πὼς σοῦδωκε τὰ τριπλάσια ἀπὸ ὅσα ἔκανε τὸ σπίτι.

— Δὲν πῆρα μονόλεφτο. Κι' οὔτε πούλησα τὸ σπίτι μου σὲ κανένα. Μοῦ τ' ἅρπαξε ὁ Πετρωνᾶς.

— Μὰ γιατί νὰ φύγης, νὰ τοῦ τ' ἀφήσης; Πῶς σοῦ τὸ πῆρε;

— Μὲ τὶς φοβέρες; Ζούσαμε κάτω ἀπ' τοῦ τρόμου τὸν ἴσκιο μέρα καὶ νύχτα.

— Καὶ πῶς δὲν ἦρθες νὰ μοῦ τὰ πῆς;

— Εἶχε δώσει διαταγὴ στοὺς φρουρούς, ἂν μὲ δοῦν ἔξω ἀπ' τὸ παλάτι σου νὰ μὲ πιάσουν καὶ νὰ μὲ κλείσουν στὴ φυλακὴ μὲ τὰ δυὸ παιδιά μου.

Στάθηκε λίγο σιωπηλὸς ὁ Θεόφιλος. Γύρω τους εἶχε μαζευτῆ κόσμος. Στὴ ματιά τους ὁ Ρήγας διάβασε τὴ συμπάθεια γιὰ τὴ δύστυχη ἐκείνη γυναίκα.

—'Ακοῦστε ὅλοι ἐσεῖς, εἶπε στὸ λαό. Αὔριο πρωῒ σᾶς καλῶ νὰ δῆτε τὴν κρίση μου ἔξω ἀπ' τὸ σπιτάκι τῆς χήρας. Μὰ ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα, οὔτε μιλιά. Οὔτε εἴδατε, οὔτε ἀκούσατε τίποτε...

Κέντρισε τ' ἄλογο του καὶ χάθηκε σὰν ἀστραπή. Ὁ κόσμος μαζεύτηκε γύρω ἀπὸ τὴ χήρα.

— Εἶσαι τυχερή, τῆς εἶπε ἡ ξαδέρφη της. Ὁ Θεόφιλος εἶνα δίκαιος Βασιλιάς. Δὲν ἀνέχεται τὶς παρανομίες.

— Αὔριο λοιπὸν θάχουμε πανηγύρι μεγάλο, εἶπε ἕνας ἄντρας. Ὁ Πετρωνᾶς θὰ πληρώση γιὰ ὅλες τὶς ἀδικίες του

— Σιωπή, εἶπε ἕνας ἄλλος. Ξεχάσατε τί μᾶς πρόσταξε ὁ Βασιλέας; Δὲν εἴδαμε τίποτε. Δὲν ἀκούσαμε τίποτε...

—"Οχι, ὄχι, εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι. Δὲν εἴδαμε τίποτε, δὲν ἀκούσαμε τίποτε

— Αὔριο ὅμως, εἶπε ἡ ξαδέρφη τῆς Θεανῶς καὶ θ' ἀκούσουμε καὶ θὰ δοῦμε.

Καὶ κίνησαν γιὰ τὰ σπίτια τους, ἀνυπόμονοι γιὰ τ' αὐριανὸ πανηγύρι.

* * *

Κι' εἶδε κι' ἄκουσε ἀπίστευτα πράματα ὁ λαός, ποὺ μαζεύτηκε ἀχάραγα ἔξω ἀπ' τὸ σπιτάκι τῆς χήρας,τὴν ἄλλη μέρα.

Οἱ σάλπιγγες σήμαναν κι' ἡ βασιλικὴ συνοδεία ξεπρόβαλε ἀπ' τὴ στροφὴ τοῦ δρόμου. 'Ανάμεσα στοὺς φρουροὺς κι' ὁ πρωτοσπαθάριος Πετρωνᾶς, ποὔγινε κίτρινος σὰν φλουρὶ ὅταν εἶδε τὴ χήρα μὲ τὰ παιδιά της μπροστὰ στὸ σπιτάκι.

Ἡ δίκη ἄρχισε. Ὁ Θεόφιλος κάλεσε τὴ χήρα νὰ πῆ τὰ παράπονά της. 'Εκεῖ, ἐπὶ τόπου, τοὺς διηγήθηκε ὅλη τὴν ἱστορία.

Κατήγορος ὅμως πιὸ αὐστηρὸς κι' ἀπὸ κείνη, ἦταν ὁ Αὔγουστος. Εἶπε στὸ λαὸ πὼς ὁ Πετρωνᾶς τὸν ξεγέλασε δυὸ φορὲς κι' ἐνῶ ὑποσχέθηκε ν' ἀποζημιώση τὴ χήρα, τῆς πῆρε τὸ σπίτι καὶ τὴ φοβέριζε κιόλας πὼς θὰ τὴ βάλη στὴ φυλακὴ ἂν μιλήση.

Κι' ἤξερε ὁ κόσμος τὴν ἀδικία, τὴν τραγουδοῦσε ὁ λαὸς στὶς ταβέρνες, τὴν ἔκαναν θέατρο στὸν 'Ιππόδρομο οἱ παλιάτσοι κι' οἱ μίμοι, κι' ὁ Αὔγουστος ἦταν ξεγελασμένος καὶ ξένιαστος.

—"Ελεος, Βασιλιᾶ μου, τόλμησε ὁ ἔνοχος νὰ φωνάξη. Θὰ χτίσω στὴ χήρα ἕνα καλύτερο σπίτι...

—"Ακουσε τὴν κρίση μου, Πετρωνᾶ κι' ἐσεῖς ὁ πιστός μου λαός, εἶπε ὁ Βασιλέας.

Ὁ πρωτοσπαθάριος — τὸν ἀκούσατε ὅλοι — πρωτείνει νὰ χτίση ἕνα καλύτερο σπίτι στὴ χήρα π' ἀδίκησε. Μὰ γιατί νὰ χασομερᾶμε; 'Αρκετὰ ἔμεινε ἡ δύστυ δίχως στέγη. Τὸ μεγαλόπρεπο τοῦτο π λάτι, ποὺ χτίζει ὁ Πετρωνᾶς γιὰ λογ ριασμό του, εἶναι ἕτοιμο πιά. Τὸ δημεύ καὶ τὸ χαρίζω σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα. Μπ ρεῖ νὰ γκρεμίση καὶ τὸ δικό της, πο εἶναι ἀκατοίκητο πιά, νὰ τὸ κάμη περ βόλι.

— Πολλὰ τὰ ἔτη σου, σοφὲ Σολομῶ τα, φώναξε ὁ λαός.

— Δὲν τελειώσαμε ἀκόμη, εἶπε ὁ Θε φιλος. Αὐτὴ εἶναι ἡ τιμωρία ποὺ ἐπ βάλλω στὸν ἄρχοντα Πετρωνᾶ, γιὰ τ ἀδικία ποὺ ἔκαμε. Μά, γιὰ τὴν παρ κοή, τὴν ἀπάτη καὶ τὴν ἀσέβεια, ποὔδε ξε στὸ Βασιλέα του ἡ ἀπόφασή μου, ε ναι μαστίγωση. 'Εδῶ, μπροστὰ στὰ μ τια σας, οἱ ραβδοῦχοι θὰ τὸν γυμνώσου καὶ θὰ τοῦ μετρήσουν ἑκατὸ καμτσικιέ

—"Ελεος, Αὔγουστε, φώναξε ὁ Βάρ δας. ὁ ἀδερφὸς τοῦ πρωτοσπαθάριο Πετρωνᾶ, εἶναι συγγενής σου;

— Δὲ μπορῶ νάχω συγγένεια Βάρδ οὔτε ἐγώ, οὔτε ἐσύ, μ' ἕναν κλέφτη κ ἀπατεῶνα.

— Μὰ εἶναι πρωτοσπαθάριος τῆ φρουρᾶς σου, Αὔγουστε.

Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὸν τιμωρήσης μ τὸ φριχτὸ κι' ἀτιμωτικὸ αὐτὸ τρόπο, σ νᾆταν δοῦλος δραπέτης.

— Σ' αὐτὸ ἔχεις δίκιο, Βάρδα, εἶπ ὁ Θεόφιλος. Λοιπόν, πρὶν μαστιγωθῆ, ἂ τὸν καθαιρέσουμε ἀπὸ τ' ἀξίωμα κ τοὺς τίτλους του.

Γύρισε κι' ἔφυγε, ἐνῶ ὁ λαὸς τὸν ε φημοῦσε καὶ τὸν ὠνόμαζε Δίκαιο Ναί, εἶχε κάμει δικαιοσύνη γιὰ νὰ δῆ κ νὰ πάρη ὁ κόσμος παράδειγμα κα ν τρέμουν κι' οἱ ἄλλοι ἄρχοντες νὰ ἀπ χουν ἀπ' τ' ἄδικα ἔργα.

Μά, ἡ καρδιά του ἦταν βαρειά. Συλ λογιόταν τὴ στοργικὴ Θεοδώρα, ποὺ τ σο θὰ σπαραζόταν, γιὰ τὸν ἀνάξιο αὐτ ἀδερφό. Βιαζόταν νὰ πάη κοντά της ν μοιραστοῦνε μαζὶ τὴν πίκρα.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡ

ταί: Μακρυλάκης, Κουντουράκης, Κουκουζίκας, Κοντσαλάκης, Κουταλάκης, Μητρουλάκης, Κεσουδάκης, Μαρτινάκης, Κοντσαλάκης ΙΙ, Κουκουζίκας ΙΙ, Καρακατσάνης.

Α. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

ΜΟΥΖΑΚΙ: Ὁ Π. Ο. Μουζακίου νίκησε σὲ φιλικὸ ἀγῶνα τὸν «Καραϊσκάκη» Μαυρομματίου μὲ 4 — 1. Ἡ νικήτρια: 'Ακριβός, Παπαποστόλου, Φιλίππου, Γούλας, Παπαδᾶκος, Κακκάβας, Παπακωνσταντίνου, Κρῦος, Τσαγκαρινός, Συμφέρης, Παπαγεωργίου.

Δ. ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ

ΚΟΖΑΝΗ: Τελευταίως ἡ Β΄ ὁμάδα τοῦ Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ Μαυραναίων νίκησε μὲ τέρματα 2 — 0 τὴν ὁμάδα τοῦ Σπιτιοῦ Κιβωτοῦ. Στὴν Κιβωτὸ ἐπίσης πρὶν λίγο καιρὸ ἡ ὁμώνυμος ὁμάδα νικήθηκε ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχο τῆς Πενταλόφου μὲ 2 — 0. Τὴν ἴδια μέρα ἔγιναν καὶ ἀγῶνες βόλεϋ-μπὼλ μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν Παιδοπόλεων μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: Πεντάλοφος νικᾶ Κιβωτό, καὶ Πεντάλοφος νικᾶ Βατολάκου,

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ: Ἡ Α. Ε. Κ. νίκησε τὴ Δόξα μὲ 2 — 1. Οἱ νικηταί: Δρούλιας, Τζαμαλίκας, Κανελλάκης, Χριστόπουλος, Λάϊος, Γεωργιάδης, 'Ιωαννίδης, Δημόπουλος, Σωτηρόπουλος, Κανελλόπουλος, Τσεκούρας.

Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΟΥΦΛΙ: Τὰ παιδιὰ ποὺ γύρισαν ἀπὸ τὴν Παιδόπολη Μυτιλήνης ἵδρυσαν μιὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ποὺ τὴν ὠνόμασαν Α. Ε. Κ. Ἡ Α. Ε. Κ. νίκησε τὸν Π. Ο. Λ. μὲ 2 — 0 καὶ ἦρθε ἰσόπαλη μὲ 2 — 2. Ἡ ὁμάδα: 'Αναγνώστου, Μούτλιας Τσιότας, Μπουρουλίτης, Τσιαμτζῆς, Ζαφείρης, Νερατζούδης, Δουλούδης, Λογαρᾶς, Θεοφίλου.

Δ. ΔΟΥΛΟΥΔΗΣ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

Χ α ρ. Κ ά π ο ν, Νεοχώριον 'Ολυμπίας: 'Αγαπητὲ Κάπο, πῆρα τὸ ὄμορφο καὶ εὐγενικό σου γράμμα. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅ,τι μοῦ γράφεις γιατὶ ἔτσι μὲ βοηθᾶς στὸ νὰ μπορῶ νὰ ἱκανοποιῶ ὅλους σας γιὰ ὅ,τι σᾶς ἐνδιαφέρει γύρω ἀπὸ τὸν ἀθλητισμό. Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ἀποτελεσμάτων βλέπεις ὅτι σὲ ἱκανοποιῶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ φύλλο. Γιὰ τὸ πῶς παίζονται τὰ διάφορα ἀθλητικὰ παιγνίδια θὰ γράψω προσεχῶς. Ὅμως ἔχεις ἄδικο — κι' ἐδῶ ἡ γνώμη μου δὲν εἶναι ἐσφαλμένη — ἐπάνω στὸ ζήτημα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μικροομάδων. (Μὴν ξεχνᾷς ὅτι ὅλοι οἱ «φτασμένοι» σημερινοὶ ἀθληταὶ ἀπὸ κάτι τέτοιες μικροομάδες ξεκίνησαν). Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη χαρὰ γιὰ τὸν μικρὸ ἀθλητὴ τοῦ μακρυνοῦ χωριοῦ τῆς Ἑλλάδας μας, ἀπὸ τὸ νὰ βλέπη τ' ὄνομά του γραμμένο. Εἶναι μιὰ ἠθικὴ ἱκανοποίηση γι' αὐτόν, καὶ μιὰ ἐνίσχυση γιὰ νὰ ἐντείνη τὴν προσπάθειά του νὰ γίνη καλύτερος ἀθλητής.

Γ. Π α π α η λ ι ο ῦ, Σέρρας: Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ στέλνης ἀποτελέσματα τῶν ἀνεπισήμων ὁμάδων τῆς περιφερείας σου. Γιατὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μεγάλων ἀγώνων λόγῳ τῆς καθυστερήσεως τοῦ ταχυδρομείου καὶ τῆς χρονικῆς διαφορᾶς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀνταποκρίσεως καὶ τῆς δημοσιεύσεως χάνουν τὴν ἐπικαιρότητά τους.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ...

... Τὰ παγκόσμια ρεκὸρ καὶ τὰ ἑλληνικὰ στὰ ἅλματα εἶναι τὰ ἑξῆς: Ὕψος: Στὴρ (Η.Π.Α.) 2 μ. 11, Παπανικολάου 1 μ. 89. Τριπλοῦν: Ντὰ Σίλβα (Βραζιλία) 16 μ. Παλαμιώτης 15 μ. 03. Ἁπλοῦν: Ὄουνες (Η.Π.Α.) 8 μ. 13, Λαμπράκης 7 μ. 13. 'Επὶ κοντῷ: Οὐώρμερντὰμ (Η.Π.Α.) 4 μ. 77, Εὐσταθιάδης 4 μ. 03.

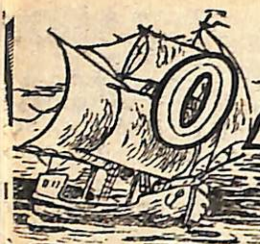
... Ἡ ἐθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῆς 'Αγγλίας ἔδωσε τελευταία μιὰ σειρὰ ἀγώνων στ Αὐστραλία. Ἡ 'Εθνικὴ τῆς 'Α γλίας ἔδωσε 20 μὰτς καὶ τὰ κέρδισε ὅλα: Πέτυχε 153 τέ ματα καὶ δέχθηκε μόνο 14. Π ρίπου 300.000 φίλαθλοι παρ κολούθησαν τὰ μὰτς κι' ἐπλ ρωσαν 50.000 λίρες, δηλα 2.100.000.000 δραχμές!!!

... Ἡ 'Ιταλικὴ ποδοσφαιρ κὴ ὁμάδα Τορίνο ἔκανε προτ σεις στὸν διεθνῆ μας χὰφ Κ στα Λινοξυλάκη γιὰ νὰ π στὴν 'Ιταλία. Τὴν πρόταση α τὴ δὲν τὴν δέχθηκε ὁ Λινοξυλ κης, ποὺ ὡς γνωστὸν φέτος ἀγωνίζεται μὲ τὴν ὁμάδα τ «Παναθηναϊκοῦ».

... Οἱ πρῶτες ἱπποδρομί στὴν Ἑλλάδα ἔγιναν στὶς 2 'Απριλίου τοῦ 1920.

... Στὴν 'Ολυμπιακὴ σκ ταλοδρομία 4 Χ 400 μ. τοῦ Β ρολίνου (1936) οἱ 'Αμερικαν νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλου γιατὶ δὲν χρησιμοποίησαν γ φυλετικοὺς λόγους τοὺς περίφ μους νέγρους δρομεῖς τω Οὐΐλλιαμς (Α΄ νικητὴ τῶν 40 μ.) καὶ Λοϊ Βόλλε (Γ΄ νικ τή). Ὁ χρόνος τῆς 'Αγγλικ ὁμάδας ἦτο 3΄9΄΄ καὶ τῆς ' μερικανικῆς 3΄11΄΄.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ντίκ, ἡ τύχη τοῦ καραβιοῦ καὶ ἡ δι- ... μας, εἶναι πιὰ μέσα στὰ χέρια σου, ...πε. Μὴν τρομάζης παιδί μου, μὴ δειλιά- ...ς... Ὁ καιρὸς εἶναι καλός, καὶ θὰ βρῆς ...όπο νὰ μᾶς ὁδηγήσης σὲ λιμάνι.

—Θὰ κάνω ὅτι μπορῶ, σᾶς τ' ὁρκίζο- ...χι, εἶπε ὁ Ντίκ. Κι' ἂς μὴν εἶμαι ἄξιος ...ὰ τέτοιο ἔργο.

Ἡ κυρία Οὐέλντον κατάλαβε ὅτι ὁ ...τὶκ εἶχε γιὰ τὴν ὥρα ἀνάγκη ἀπ' ὅλη ...ν ἠθικὴ ἐνίσχυση ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ...οῦ δώση γιὰ νὰ ἀντιμετωπίση τὸ συν- ...ιπτικὸ ἔργο ποὺ τοῦ εἶχε λάχει.

Γι' αὐτὸ τὸν ρώτησε.

—Δὲ μοῦ λὲς Ντίκ, ξέρεις ποῦ ἀκρι- ...ῶς βρισκόμαστε;

—Αὐτὸ εὐτυχῶς τὸ ξέρω. Δὲν ἔχω ...αρὰ νὰ συμβουλευθῶ τὸν χάρτη καὶ τὸ ...ιερολόγιο καταστρώματος τοῦ καπετά- ...ου.

—Καὶ μπορεῖς νὰ βάλης τὸ πλοῖο στὸ ...ωστὸ δρόμο;

—Φυσικά. Δὲν ἔχω παρὰ νὰ πλεύσω Ἀ- ...ατολικά, καὶ θὰ συναντήσω τὴν Ἀμερικα- ...κὴ Ἤπειρο.

—Ὡστόσο δὲν εἶναι πιὰ ἀνάγκη νὰ ...ᾶμε στὸ Βαλποραΐζο, φαντάζομαι.

—Ὄχι κυρία Οὐέλντον. Θὰ βά- ...ομε πλώρη γιὰ τὴν κοντινότερη Ἀμερικανικὴ ἀκτή. Ἂν στὸ μεταξὺ ...υναντήσωμε κανένα καράβι, πρᾶγ- ...α ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀπίθανο, ...ὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ σᾶς πα- ...αδώσω σ' ἕναν πλοίαρχο πιὸ ἄξιο ...πὸ μένα! Τὸ εὐτύχημα εἶναι πὼς ...ρχίζει νὰ φυσάη ἄνεμος βορειοδυ- ...ικός, Μαΐστρος. Εἶναι πολὺ καλὸς ...νεμος αὐτὸς γιὰ μᾶς ποὺ θ' ἀρμε- ...ίσωμε πρίμα!

Ὁ Ντὶκ Σὰντ μιλοῦσε μὲ τὴν πε- ...οίθηση τοῦ ναυτικοῦ ποὺ αἰσθάνε- ...αι ἕνα καλό, σίγουρο καράβι κάτω ...πὸ τὰ πόδια του.

Ὁ δόκιμος μπῆκε στὴν καμπίνα ...οῦ καπετάνιου, κι' ἔδειξε στὴν κυ- ...ία Οὐέλντον στὸ χάρτι ποὺ ἀκρι- ...ῶς βρισκόταν: Γεωγραφικὸ πλᾶτος ...3° 35' καὶ γεωγραφικὸ μῆκος 64° 13'.

Ἡ κυρία Οὐέλντον ἔσκυψε στὸ χάρτη ...αὶ κοίταξε τὸ σκοῦρο χρῶμα ποὺ ἔδειχνε ...η στεριά, πάνω στὸ γαλάζιο τοῦ Εἰρη- ...ικοῦ ὠκεανοῦ. Ἦταν ἡ Νότιος Ἀμερική, ...εράστια ἤπειρος ἀνάμεσα στὸν Εἰρηνικὸ ...αὶ τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανό, ποὺ ἄρχιζε ...πὸ τὸ ἀκρωτήριο Χόρν, κι' ἔφτανε στὴν ...αλομβία. Φαινόταν τόσο εὔκολο στὸν ...άρτη νὰ φτάσουν στὴ Νότιο Ἀμερική! Ὁ Ντὶκ Σὰντ κάλεσε στὸ κατάστρωμα ὅ- ...ο τὸ πλήρωμα. Τοὺς νέγρους δηλαδή, καὶ ...ὸν ξάδερφο Βενέδικτο.

—Φίλοι μου, τοὺς εἶπε, τώρα ἐσεῖς ...ἶστε τὸ μοναδικὸ πλήρωμα τούτου τοῦ ...αραβιοῦ. Μόνο μὲ τὴν βοήθειά σας μπο- ...ῶ νὰ μανουβράρω τὰ πανιά. Δὲν εἶστε ...αυτικοί, εἶστε ὅμως γεροὶ καὶ δυνατοί. ...' ἀκοῦτε μὲ προσοχὴ τὶς ὁδηγίες μου, ...ιατὶ μόνον ἔτσι θὰ μπορέσω νὰ κυβερ- ...ήσω τὸν «Προσκυνητὴ» ὣς τὸ πιὸ κοντι- ...ὸ λιμάνι, γιὰ νὰ σωθοῦμε ὅλοι!

—Κύριε Ντίκ, ἀπάντησε ὁ γέρο Τόμ, ...λοι μας εἴμαστε στὶς προσταγές σας. Ὅτι μποροῦμε νὰ κάνουμε, θὰ τὸ κάνου- ...ε, καὶ εἴμαστε βέβαιοι γιὰ τὴν σωτηρία ...ας, γιατὶ σᾶς θεωροῦμε καλὸ καὶ ἄξιο ...απετάνιο.

—Πολὺ καλὰ τὰ λὲς Τόμ! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

—Δὲν θὰ σηκώσω ὅλα τὰ πανιά, τοὺς ἐξήγησε ὁ Ντίκ, γιατὶ δὲν ξέρω ἂν θὰ μπορέσωμε νὰ τὰ κατεβάσωμε ἀμέσως ἂν χρειαστῆ. Θὰ πηγαίνωμε πιὸ σιγά, ἀλλὰ πιὸ σίγουρα. Θὰ ἐξηγήσω στὸν καθένα σας τί πρέπει νὰ κάνη. Ὅσο γιὰ μένα, θὰ κρατήσω τὸ τιμόνι ὅσο μπορῶ, κι' ὕστερα κάποιος ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ ἀντικαταστήση. Θὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς νὰ κρατᾶτε τὸ καράβι στὸ δρόμο του μὲ τὴν πυξίδα. Δὲν εἶναι δύσκολο!

—Στὶς προσταγές σας κύριε Ντίκ! εἶπαν κι' οἱ ἄλλοι νέγροι.

—Ἐσὺ Τὸμ θὰ καθίσης κοντά μου στὸ τιμόνι, εἶπε ὁ Ντίκ, κι' ὅταν κουραστῶ, θὰ τὸ κρατήσης ἐσύ.

—Κι' ἐγώ; Δὲν θὰ μὲ μάθης κι' ἐμένα νὰ κρατάω τὸ τιμόνι; ρώτησε ὁ μικρὸς Τζάκ.

—Μὰ βέβαια ποὺ θὰ μάθης κι' ἐσὺ νὰ κρατᾶς τὸ τιμόνι! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον. Κι' ὅταν θὰ κυβερνᾶς τὸ καράβι θὰ πηγαίνωμε πρίμα!

—Ἐγὼ θέλω νὰ εἶμαι ὁ μοῦτσος τοῦ Ντίκ! εἶπε ὁ Τζάκ.

Τὸν πῆρε ὕπνος καὶ δὲν εἶδε μιὰ σκιὰ ποὺ πλησίασε ἀθόρυβα κι' ἔβαλε κάτω ἀπ' τὴν πυξίδα ἕνα βαρὺ πράγμα ποὺ κρατοῦσε...

—Πολὺ σωστά, εἶπε χαμογελώντας ὁ Ντίκ. Τὸ καράβι χρειάζεται ἕναν μοῦτσο. Ὁ μοῦτσος φέρνει γούρι!

—Κι' ἐγώ; ρώτησε ὁ Βενέδικτος.

—Θὰ κάνετε ὅτι κάνουν καὶ οἱ ἄλλοι, εἶπε ὁ Ντίκ. Καὶ τώρα φίλοι μου ἐμπρός. Θὰ σηκώσουμε τὰ πανιά!

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ

Γιὰ μιὰ στιγμή, ὁ Ντὶκ συλλογίστηκε νὰ γυρίση στὴ Νέα Ζηλανδία. Ἀλλ' ὅπως ὁ ἀέρας εἶχε ἀλλάξει, ἦταν καλύτερα νὰ τραβήξη γιὰ τὴν Ἀμερική.

Ὁ «Προσκυνητὴς» ἦταν γολετόβρικο. Εἶχε δηλαδὴ δυὸ κατάρτια καὶ τοὺς φλόκους του.

Τὸ ἕνα κατάρτι, τὸ κουρκέτο ὅπως τὸ λένε οἱ ναυτικοί, εἶχε τετράγωνα πανιά.

Τὸ ἄλλο κατάρτι, τὸ μεγάλο κατάρτι ἢ ἄρμπουρο, εἶχε λιγότερα πανιά, ὄχι τετράγωνα, ἀλλὰ λατίνια.

Τὰ τετράγωνα πανιά, ἦταν τέσσερα. Κάτω κάτω τὸ πιὸ μεγάλο: ἡ μαΐστρα. Ἔπειτα ἡ γάμπια, ὁ παπαφίγγος καὶ τέλος ψηλὰ ψηλὰ ὁ κοῦντρος ἢ κοντραπαπαφίγγος.

Στὸ ἄλμπουρο ἦταν ἕνα εἶδος μεγάλο λατίνι (τρίγωνο πανὶ δηλαδὴ) ἡ μπριγκαντίνα, μὲ πάνω ἕνα δεύτερο πανί, καὶ τέλος μπροστά, στὸ μπομπρέσο καὶ στὸ μπαστούνι, τοῦ φλόκου, ἦταν ἡ τρεῖς φλόκοι: Ὁ φλόκος, ὁ κόντρα φλόκος κι' ἡ τουρκετίνα.

Ὅταν φυσοῦσε ἄνεμος καλός, ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὰ τὰ κανονικὰ πανιά, ὁ καπετάνιος μποροῦσε ν' ἀνοίξη ἀνάμεσα στὸ τουρκέτο καὶ τὸ ἄλμπουρο (τὰ δυὸ κατάρτια) κι' ἄλλα τριγωνικὰ πανιά, τὰ «προΐστια» ποὺ τὰ λένε οἱ ναῦτες «Βελαστράλια».

Οἱ φλόκοι, ἡ μπριγκαντίνα καὶ τὰ βελαστράλια, μανουβράρονται εὔκολα, γιατὶ δὲν χρειάζεται ν' ἀνεβῆ κανεὶς στὰ ξάρτια.

Ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ μανούβρα τῶν πανιῶν τοῦ τουρκέτου ἀπαιτεῖ ἔμπειρους ναυτικούς. Γιατὶ γιὰ τὸ κάθε τετράγωνο πανί, οἱ ναῦτες πρέπει ν' ἀνεβοῦν γιὰ νὰ τὸ λύσουν σὲ μεγάλο ὕψος, καὶ νὰ δουλεύουν μὲ τὸ ἕνα χέρι ἐνῶ κρατιοῦνται μὲ τὸ ἄλλο. Ἐννοεῖται πὼς ὅποιος δὲν ἔχει τὴν συνήθεια, εὔκολα ζαλίζεται καὶ πέφτει στὴν θάλασσα.

Εὐτυχῶς ὁ ἄνεμος δὲν ἦταν δυνατός. Γιὰ τὴν ὥρα τὸ καράβι ἔπρεπε νὰ σηκώση τὴν μπριγκαντίνα, τὴν μαΐστρα, τὴ γάμπια καὶ τοὺς φλόκους. Ἀργότερα θὰ ἔβλεπε τί θὰ γινόταν γιὰ τὸν παπαφίγγο, τὸν κόντρα παπαφίγγο, τὴν πένα (τὸ πανὶ πάνω ἀπὸ τὴν μπριγκαντίνα) καὶ τὰ βελαστράλια. Τὰ πιὸ ψηλὰ πανιὰ δηλαδή.

Ὁ Ντίκ, κρατώντας πάντα τὸ τιμόνι, ἔδινε στὸ ἐρασιτεχνικὸ πλήρωμά του ὁδηγίες πῶς νὰ τραβοῦνε τὰ σκοινιὰ γιὰ ν' ἀνεβαίνουν τὰ πανιά, πῶς νὰ τὰ στερεώνουν, πῶς νὰ δένουν κόμπο.

—Σιγὰ Ἡρακλῆ! Σιγά! φώναζε. Θὰ ρίξης ὅλο τὸ κατάρτι! Περίφημα Τόμ! Ἔτσι!

Ὅταν ἀνέβηκαν ὅλα τὰ χαμηλὰ πανιά, ἔδωσε τὸ τιμόνι στὸν Τόμ, κι' ἀνέβηκε ὁ ἴδιος γιὰ νὰ κανονίση τὴν πένα, τὸν παπαφίγγο καὶ τὸν κόντρα παπαφίγγο.

Ὕστερα ἁρπάχτηκε ἀπὸ ἕνα σκοινὶ νὰ φουσκώνη τὸ στῆθος νη περηφάνεια κολία στὸ κατάστρωμα, σὰν πίθηκος.

Τώρα τὸ πλοῖο ἀρμένιζε μὲ ὅλα του τὰ πανιὰ ἀνοιγμένα. Τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Ντὶκ Σὰντ ξαναπῆρε στὰ χέρια του τὸ τιμόνι κι' αἰσθάνθηκε τὸ καράβι ν' ἀκολουθάη τὸν δρόμο του, μὲ τὰ πανιὰ φουσκωμένα ἀπὸ τὸν ἄνεμο, αἰσθάνθηκε μιὰ δικαιολογημένη περηφάνεια νὰ φουσκώνη τὸ στῆθος του.

Ἦταν στ' ἀλήθεια μιὰ μεγάλη στιγμὴ αὐτὴ γιὰ ὅλους.

Ἡ κυρία Οὐέλντον εἶχε τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα.

—Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάη παιδί μου... εἶπε. Τὰ κατάφερες θαυμάσια!

Ἔπειτα κουρασμένη ἀπὸ τὶς συγκινήσεις ἐκείνης τῆς ἡμέρας, πῆρε τὸν μικρὸ Τζὰκ καὶ πῆγε στὴν καμπίνα της ν' ἀναπαυθῆ.

Τὸ πλήρωμα ὅμως τῶν μαύρων, καθόταν γύρω ἀπὸ τὸν Ντίκ, ἕτοιμο νὰ ὑπακούση καὶ στὸ παραμικρὸ νεῦμα του.

Ἔ! Δὲν ἦταν καὶ λίγο αὐτὸ ποὺ εἶχαν καταφέρει! Ἐξαιτίας τους τὸ περήφανο πλοῖο, ἔσκιζε τὴν θάλασσα σὰν ἄτι...

Ὡστόσο ἐκείνη τὴν πρώτη μέρα, δὲν

χρειάστηκε νὰ κάνουν ἄλλες μανοῦβρες.

Συνήθως τὸ βράδυ ὁ καπετάνιος ἀλαφρώνει κάπως τὰ πανιά, ἀλλὰ ἡ θάλασσα ἦταν τόσο ἥσυχη, ποὺ ὁ Ντὶκ Σὰντ δὲν τὸ θεώρησε ἀναγκαῖο ν' ἀλλάξη τίποτε.

Τὸ πλοῖο ἀκολουθοῦσε ἥσυχα τὸν δρόμο του, κι' ὅλοι ἦταν εὐχαριστημένοι, καὶ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ποὺ εἶχε ἀνακαλύψει στὴν καμπίνα τοῦ Νεγκόρο ἕνα περίεργο εἶδος κατσαρίδας, καὶ τὴν μελετοῦσε τὴ μισὴ νύχτα...

Ὁ Ντὶκ Σὰντ κοιμήθηκε πέντε ἔξη ὧρες, καὶ ξύπνησε ζωηρὸς καὶ ξεκούραστος.

Ὁ ἄνεμος ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι βορειοδυτικός, κι' ἔτσι καὶ πάλι δὲν χρειάστηκε ν' ἀλλάξουν τίποτε στὰ πανιά.

Τὰ μόνα ναυτικὰ ὄργανα ποὺ ἤξερε νὰ μεταχειρίζεται ὁ Ντὶκ Σάντ, ἦταν τὸ δρομόμετρο καὶ ἡ πυξίδα.

Τὸ δρομόμετρο εἶναι ἕνα τρίγωνο ὄργανο ποὺ τὸ ρίχνουν στὴ θάλασσα μ' ἕνα σκοινί, καὶ μετράει τὴν ταχύτητα ποὺ τρέχει τὸ πλοῖο.

Ἔτσι ὁ καπετάνιος ξέρει ἀπάνω κάτω τί δρόμο ἔκανε τὴν κάθε μέρα, καὶ τὸ σημειώνει στὸ ἡμερολόγιο.

Ὁ Ντὶκ ἔριχνε τὸ δρομόμετρο κάθε ὥρα.

Ὅσο γιὰ τὶς πυξίδες, εἶχαν δύο στὸ πλοῖο.

Μιὰ ἦταν στὴν καμπίνα τοῦ τιμονιέρη, μπροστὰ στὸ τιμόνι.

Ἡ ἄλλη ἦταν στὴν καμπίνα τοῦ πλοιάρχου, ἔτσι ὥστε ὁ πλοίαρχος μὲ μιὰ ματιὰ νὰ ξέρη ἀμέσως ἂν ὁ τιμονιέρης κρατάει τὸ πλοῖο στὸ σωστὸ δρόμο.

Δυστυχῶς αὐτὴ ἡ δευτέρα πυξίδα ξεβιδώθηκε ἀπὸ τὴ θέση της, κι ἔσπασε.

Κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη πῶς συνέβηκε αὐτό, ἀλλὰ πάντως ἦταν τώρα ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπολογίζουν σὲ μιὰ μόνο πυξίδα.

Ἡ πρῶτες μέρες, πέρασαν χωρὶς ἀπρόοπτα.

Ὁ ἄνεμος ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι καλός, καὶ οἱ νέγροι ποὺ εἶναι ἀπὸ φυσικοῦ τους ἐξαιρετικὰ εὐκίνητοι καὶ ἐπιτήδειοι, ἐξελίχθηκαν σὲ πρώτης τάξεως ναυτικούς.

Δὲν ζαλίζονταν καθόλου ν' ἀνεβαίνουν ψηλὰ στὰ κατάρτια καὶ νὰ μανουβράρουν καὶ τὰ πιὸ ψηλὰ πανιά.

Ὁ Τὸμ ποὺ ἦταν φυσικὰ ὁ λοστρόμος ἤξερε νὰ ὁδηγῆ τὸ καράβι μὲ τὴν πυξίδα, ὅπως κι' ὁ γιός του ὁ Βάτ.

Ὅσο γιὰ τὸν Νεγκόρο, δὲν τοὺς ἔδωσε πιὰ ἀφορμὴ νὰ τὰ βάλουν μαζί του.

Ἦταν ἀλήθεια πῶς ὁ Ἡρακλῆς δὲν τὸν ἔχανε ἀπὸ τὰ μάτια του, κι' ὁ Ντὶκ ἦταν ἀποφασισμένος στὴν παραμικρὴ ἀνυποταξία νὰ τὸν κλείση στὸ ἀμπάρι ὣς τὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ. Δὲν τὸν εἶχαν ἀλλάσωτε καὶ τόσο ἀνάγκη, γιατὶ ἡ γριὰ Νὰν μὲ τὴν βοήθεια τῶν μαύρων, μποροῦσε περίφημα νὰ τὸν ἀντικαταστήση στὴν ἀνάγκη στὴν κουζίνα.

Ἴσως αὐτὸ νὰ τὄχε καταλάβει, γιατὶ καθόταν φρόνιμα.

Μιὰ νύχτα ὡστόσο — ἡ ἕκτη ἀφ' ὅτου εἶχε συμβῆ τὸ δυστύχημα — συνέβηκε κάτι ποὺ ἔμελλε νὰ ἔχη τραγικὲς συνέπειες γιὰ τὴν τύχη τῶν ἐπιβατῶν τοῦ «Προσκυνητή».

Ἦταν μιὰ νύχτα ζεστή, γεμάτη ἠλεκτρισμό.

Ὁ Ντὶκ εἶχε καθίσει στὸ τιμόνι ὣς τὶς δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα, κι' ὕστερα τὸ παράδωσε στὸν γέρο Τὸμ ποὺ ἦταν ἡ βάρδια του.

Ἦταν ἡ κούραση; Ἔφταιγε ἡ ζέστη; Ὅπως καὶ νᾆναι, ὁ Τὸμ μιὰ ὡρισμένη στιγμή, αἰσθάνθηκε μιὰ ἀκατανίκητη νάρκη νὰ βαραίνη τὰ μέλη του. Ἔκανε νὰ τῆς ἀντισταθῆ, μὰ δὲν τὰ κατάφερε. Σὲ λίγο τὸν πῆρε ὁ ὕπνος στὸ τιμόνι...

Τὸν πῆρε ὁ ὕπνος, καὶ ἔτσι δὲν εἶδε μιὰ σκιὰ ποὺ πλησίασε ἀθόρυβα τὴν πυξίδα, τὴν ἀνασήκωσε, κι' ἔβαλε ἀπὸ κάτω ἕνα βαρὺ πρᾶγμα ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι.

Ἡ σκιὰ ἦταν ὁ Νεγκόρο.

Κι' ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα ποὺ ἔβαλε κάτω ἀπὸ τὴν πυξίδα, ἦταν ἕνα κομμάτι σίδερο.

Τὸ σίδερο, ἐπηρέασε τὴν πυξίδα. Δὲν ἔδειχνε πιὰ τὸν βορᾶ... Ἔδειχνε γιὰ βορᾶ, βοριανατολικά...

Ὅταν ὁ Τὸμ ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτὰ ξύπνησε ντροπιασμένος, κοίταξε τὴν πυξίδα ποὺ τὴν φώτιζε ἕνα φανάρι, καὶ διόρθωσε τὸ δρόμο τοῦ καραβιοῦ.

Κανένας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ φανταστῆ πὼς τὸ καράβι ἐξ αἰτίας τῆς λανθασμένης πυξίδας, ἄρχιζε ν' ἀκολουθῆ στραβὸ δρόμο ποὺ δὲν τὸ ἔβγαζε στὴν Ἀμερική.

ΤΡΙΚΥΜΙΑ

Ἡ ἑβδομάδα ποὺ ἀκολούθησε τὸ δυστύχημα κύλισε χωρὶς ἀπρόοπτα. Ἦταν τώρα στὸ μέρος τοῦ Εἰρηνικοῦ ὅπου συνήθως περνοῦσαν πλοῖα, ἐκεῖνα ποὺ ἤθελαν νὰ περάσουν τὸ ἀκρωτήριο Χόρν.

Πρὸς μεγάλη ὅμως ἔκπληξη τοῦ Ντίκ, δὲν συνάντησαν κανένα καράβι.

Αὐτὸ ὡστόσο μπορεῖ νὰ ἦταν κι' ἁπλὴ σύμπτωση. Ἔτσι συλλογιζόταν ὁ Ντίκ.

Στὴν πραγματικότητα ὅμως, τὸ καράβι εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ δρόμο του, καὶ δὲν πήγαινε στὴν Ἀμερικὴ γιὰ δυὸ λόγους. Πρῶτον γιατὶ τὸ εἶχαν πάρει τὰ θαλάσσια ρεύματα ποὺ ὁ Ντὶκ δὲν τὰ ἤξερε ἀκόμη, καὶ δεύτερο (κυρίως) γιατὶ ἡ πυξίδα δὲν ἔδειχνε πιὰ τὸν μαγνητικὸ πόλο.

Ὡστόσο ὅπως τὸ καράβι ἔσκιζε γοργοτάξιδο τὰ νερά, ὁ Ντὶκ ἔλεγε στὴν κυρία Οὐέλντον.

— Θὰ φτάσωμε γρήγορα στὴν Ἀμερικὴ κυρία Οὐέλντον. Μὴν ἀνησυχεῖτε. Κάποτε θὰ δοῦμε νὰ ξεπροβάλλουν στὸν ὁρίζοντα οἱ ἀκτές.

— Ὄχι παιδί μου, δὲν ἀνησυχῶ. Ἔχω πεποίθηση σὲ σένα!

— Φυσικὰ κυρία Οὐέλντον θὰ ἤμουν πολὺ πιὸ ἥσυχος ἂν δὲν εἴστε σεῖς κι' ὁ Τζὰκ μέσα στὸ πλοῖο.

— Ἂν δὲν εἴμαστε ἐμεῖς, κι' ἂν δὲν ἦταν κι' οἱ νέγροι, Ντὶκ παιδί μου, μέσα στὸν «Προσκυνητὴ» θὰ ἤσουν μόνον ἐσὺ κι' ὁ Νεγκόρο. Καὶ τότε τί θἄκανες;

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ φρόντιζα νὰ κάνω τὸν Νεγκόρο ἀκίνδυνο νὰ βλάψη. Κι' ὕστερα θὰ ὁδηγοῦσα τὸ καράβι στὴν κοντινότερη ἀκτή.

— Ὁλομόναχος;

— Ὁλομόναχος! Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ.

Αὐτὰ τ' ἀποφασιστικὰ λόγια ποὺ ἔδειχναν τὸν σταθερὸ κι' ἄτρόμητο χαρακτῆρα τοῦ παιδιοῦ, ἔδιναν κουράγιο στὴν κυρία Οὐέλντον.

Ὡστόσο κατὰ τὶς 20 Φεβρουαρίου, ὁ καιρὸς ἄρχισε νὰ χαλάη.

Πρῶτα ἔπιασε ἕνα ἀνεμόβροχο κι' ὕστερα τὸ βαρόμετρο ἄρχισε νὰ κατεβαίνη ἐπικίνδυνα.

Ἦταν φανερὸ ὅτι δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ ξεσπάση ἡ καταιγίδα. Πῶς θὰ τὰ κατάφερνε ὁ μικρὸς πλοίαρχος μὲ τὸ ἐρασιτεχνικὸ πλήρωμά του;

Συλλογίστηκε νὰ μαζέψη τὸν κοντραπαπάφιγγο, τὴν πένα καὶ τὸν κοντραφλόκο, ὅσο ἦταν ἀκόμη καλοκαιριά.

Αὐτὲς τὶς μανοῦβρες τὶς ἔκανε ὁλομόναχος.

Ὕστερα ὅμως γιὰ νὰ μαζέψη τὸν παπαφίγγο, ἀνέβηκε στὰ ξάρτια μὲ δυὸ νέγρους ποὺ τὸν βοήθησαν σὰν ἔμπειροι ναυτικοί.

Ὕστερα ἐπεχείρησαν νὰ μαζέψουν τὴ γάμπια.

Αὐτὴ ἡ μανοῦβρα ἦταν δύσκολη, καὶ ἡ τρικυμία τοὺς ἔπιανε πρὶν προφτάσουν νὰ τὴν τελειώσουν.

Ἡ γάμπια δὲν ἦταν διπλὴ ὅπως εἶναι στὰ μοδέρνα ἱστιοφόρα (μπασογάμπια κι' ἀπάνω γάμπια) πρᾶγμα ποὺ εὐκολύνει τὴ μανοῦβρα. Κι' ἔτσι γιὰ νὰ μανουβράρουν τὴ γάμπια τους, ἔπρεπε νὰ πατήσουν πάνω στὸν πασσαδοῦρο, τὸ σκοινὶ ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ δίξυγο, νὰ μαζέψουν ἕνα τεράστιο πανὶ ποὺ ὁ ἄνεμος τὸ χτυποῦσε κ
τὸ φούσκωνε.

Τρεῖς μέρες κράτησε αὐτὴ ἡ τρικυμ
καὶ τὸ βαρόμετρο ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφ

Στὶς 23 τοῦ μηνός, ὁ ἀέρας ἔπεσε
λίγο, ἀλλὰ ὕστερα δυνάμωσε.

Κατὰ τὶς 4 τ' ἀπόγευμα, ὁ Νεγκόρο
δὲν ἀνέβαινε σχεδὸν ποτὲ μέρα στὸ κα
στρωμα, ἀνέβηκε στὴν πλώρη καὶ κοίτ
ὥρα πολλὴ τὸν ὁρίζοντα...

Ὕστερα κοίταξε τὴ θάλασσα ποὺ
πήγαινε ἀγρίευε, καὶ στὰ τελευταῖα, τὸ
χρὸ καὶ κακό του βλέμμα ὑψώθηκε σ
οὐρανό.

Ὁ «Προσκυνητὴς»

Αὐτὰ ποὺ εἶδε, δὲν ἦταν βέβαια ἐνθ
ρυντικά.

Ἀλλὰ εἴτε γιατὶ εἶχε ἐμπιστοσύνη σ
τύχη του, εἴτε γιατὶ δὲν λογάριαζε
κίνδυνο, ἡ καταιγίδα ποὺ προμηνύον
δὲν φαινόταν νὰ τὸν φοβίζη.

Στὰ χείλη του ἄνθισε ἕνα κακὸ χα
γελο, ὅλο εἰρωνία καὶ χαιρεκακία. Κι'
στερα κατέβηκε πάλι στὴν κουζίνα του

Ἀπὸ τὶς 24 Φεβρουαρίου ὣς τὶς 9
Μάρτη, ἡ τρικυμία δὲν ἔπαψε.

Εὐτυχῶς ποὺ τοὺς νέγρους δὲν τοὺς
πιανε ἡ θάλασσα, κι' οὔτε τὴν κυρία
έλντον.

Ὅσο γιὰ τὸν ξάδερφο Βενέδικτο, αὐ
δὲν ἄφηνε κατσαρίδα ἢ ἄλλο ἔντομο
πλοῖο, ποὺ νὰ μὴν τὸ μελετήση, αὐτὲς
μέρες ποὺ ἔμενε κλεισμένος στὴν καμπ
του.

Ἐκεῖνος ποὺ ὑπέφερε πιὸ πολὺ ἀπ'
λους, ἦταν ὁ καϋμένος ὁ Τζάκ, ποὺ ἔμ
ξαπλωμένος στὴν κοκέτα του ὅλη μέρα.

Στὶς 9 τοῦ Μάρτη, ὁ Ντὶκ στεκόταν
τὸ κανοκυάλι του στὴν πλώρη καὶ κοίτ
τὸν ὁρίζοντα, ὅταν τὸν πλησίασε ἡ κυ
Οὐέλντον.

— Δὲν βλέπεις τίποτε Ντίκ; τὸν
τησε.

— Τίποτε ἀκόμη κυρία Οὐέλντον.
ὡστόσο μὲ τὴν ταχύτητα ποὺ ἀρμενίζ
ὅλες αὐτὲς τὶς μέρες, ἔπρεπε νάχομε
ἀκροστάρει τὶς ἀμερικανικὲς ἀκτές.

— Πάντως δὲν πρέπει νάμαστε μακρ

— Ὄχι! Δὲν εἴμαστε μακριά. Ἀλλὰ
θῶς σᾶς λέω, πρέπει νὰ εἴχαμε κιόλας φ
σει. Εἰλικρινά, δὲν καταλαβαίνω τίπο

— Μήπως ἔκανες κανένα λάθος Ντίκ
ταν ὑπολόγιζες τὴν ταχύτητα τοῦ κα
βιοῦ;

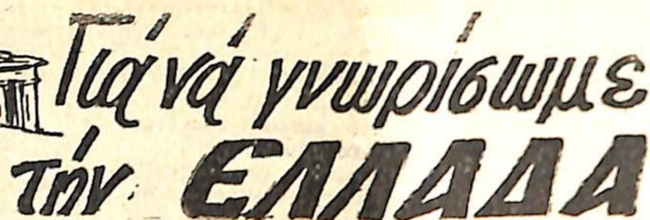
— Ἀδύνατον κυρία Οὐέλντον! Ρίχν
τὸ δρομόμετρο σχεδὸν κάθε ὥρα. Σᾶς λ
δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί συμβαίνει.
τώρα, θὰ ξαναρίξω στὴ θάλασσα τὸ δ
μόμετρο.

Ὁ Ντὶκ φώναξε τὸν Τὸμ καὶ τοῦ ἔδ
τὶς ἀναγκαῖες ὁδηγίες.

Ὁ μαῦρος ἔρριξε τὸ δρομόμετρο στὴ
λασσα, τὸ ἄφησε ν' ἀκολουθήση λίγο
δρόμο τοῦ πλοίου σὰν πετονιά, κι' ὕστ
ἄρχισε νὰ μαζεύη τὸ σκοινί.

Τὸ σκοινὶ τοῦ ἔμεινε στὰ χέρια. Ε
κοπῆ, καὶ τὸ πολύτιμο ἐργαλεῖο χάθ
στὸν ὠκεανό.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὸ νησὶ τοῦ ὀνείρου

Ταξιδεύαμε μὲ τὴ «Νεράϊδα». Ὡραιό- ερο ὄνομα δὲ μποροῦσε νὰ δοθῆ στὸ βα- όρι, ποὺ ταξιδεύει σ' αὐτὰ τὰ παραμυθέ- ια νησιά. Μιὰ νεράϊδα μᾶς σέρνει πάνω τὰ κύματα καὶ πετᾶμε... Ἀφήνομε πί- ω μας τὴν Αἴγινα καὶ τὴ νύμφη Ἀφαία -ξενοφερμένη νεράϊδα κι' αὐτὴ—καὶ σαλ- άρουμε γι' ἄλλες γαλάζιες ἀκτές.

Ἡ Μυρτὼ τραγουδᾶ στὴν πλώρη μὲ τὴ ωνὴ τῆς σειρήνας. Τὸ μαϊστράλι χαϊδεύει ὰ μαλλιά της. Εἶναι μαγεμένη, θαρρεῖς, π' τὴ μυρουδιὰ τῆς ἁρμύρας, τὸ φῶς ποὺ ουσίζει τὰ πέλαγα, τὸν ἀγέρα ποὺ φέρνει ἀρώματα τῆς στεριᾶς.

Σαρωνικός! Μέσα σὲ τρεῖς ὧρες ταξίδι, ἀγναντεύει τὸ μάτι τόσες ἀκτές, τόσα ραφικὰ νησάκια.

Νὰ ποὺ κάνουμε σκάλα στὰ Μέθανα σὲ ιὰ ἀκτὴ τῆς Πελοποννήσου. Ἡ «Νεράϊδα» τέκεται στὸν ἀτμό. Ἐδῶ εἶναι ἡ κολυμ- ήθρα τοῦ Σιλωάμ, γιὰ κείνους ποὺ ὑπο- έρουν ἀπὸ ρευματισμούς. Λουτρόπολη αυμαστὴ μὲ θειοῦχα νερὰ ἰαματικά.

Μιὰ γρηούλα ποὺ τὴν κρατοῦν μιὰ κο- ελλα κι' ἕνα ἀγόρι—τὰ δυὸ ἐγγονάκια ις σίγουρα — ξεμπαρκάρει, ἐδῶ. Εἶναι ιασμένα τὰ πόδια της μά, σὰ θὰ μπαρ- ρη σὲ λίγον καιρὸ ἀπὸ τούτη τὴ σκάλα ὰ τὸ χωριό της, θὰ περπατῆ μοναχή της. πιάσιμο θἄχη φύγει, θἄχη γίνη καλά.

Πόσες ἀλήθεια τέτοιες κολυμπῆθρες δὲ ρισε ὁ καλὸς Θεὸς στὴν Ἑλλάδα μας. εἶναι τώρα ἡ ἐποχή τους. Μέθανα, Λου- άκι, Αἰδηψός, Ἰκαρία, Κύθνος, Καμμένα οῦρλα καὶ τόσα ἄλλα ὀνόματα ποὺ τὰ ει ὁ ἄρρωστος μὲ κρυμμένη λαχτάρα. Ὅλο τὸ χειμῶνα κάνει κομπόδεμα γιὰ νὰ οῦν τὰ ἔξοδα τῶν λουτρῶν, μιὰ εἰκοσαριὰ ρες, σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς Ἑλληνικὲς ηθεσδά...

Σφυρίζει χαρούμενα τὸ βαπόρι καὶ κυ- πάνω στὸ γαλάζιο καθρέφτι καὶ μπαί- μέσ' τὴν ἀχλὺ τοῦ ὀνείρου.

Τί ὅραμα εἶναι τοῦτο!... Μπαίνουμε ὸν κόλπο τοῦ Πόρου, ὅλα παίρνουν μα- ία ξεχωριστή.

Ὁ Φάνης ποὺ δὲ μιλᾶ, κάτι τέτοιες ὥ- ς, ἁρπάζεται νευρικὰ ἀπ' τὴν κουπαστή, ύβει, ρουφᾶ μὲ τὸ μάτι, μὲ τὰ ρουθού- α, μὲ τ' ἀνοιχτὰ χείλη, μ' ὅλη του τὴν ὕ- αρξη.

— Μὰ ποῦ εἴμαστε; λέει ἄξαφνα. Ἐδῶ ποτε δὲ μοιάζει πραγματικό...

— Εἴμαστε στὴν καρδιὰ τοῦ Σαρωνικοῦ, ανη, λέει ἡ Μυρτώ. Τοῦτος ὁ κόλπος, ὁ- γυρα κλεισμένος ἀπὸ ἀκτὲς γραφικὲς σ' τομονώνει ἀπὸ τὸν κόσμο, σὲ λούζει μὲ μαγεία του, σὲ μεθᾶ ἀπὸ ὀμορφιὰ καὶ ταξιδεύει στὴ χώρα τοῦ θαύματος.

— Τί εἶναι ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ κάνει τὸν λπο τόσο μαγευτικό; ἀναρωτιέμαι κι' ἐ- ὼ. Τ' ἀντιφέγγισμα τῆς πυκνῆς χλωρίδας ὸ γαλάζιο καθρέφτη; Οἱ ἴσκιοι ποὺ στέ- ῦν ἀκίνητοι, μεγαλώνοντας ἔτσι τὸ βά- ς τῆς θάλασσας; Τὸ ἀνάερο πέπλο, ποὺ ν τὸ βέλο σ' ὄμορφο πρόσωπο, δείχνει νο τὶς ὀμορφιές; Πολλὲς φορὲς ἔχω ἔρ- σ' αὐτὸ τὸ νησὶ τῶν ὀνείρων καὶ ποτὲ βρῆκα τὸ μυστικὸ τῆς ξεχωριστῆς γοη- ίας του.

Ὅσοι πρωτοβλέπουν τὸν Πόρο, ἀπ' τὸ ράβι, κι' ἀφήνουν ὁλόγυρα στὴν κλει- ὴ αὐτὴ ἀκρογιαλιὰ τοῦ Σαρωνικοῦ τὴ ιτιά τους, τὰ χάνουν γιὰ μιὰ στιγμή.

Ἡ Αἴγινα δίνει γαλήνη, εἶπε κεῖνος ὁ γοτέχνης ποὺ λέγαμε, ἐνῶ ὁ Πόρος σὲ σηκώνει, σὲ κάνει νὰ βγαίνης ἀπὸ τὸν υτό σου, νὰ χάνεσαι στ' ὄνειρο, καὶ στὸ παραμύθι. Ἐδῶ δὲ μπορεῖς νὰ δουλέψης, γιὰ καιρό. Τοὐλάχιστο ὥσπου νὰ συνηθίσης, ὥσπου νὰ πιῆς νὰ χορτάσης τὴν ὀμορφιά! Ἐδῶ ξεκουράζεσαι.

— Τί ὡραῖο ἐκεῖνο τὸ κάστρο ἀντίκρυ! λέει ὁ Φάνης.

— Τὸ κάστρο; Ποιὸ κάστρο; Ἀ τὰ σπιτάκια ποὺ κατεβαίνουν ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ ἀπότομου ἄδεντρου βράχου ὡς τ' ἀκρογιάλι. Μοιάζει μὲ κάτσρο ἀλήθεια! Εἶναι ὁ Πόρος. Ἡ πολιτεία. Μὰ κοίτα αὐτὸ τὸ μικρὸ νησάκι ἐδῶ μὲ τὴν ὄμορφη ἐκκλησίτσα μέσα στὰ πεῦκα. Τὸ λένε «Δασκαλιό»...

— Πολὺ γραφικὸ μέσ' στὴ μοναξιά του. Μὰ νά, πλησιάζουμε στὸ λιμάνι. Ὁ Πόρος φαίνεται τώρα καλά. Ὅσο εἶναι πυκνόφυτο τὸ νησὶ τόσο ἄδεντρος εἶναι ὁ βράχος τῆς πολιτείας. Λὲς καὶ σκαρφάλωσαν ἐκεῖ τὰ σπιτάκια του, ἀπὸ φόβο, γιὰ ν' ἀγναντέψουν μακρυὰ τὸν ἐχθρό, νὰ μὴν αἰφνιδιαστοῦν ἀπ' τὸ χτύπημά του.

— Θαρρῶ πῶς τὸ βρῆκα, Φάνη, εἶπα ἱκανοποιημένη. Ὅλες οἱ χῶρες — ὅπως λένε τὶς πρωτεύουσες στὰ νησιὰ — εἶναι κτισμένες σ' ἀπότομα βουνοπλάγια ἀπὸ τὸ φόβο τῶν πειρατῶν ποὺ ἄλλους καιροὺς λυμαίνονταν τὴ Μεσόγειο καὶ κούρσευαν τὰ παράλια... Γι' αὐτὸ ὅλες τους ἦταν κάστρα ἢ μοιάζουν μὲ κάστρα ὡς πρὸς τὴ θέση καὶ τὴ διάταξη. Ξέρεις παιδί μου, ὁ κόλπος τοῦ Πόρου μὲ τὴν ἐξωτικὴ ὀμορφιά του καὶ τοὺς καθρεπτισμοὺς τῶν κατάφυτων ἀκτῶν στὰ γαλάζια νερά, μοῦ θυμίζει τὸ Βόσπορο.

— Ἐσὺ ποὺ ταξίδεψες στὴν Πόλη Θεία, εἶσαι σὲ θέση νὰ κάνης τὴ σύγκριση. Σὲ ζηλεύομε καὶ παίρνομε μιὰ ἰδέα τῆς ὀμορφιᾶς του.

Ἀράζομε στὸ λιμάνι. Εἶχα ἔρθει κι' ἄλλοτε. Ἡ προκυμαία ἦταν στενή, τώρα τὴν ἔχουν πολὺ μεγαλώσει. Μπορεῖς καὶ κυκλοφορεῖς ἔτσι ἄνετα καὶ δὲ νιώθεις νὰ σὲ πλακώνουν τὰ σπίτια, μόλις κατέβης ἀπ' τὸ βαπόρι. Τὸ ἴδιο θἄπρεπε νὰ γίνη καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους δρόμους τοῦ συνοικισμοῦ. Νὰ μπορῆς ν' ἀνεβαίνης εὔκολα νὰ χορταίνης θέα.

Μένομε ἀπὸ χτὲς σ' ἕνα ἐξοχικὸ ξενοδοχεῖο στὸ Νεώριο, τὸ πιὸ ὄμορφο ἀκρογιάλι. Περάσαμε τὸ μικρὸ γεφυράκι, ποὺ ἑνώνει τὰ δυὸ νησιὰ τὸν Πόρο καὶ τὴν Καλαυρία, εἴδαμε τὸ Ναυτικὸ Προγυμναστήριο, σταθήκαμε δίπλα στὸ ἄγαλμα τοῦ μεγάλου ρήτορα τῆς ἀρχαιότητας, τοῦ Δημοσθένη, ποὺ εἶναι στημένο στὴ γέφυρα.

— Ἐδῶ ἦταν ἡ πατρίδα του; μὲ ρωτᾶ ὁ Φάνης.

— Ὄχι, παιδί μου, ἐδῶ τέλειωσε τὴ ζωή του. Ξέρεις πὼς ἦταν μεγάλος ἀντίπαλος τοῦ Φιλίππου κι' ὅταν ὁ Ἀντίπατρος ὁ Μακεδόνας τὸν κυνήγησε, ὁ Δημοσθένης γιὰ νὰ μὴν πέση στὰ χέρια του ἤπιε δηλητήριο καὶ πέθανε σ' αὐτὸ τὸ νησί. Ὅταν βρίσκεται ὁ ταξιδιώτης γιὰ λίγες μέρες στὸν Πόρο, ἔχει ν' ἀντιμετωπίση ἕνα μεγάλο δίλημμα. Εἶναι τόσες πολλὲς οἱ ὡραῖες τοποθεσίες τοῦ νησιοῦ ποὺ δὲν ξέρει ποιὰ νὰ πρωτοδιαλέξη στὶς ἐκδρομές του.

Ἀπ' τὸ βαπόρι κιόλας μᾶς εἶχαν εἰδοποιήσει: Νὰ πᾶτε στὸ Μοναστήρι. Καὶ φυσικὰ ἐκεῖ πρωτοπήγαμε. Καθίσαμε κάτω ἀπ' τὸν αἰωνόβιο πλάτανο, ἤπιαμε νερό, ἀπ' τὴν κρυσταλλένια του βρύση, φάγαμε λουκούμι στὸν ξενῶνα, κουβεντιάσαμε μὲ τὸν πρόσχαρο καὶ φιλόξενο ἡγούμενο καὶ κοιμηθήκαμε μιὰ βραδυὰ στ' ἀναπαυτικὰ του κελιά, νὰ χαροῦμε σ' αὐτὴ τὴ φωλιὰ τῆς σιγῆς καὶ τῆς προσευχῆς τὴν οὐράνια γαλήνη.

Τὶς ἄλλες μέρες ἀποφασίσαμε νὰ μὴν ἔχουμε πιὰ διλήμματα. Παίρνομε τὸ λεωφορεῖο ἢ τὴ βενζινάκατο κι' ὅπου μᾶς βγάλει. Εἴμαστε βέβαιοι πὼς παντοῦ θἄταν πεῦκο, δροσιά, ἀμμουδιὰ κατακάθαρη καὶ μακρυὰ μέσα ἀπὸ τὰ πεῦκα θὰ χρύσιζε ὁ ἥλιος τὴ θάλασσα τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ὀνείρου. Ἔτσι εἴδαμε τὸ Ποσειδώνιο, τὸν ἀρχαῖο ναὸ τοῦ θεοῦ τῆς θάλασσας ποὺ ἦταν ὀνομαστὸς στὸν καιρό του καὶ ποὺ τώρα δὲ σώζονται παρὰ λίγα ἀγκωνάρια του.

Κάναμε μὲ πλεούμενο τοῦ νησιοῦ τὸ γύρο καὶ χαρήκαμε τὴν πιὸ θαυμαστὴ ποικιλία ποὺ σχηματίζει στ' ἀγκάλιασμά της ἡ θάλασσα κι' ἡ στεριά. Ἀλλοῦ κάβοι ἐρημικοὶ κι' ἄγριες ἀκτές, δίπλα τους, λίγο πιὸ πέρα, φιδόσυρτα ἁπαλὰ παιχνιδιάρικα ἀκρογιάλια. Ἔξω ἀπὸ τὸν κόλπο, μαινόταν τὸ κῦμα κι' ὅταν γύριζες στὴ στενὴ ἀγκαλιὰ τοῦ Πόρου, καθρέφτιζες πάλι τὴ σιλουέττα σου στὸ νερό.

Θὰ φεύγαμε τὴν ἄλλη μέρα, παίρνοντας πάλι τὸ καράβι γιὰ τὴ συνέχεια τῆς ἐκδρομῆς τοῦ Σαρωνικοῦ, ὅταν ὁ Φάνης ἔβαλε τὶς φωνές. Εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν πόλη.

— Ἀδύνατο, αὔριο δὲ φεύγουμε.

— Γιατί, Φάνη;

— Γιατὶ δὲν εἴδαμε τὴ σπουδαιότερη ὀμορφιὰ τοῦ Πόρου. Τὸ Λεμονοδάσος.

— Μὰ τὸ Λεμονοδάσος, ἀγόρι μου, εἶναι στὴν Πελοπόννησο, εἶπα γιὰ νὰ τὸν κάμω γοῦστο, δὲν εἶναι στὸν Πόρο.

— Ἀλλοῦ αὐτά, θείτσα. Μοῦ τὄκρυψες γιὰ νὰ γλυτώσης μιὰ μέρα. Τὸ ξέρω καλά. Γιὰ νὰ πάη κανεὶς στὸ Λεμονοδάσος παίρνει μιὰ βάρκα καὶ μέσα σὲ μισὴ ὡρίτσα βγαίνει... στὴν Πελοπόννησό σου. Νά την, ἀντίκρυ, στὸ Γαλατᾶ. Εἶναι ποριώτικο τὸ Λεμονοδάσος. Κι' ἄλλες περιοχὲς ἀντίκρυ εἶναι ποριώτικες καὶ δὲν τὸ κουνῶ ἀπὸ δῶ ἂν δὲ μὲ πᾶς νὰ τὶς δῶ ὅλες.

— Ποιὲς εἶναι αὐτὲς οἱ περιοχές· Φάνη;

— Τὸ Βίδι, τὸ Διαβολόρεμμα, τό...

— Σταμάτα, ἀχόρταγε, βιάστηκα νὰ τὸν κόψω γιατὶ μποροῦσε νὰ μοῦ ζητήση νὰ πᾶμε καὶ στὴν ἀρχαία Τροιζῆνα. Σ' ἕνα μονάχα ὑποχωρῶ. Αὔριο θὰ πᾶμε ἐκδρομὴ στὸ Λεμονοδάσος ἀντίκρυ στὸ Γαλατᾶ. Ἐγὼ δὲν τὸ ξέχασα, Φάνη, οὔτε πῆγα νὰ σοῦ τὸ κρύψω. Πιστεύω ὅμως, ὅπως θὰ δῆς καὶ μὲ τὰ μάτια σου, πὼς δὲν εἶναι ἡ ἐποχή του τώρα. Στὸ Λεμονοδάσος ἀξίζει νὰ πάη κανένας τὴν ἄνοιξη στὶς διακοπὲς τοῦ Πάσχα. Τότε ποὺ εἶναι ἀνθισμένες οἱ λεμονιὲς καὶ μαζὶ φορτωμένες λεμόνια. Γιατὶ τ' ἁγιασμένο αὐτὸ δέντρο δὲ μένει ποτέ του χωρὶς καρπούς. Ἐνῶ προσφέρει τοὺς παλιούς, δένει τοὺς καινούργιους. Καὶ πνίγεται ἡ ἀνάσα σου ἀπὸ τὴ μοσκοβολιά.

Ἔτσι εἴδαμε καὶ τὸ Λεμονοδάσος. Ἀλήθεια ἀξίζει κάθε ἐποχή. Μιὰ ἀτέλειωτη ἔκταση ἀπὸ λεμονιὲς ποὺ ἀνεβαίνουν στὸ ψήλωμα. Χρυσίζουν μέσα στὰ κίτρινα πιὰ φύλλα, οἱ χρυσοὶ καρποί. Κρύβεσαι κάτω ἀπ' τοὺς μυρωμένους ἴσκιους. Χάνεσαι κι ἔχεις ὁδηγὸ τὸ νερὸ ποὺ κατηφορίζει. Βγαίνεις στὴ νερομάνα, χαίρεσαι τὸ ψήλωμα, τὴ δροσιά, τὸν καλὸ μεζέ, τὴ γαλήνη.

— Πρωτόφαντο δάσος, λέει ὁ Φάνης. Ἀλήθεια τὴν ἄνοιξη θἆναι θαῦμα. Τὸ Πάσχα θὰ ξαναρθῶ. Εἶναι τόσο πολὺ ποτισμένες ἐκεῖνες οἱ μέρες μὲ τ' ἄρωμα τοῦ λεμονανθοῦ. Φαντάζομαι τί καρπὸ δίνουν αὐτὰ τὰ περβόλια.

— Μεγάλος πλοῦτος, μαζὶ κι' ὀμορφιά, ἀποκρίθηκα. Οἱ χωριατοποῦλες γεμίζουν τὰ καλάθια λεμόνια καὶ ποτοκάλλια, τὰ βάνουν στὰ κεφάλια τους καὶ κατηφορίζουν γιὰ τὰ καΐκια, ποὺ φεύγουν ξέχειλα γιὰ τὸν Πειραιᾶ.

Μὰ τώρα εἶναι καιρὸς νὰ κατηφορίζουμε. Πρέπει νὰ κοιμηθοῦμε νωρίς, νἄμαστε ξεκούραστοι γιὰ νὰ συνεχίσουμε αὔριο τὸ ταξίδι. Ἔχουμε ἀκόμα νὰ δοῦμε τὶς δυὸ δόξες τῆς ναυτικῆς ἱστορίας μας, τὴν Ὕδρα καὶ τὶς Σπέτσες.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ξαναρχίζοντας

Ένα μακρυνὸ ταξίδι, ἀνάγκασε καὶ τὴ στήλη αὐτὴ νὰ διακόψη τὴ συνέχειά της γιὰ μερικὰ φύλλα. Νά, ὅμως, ποὺ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, εἴμαστε πάλι μαζί. Τώρα, μποροῦμε νὰ συνεχίσωμε τὴ συζήτησή μας.

Τί λέγαμε, λοιπόν; Ποιὸ ἦταν τὸ μεγάλο μας θέμα;

Τὸ μεγάλο μας θέμα, τὸ γενικό, ἦταν πῶς θὰ πετύχωμε στὴ ζωή μας. Πῶς θὰ γίνωμε εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι. Συζητῶντας αὐτὸ βρήκαμε πώς, γιὰ νὰ φτάσουμε σ' αὐτὸ τὸ σκοπό μας, χρειαζόμαστε νὰ ἔχωμε δυὸ πράγματα: Ἕνα πρόγραμμα στὴ ζωή μας, καὶ ἕνα πρότυπο ποὺ σύμφωνα μ' αὐτὸ νὰ προσπαθήσουμε νὰ φτιάξουμε τὸν ἑαυτό μας. Ἀφοῦ μιλήσαμε γιὰ τὸ πρόγραμμα, ἤλθαμε καὶ στὸ πρότυπο, ποὺ πρέπει νὰ μιμηθοῦμε.

Καὶ βρήκαμε ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἄλλο καλύτερο πρότυπο, ποὺ νὰ βάλουμε ὡς μοντέλο τῆς ζωῆς μας, παρὰ αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Ἦλθε στὸν κόσμο, ἔγινεν ἄνθρωπος σὰν κι' ἐμᾶς, γιὰ νὰ μποροῦμε κι' ἐμεῖς ν' ἀκολουθήσουμε τὰ βήματά του. Νὰ γίνουμε κι' ἐμεῖς σὰν κι' Ἐκεῖνον. «Κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν».

Μιά, λοιπόν, κι' εἴχαμε βάλει ἐμπρός μας, ὡς πρότυπό μας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ἀρχίσαμε νὰ ἐξετάζουμε ἕνα - ἕνα τὰ σημεῖα, ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὸν μιμηθοῦμε. Ἔτσι, εἴδαμε μὲ πιὸ τρόπο ἀντιμετώπιζε τὶς ἀνάγκες τὶς ὑλικές, ποὺ εἶχε τὸ σῶμα Του. Ὕστερα εἴδαμε, πῶς ἀπολάμβανε καὶ πῶς ζητοῦσε τὴ χαρὰ καὶ ποιὰ ἦσαν τὰ μυστικά Του, ποὺ Τοῦ ἔδιναν χαρὰ καὶ μποροῦν νὰ τὴ δώσουν καὶ σὲ μᾶς. Κατόπιν μιλήσαμε γιὰ τὴ σταθερότητά Του, ἰδίως γιὰ τὴν ἐπιμονή Του νὰ ἐξακολουθῆ νὰ κάνη τὸ καλό. Ἔτσι εἴδαμε καὶ τὴν καλωσύνη Του. Τέλος Τὸν παρακολουθήσαμε ὡς παράδειγμα εἰλικρινείας ἀπέναντι στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό Του, ἀπέναντι στοὺς ἄλλους, ἀπέναντι στὸ Θεό.

Τώρα, δὲν θἄπρεπε νὰ προχωρήσουμε; Δὲν θἄπρεπε νὰ ἰδοῦμε καὶ ἄλλες πλευρὲς ἀπ' τὴν προσωπικότητα τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὶς μιμηθοῦμε; Δὲν θἄπρεπε νὰ συμπληρώσουμε τὴν εἰκόνα, ποὺ ἀρχίσαμε νὰ καλλιτεχνοῦμε; Φαντασθῆτε τί ἄσχημο θὰ ἦταν ἕνα ἄγαλμα, ποὺ ὁ καλλιτέχνης, σὲ ἕνα μέλος τοῦ σώματος, ἂς ποῦμε γιὰ τὸ χέρι, εἶχε γιὰ μοντέλο ἕνα τέλειο πρότυπο, ἐνῶ γιὰ τὸ ἄλλο χέρι καὶ γιὰ τὸ ὑπόλοιπο ἄγαλμα ἢ εἶχε ἄσχημα μοντέλα, ἢ ἄφισε τὸ μάρμαρο ἀπελέκητο. Τότε αὐτὸ τὸ ἄγαλμα δὲν θὰ ἦταν καλλιτέχνημα, θὰ ἦταν τερατούργημα. Θὰ προξενοῦσε ὄχι εὐχαρίστηση, ἀλλ' ἀηδία, σὲ ὅποιον θὰ τὸ ἔβλεπε.

Ἔτσι κι' ἐμεῖς, ἂν ἀφίσουμε στὴ μέση αὐτὴ τὴ δουλειὰ ποὺ ἀρχίσαμε. Ἴσως θὰ ἔχουμε προσπαθήσει νὰ μοιάσουμε μὲ τὸν Κύριο σὲ ἕνα - δυὸ σημεῖα, ἐνῶ τὰ ἄλλα σημεῖα τοῦ χαρακτῆρα μας ἢ θὰ τὰ ἔχουμε ἀφίσει ἀκατέργαστα, ὅπως ἦσαν, ἢ θὰ ἔχουμε προσπαθήσει νὰ μιμηθοῦμε ἄλλα πρότυπα. Μπορεῖ ὅμως νὰ ὑπάρξη κανένα ἄλλο πρότυπο τόσο τέλειο καὶ τόσο ὡραῖο, ὅσο ἦταν αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;

Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ προσπαθήσουμε δυὸ πράγματα. Τὸ πρῶτο θὰ εἶναι, μιὰ καὶ ἀρχίσαμε, νὰ συνεχίσουμε καὶ νὰ τελειώσουμε τὴ συζήτησή μας. Νὰ ἰδοῦμε, δηλαδή, καὶ ἄλλες πλευρὲς ἀπ' τὸ χαρακτῆρα καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ Κυρίου μας. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, σιγὰ σιγά, θὰ συμπληρωθῆ ἡ εἰκόνα ποὺ θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε ἐμπρός μας.

Τὸ δεύτερο ποὺ θὰ ἔχουμε νὰ κάνουμε θὰ εἶναι, αὐτὰ ποὺ σημειώνονται σ' αὐτὴ τὴ στήλη καὶ τὰ διαβάζουμε σὲ κάθε φύλλο, νὰ προσπαθοῦμε κάθε ἡμέρα, θὰ ἔλεγα κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς μας, νὰ τὰ ἐφαρμόζουμε. Ἂν αὐτὸ τὸ προσπαθοῦμε τακτικά, τότε ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα θὰ πλησιάζομε πρὸς τὸ πρότυπό μας καὶ θὰ γινόμαστε καὶ πιὸ καλύτεροι, ἀλλὰ καὶ πιὸ εὐτυχισμένοι.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ἀπὸ τὴ δράση τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ»

Ἀπὸ τὴν ἔκθεση λειτουργίας τοῦ μηνὸς Μαΐου τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» μεταφέρουμε τὰ παρακάτω χαρακτηριστικὰ στοιχεῖα ποὺ μαρτυροῦν τὴν ἐξαιρετικὴ δράση τῶν τροφίμων τους. Συνεχίζομε ἀπὸ τὸ περασμένο τεῦχος μὲ τὴν μονάδα ΕΒΡΟΥ.

ΑΒΒΑΝΤΑ

Οἱ τρόφιμοι τοῦ «Σπιτιοῦ» στὰ Ἄββαντα, περιποιήθηκαν καὶ καλλιέργησαν τὸν ἀγρό τους. Τὸ ξυλουργεῖο συνέχισε τὴν κατασκευὴ μιᾶς βιτρίνας καὶ τὸ συνεργεῖο ραπτικῆς, ἔραψε φορέματα, ἐκέντησε ἕνα ταγάρι καὶ κατασκεύασε πέδιλα γιὰ ὅλα τὰ παιδιά. Ἡ ὕφανση συνεχίζεται ἀπὸ τὰ κορίτσια. Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» φροντίζουν κάθε ἑβδομάδα γιὰ τὴν καθαριότητα τῆς Ἐκκλησίας. Μεγάλη ἐπιτυχία σημείωσε ἡ ἑορτὴ ποὺ ὀργανώθηκε τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ποὺ ἑόρταζε ὁ Διάδοχος.

ΠΕΠΛΟΝ

Στὶς 20-5-51 ἔγιναν μὲ συμμετοχὴ ὅλου τοῦ χωριοῦ τὰ ἐγκαίνια τοῦ «Σπιτιοῦ». Τὸ γεγονὸς γιορτάστηκε μὲ πανηγύρι. Ἐν συνεχείᾳ ἔγιναν προκαταρκτικὰ μαθήματα καλλιέργειας καθὼς καὶ τὰ μαθήματα ξυλουργικῆς καὶ ραπτικῆς.

ΤΥΧΙΟΝ

Ἔγιναν 3 θεωρητικὰ μαθήματα γεωργίας, καὶ ἄρχισαν οἱ προκαταρκτικὲς ἐργασίες γιὰ τὴν ἐγκατάσταση τοῦ ὀρνιθοτροφείου. Τὸ ξυλουργεῖο κατασκεύασε μιὰ ἐργαλειοθήκη καὶ μιὰ κρεμάστρα, καὶ τὸ τμῆμα ραπτικῆς, ἔραψε φορέματα ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν. Γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν τροφίμων τοῦ «Σπιτιοῦ» ἔγιναν 2 ἐκδρομὲς καὶ μιὰ ὡραία ἑορτὴ τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Διαδόχου.

ΚΟΡΝΟΦΩΛΕΑ

Τὰ παιδιὰ περιποιήθηκαν τὸν ἀγρὸ τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ φύτεψαν λαχανικά. Τὸ ξυλουργεῖο κατασκεύασε 1 τραπέζι καὶ 2 ράφια καὶ τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε διάφορα μωρουδιακὰ καθὼς καὶ μιὰ ζακέτα κι' ἕνα φόρεμα. Τὰ παιδιὰ ἀσχολήθηκαν ἐπίσης μὲ τὴ χειροτεχνία.

ΛΑ·Ι·ΝΑ

Ἔγιναν 3 γεωργικὰ μαθήματα καὶ συνεχίζονται οἱ προσπάθειες γιὰ τὴν ἐγκατάσταση τοῦ χοιροστασίου ποὺ δὲν τελείωσε ἀκόμη λόγω ἐλείψεως νεροῦ. Γίνεται σκέψη νὰ ἀνοιγῆ πηγάδι. Τὸ ξυλουργεῖο κατασκεύασε ἕνα φανάρι, μιὰ πόρτα καὶ 2 τραπέζια καὶ τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε 5 φορέματα. Τὰ παιδιὰ καθάρισαν τὸ νεκροταφεῖο. Γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν τροφίμων ἔγιναν 3 ἐκδρομὲς καὶ ἑορτάστηκε μὲ ἐπισημότητα ἡ 21η Μαΐου.

ΑΙΣΥΜΗ

Τὰ παιδιὰ καλλιέργησαν τὸν ἀγρό τους. Στὸ ξυλουργεῖο ἐξακολουθοῦν μὲ τὴ χρήση τῶν ἐργαλείων καὶ κατασκεύασαν καὶ ἕνα κομοδῖνο. Τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε κουρτινάκια, ἕνα φόρεμα, ἕνα σεντόνι κλπ.

ΛΕΥΚΙΜΗ

Ἔγιναν 4 γεωργικὰ μαθήματα στὸν ἀγρό. Στὸ ξυλουργεῖο κατασκευάστηκαν διάφορα ἀντικείμενα τῶν χωρικῶν, κορνίζες παραθύρων, τραπέζια κλπ. Τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε φορέματα, μπλοῦζες κλπ. Γίνονται ἐπίσης μαθήματα χειροτεχνίας. Γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν ἔγινε καὶ μιὰ ὡραία ἑορτή. Σημαντικὲς ὑπηρεσίες προσέφερε κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ τὸ Φαρμακεῖο τοῦ «Σπιτιοῦ».

ΕΛΛΗΝΟΧΩΡΙ

Ἔγιναν 4 γεωργικὰ μαθήματα στὸν ἀγρό. Τὸ ξυλουργεῖο κατασκεύασε ἕνα παράθυρο γιὰ τὸ εἰκονοστάσι καὶ δυὸ ἐταζέρες. Τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε μιὰ κουρτίνα, 3 παιδικὰ πουκάμισα, ἕνα φόρεμα, μιὰ μπλούζα καὶ μιὰ φούστα. Ὁ Ἀρχηγὸς συνεργάστηκε μὲ τὶς κοινοτικὲς ἀρχὲς γιὰ τὴν καθαριότητα τοῦ χωριοῦ.

ΜΑΝΗ

Τὰ παιδιὰ ἰσοπέδωσαν τὸν ἀγρό. Τὸ ξυλουργεῖο ἐπιδιόρθωσε τὸ δάπεδο τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ κατασκεύασε ἕνα τραπέζι. Τὸ συνεργεῖο ραπτικῆς ἔραψε 2 φορέματα

καὶ ἕνα ντιβανόπανο. Ἐπίσης τὰ παιδιὰ ἀσχολήθηκαν μὲ τὸ κέντημα καὶ τὴν χορτοπλεκτική. Γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν τοῦ χωριοῦ ἔγινε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία γιορτὴ τὴν 1η καὶ 21η Μαΐου.

ΛΑΔΗ

Ἔγινε περιποίηση καὶ συμπλήρωση τοῦ ἀγροῦ. Τὸ τμῆμα ραπτικῆς ἔραψε 2 παιδικὰ πουκάμισα, ἕνα πανταλονάκι, ἕνα ντιβανόπανο καὶ 4 κουρτίνες. Τὸ σιδηρουργεῖο κατασκεύασε 2 φτιάρια, 2 κοπίδια, μιὰ σιδηρουργικὴ λαβίδα καὶ 2 τσάπες.

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὰ σύννεφα

Ἀγαπητά μου παιδιά.

Ἦρθαν ἄσπρα καραβάκια στὸ γαλάζιο οὐρανό. Ἐλάτε νὰ ταξιδέψωμε μαζί τους. Νὰ ἕνα ποὺ κατεβαίνει στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ μας κι' ἔχει τὸ σχῆμα μπρατσέρας τρικάταρτης. Ἂς ἀνεβοῦμε σ' αὐτό. Ἔχει πρίμο τὸν ἄνεμο καὶ γερὰ πανιά.

Ποῦ θὰ πᾶμε;

Ὁ Λάκης θέλει νὰ γυρίση στὴν Ἀθήνα γιατὶ πεθύμησε τὴ μανούλα του. Ἔχει ἔρθει στὴν ἐξοχὴ σὲ μιὰ θειά του. Ὁ Μέλος θὰ ταξιδέψη ἀκόμα μακρύτερα. Στὴν Ἀμερικὴ ὅπου εἶναι ὁ πατέρας του ἀπὸ χρόνια. Μόλις θυμᾶται τὸ πρόσωπό του, μὰ τὴ γλυκειά του φωνὴ καὶ τὰ χάδια του δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ξεχάση. «Ὅταν μεγαλώσῃς» τοῦ γράφει «θάρθῃς νὰ μὲ βρῇς. Ἔχω ἀνοίξει δουλειὲς ἐδῶ καὶ χρειάζομαι βοηθό». Ἐκεῖνος λοιπὸν θάστειλε τὸ λευκὸ αὐτὸ πουπουλένιο καράβι νὰ πάρη τὸ Μέλο.

Ἡ Νίνα θὰ ταξιδέψη στὶς χῶρες τὶς μακρυνὲς ὅπου ζοῦν οἱ Νεράϊδες κι' οἱ Μάγισσες. Δὲν ξέρει ποῦ βρίσκονται, γιατὶ κι' οἱ γιαγιάδες ποὺ λένε τὰ παραμύθια τους δὲν τὸ ξέρουν νὰ τῆς τὸ ποῦν. Μά, νὰ ἕνα σύννεφο ποὔχει πάρει τὴ μορφὴ μιᾶς σειρήνας. Οὐρὰ φιδωτὴ τὸ κορμί της, κυματιστὰ τὰ μαλλάκια της στὸν ἀέρα, τὰ πέπλα της ἁπλωμένα σὰν ἄσπρα πανιά. Κολυμπᾶ ταξιδεύοντας στὶς οὐράνιες θάλασσες. Ἐκείνη θὰ ξέρη ποῦ ζοῦν οἱ Νεράϊδες.

Ἔτσι ταξιδεύουμε ἀπόψε, καθένας ἐκεῖ ποὺ ποθεῖ, μὲ τὰ σύννεφα π' ὅλο κι' ἀλλάζουν μορφὲς ρίχνοντας τὸν ἴσκιο τους πέρα στὸν κάμπο.

—Ἦρθε, γιαγιά, τὸ φθινόπωρο;

—Ὅπου νᾶναι φτάνει, παιδιά. Θὰ τὸ φέρουν τὰ σύννεφα.

—Κρῖμα, εἶπε ἡ Ρηνοῦλα. Πάει λοιπὸν τὸ καλοκαιράκι. Θὰ φύγουμε ἀπὸ τὴν ἐξοχή, θὰ κλειστοῦμε στὴν πόλη.

—Ἔτσι εἶναι, Ρηνοῦλα μου. Ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ ποικιλία. Ὅλα ἀλλάζουν σὰν τὰ λευκὰ συννεφάκια στὸν οὐρανό. Δὲν προφταίνεις νὰ δῇς τὸ λιοντάρι καὶ γίνεται δράκος, πουλί, καραβάκι... Κι' ὅμως δὲν ἔπαψε νᾶναι σύννεφο καὶ νὰ δίνη τὸν ἴσκιο του καὶ νὰ φέρνη τὴ βροχὴ στὰ φτερά του.

Σὲ λίγες μέρες θάρθουν τὰ πρωτοβρόχια νὰ φέρουν τὴ θύελλα, τὸ χειμῶνα.

Ἡ γῆ θὰ χορτάσῃ νερὸ καὶ τὴν ἄνοιξη θὰ γεμίσῃ λουλούδια ἡ γῆ ποὺ θὰ γίνουν ἀργότερα τὰ ὁλόδροσα μῆλα κι' ἀχλάδια ποὺ τρῶς τὸ καλοκαιράκι.

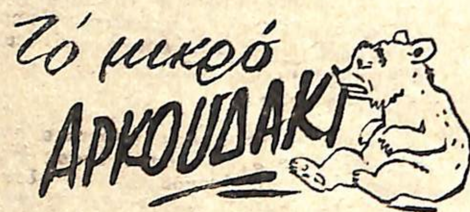
Ὅλα ἀλλάζουν στὴ φύση καὶ στὴ ζωὴ κι' αὐτὸ εἶναι ἡ ὀμορφιά κι' ἡ ἀξία τους.

— Μά, γιαγιά, δὲν προφταίνει κανένας νὰ τὰ χαρῇ.

— Καλλίτερα, θὰ ξανάρθουν καὶ θέλουνε νὰ τὰ λαχταρᾶμε. Προσπάθησε μόνο Ρηνοῦλα μου νὰ κρατᾶς στὴν ἀνάμνησή σου τὴν κάθε στιγμούλα ποὺ φεύγει μὲ κάτι ὡραῖο. Μὲ μιὰ καλωσύνη ποὺ θάχῃς κάνει, μὲ μιὰ συγκίνηση ὄμορφη, μὲ τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς καρδιᾶς. Οἱ στιγμὲς ποὺ περνᾶνε, χωρὶς νάχῃς κάτι ὡραῖο, χωρὶς νάχῃς κάτι ὠφέλιμο δὲν ξαναγυρίζουν ποτὲ γιατὶ δὲν φροντίσαμε νὰ τοὺς δώσουμε ζωὴ ἀπὸ τὴ ζωή μας. Θὰ σκορπίσουν σὰν τοῦτα τὰ συννεφάκια ποὺ σβύσανε πέρα. Ἐνῶ οἱ ἄλλες ποὺ τὶς γεμίσαμε μὲ εὐγένεια, καλωσύνη κι' ἀγάπη γίνανε καραβάκια χρυσᾶ ποὺ μᾶς ταξιδεύουν στὰ περασμένα.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν ἕνα μικρὸ καφὲ ἀρκουδάκι, ποὺ ζοῦσε στὰ δάση. Καὶ μιὰ ὡραία καλοκαιρινὴ μέρα τὸ ἀρκουδάκι μας ξεκίνησε νὰ πάη περίπατο.

Εἶχε μεγάλη περιέργεια νὰ δῆ, τί θὰ μποροῦσε νὰ βρῇ στὰ δάση, ψηλὰ πάνω στὰ μεγάλα δέντρα.

Καθὼς προχωροῦσε μοναχό του τὸ ἀρκουδάκι σκεφτόταν.

—Ὤ! Πόσο πεινῶ! Θάθελα νάβρισκα κάτι γιὰ νὰ φάω. Ἀλλὰ θάθελα νὰ ἦταν καὶ κάτι καλό. Θὰ προτιμοῦσα ἀπ' ὅλα νὰ εὕρισκα λίγο μέλι. Μ' ἀρέσει τόσο πολύ!

Καὶ ξαφνικὰ τὸ μικρὸ ἀρκουδάκι σταμάτησε κι' ἄρχισε νὰ μυρίζεται. Μυρίζοντας, μυρίζοντας, ὅλο καὶ προχωροῦσε.

—Ὤ, ὤ! ἔλεγε συνεχῶς. Μιὰ πολὺ ὡραία μυρωδιά, νοιώθω κάπου γύρω. Μοῦ μυρίζει μέλι. Εἶναι ὅπως δήποτε μέλι. Πρέπει νὰ εἶναι ψηλὰ πάνω σ' αὐτὸ τὸ δέντρο. Στάσου νὰ δῶ...

Κι' ἡ μικρούλα καφεδιὰ ἀρκουδίτσα ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνη πάνω στὸ πελώριο δέντρο.

Κι' ὅλο κι' ἀνέβαινε, κι' ὅλο κι' ἀνέβαινε πιὸ ψηλά. Γλυστροῦσε, πήγαινε νὰ πέση, μὰ δὲν τὄβαζε κάτω. Εἶχε ἀποφασίσει νὰ φτάση ὡς ἐκεῖ ποὺ τὸ ὁδηγοῦσε ἡ ὄμορφη μυρωδιά.

Καὶ νὰ ξαφνικὰ μιὰ σκοτεινὴ τρύπα ἀνοιγμένη στὸν χοντρὸ κορμό.

—Ὤ, ὤ! φώναξε τότε τὸ ἀρκουδάκι. Τί ὡραῖα ποὺ μυρίζει! Εἶναι πραγματικὰ μέλι. Δὲν πῆγε ἄδικα ὁ κόπος μου.

Καὶ μιὰ καὶ δυὸ χώνει τὸ καφεδί του κεφαλάκι μέσα στὴν τρύπα.

Κι' ἐκεῖ βρίσκει μπόλικο μέλι, ἀλλὰ βρίσκει μαζὶ καὶ μπόλικες μέλισσες. Καὶ μιὰ ἀπ' αὐτές, ποὺ δὲν ἦταν καθόλου φιλόξενη, ἀντὶ νὰ τοῦ προσφέρη μέλι, πετᾶ βιαστικὰ καὶ δίνει ἕνα γερὸ τσίμπημα στὴν μαύρη μυτούλα του.

—Ἄχ' τί ἔπαθα, τί ἔπαθα τὸ δυστυχισμένο! Πρέπει γρήγορα νὰ κατέβω κάτω γιατὶ θὰ μὲ τσιμπήσουν κι' ἄλλες.

Καὶ κλαίγοντας ἄρχισε νὰ κατεβαίνη.

Μὲ δάκρυα πάντα στὰ μάτια, σὰν ἔφτασε στὸ χῶμα, ξεκίνησε γιὰ τὸ σπίτι του.

— Πόσο πονοῦσε ἡ μυτούλα του!

Ὁ δρόμος γιὰ τὸ σπίτι τοῦ φάνηκε ἀτέλειωτος.

— Μανούλα μου, μανούλα μου ἄρχισε νὰ φωνάζη σὰν εἶδε τὴν μεγάλη καφὲ ἀρκούδα ἀπὸ μακρυά.

— Τί ἔπαθες, παιδάκι μου; ρώτησε ἐκείνη, ποὺ ἔτρεξε ἀμέσως στὶς φωνές του. Τί πελώρια μύτη εἶναι αὐτὴ ποὺ ἔχεις; Τί σοῦ συνέβη;

Καὶ τότε τὸ ἀρκουδάκι διηγήθηκε στὴν μανούλα τί εἶχε πάθει.

Καὶ ἡ μαμᾶ - ἀρκούδα ἄρχισε νὰ γελᾶ, νὰ γελᾶ ὅλο καὶ πιὸ πολύ.

— Εἶσαι πολὺ ἀστεῖο, ἀρκουδάκι μου. Βλέπεις τί παθαίνουν τὰ μικρὰ σὰν ἀνακατώνονται ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει; Ἄλλη φορὰ σὰν θέλῃς μέλι ἢ τίποτα ἄλλο νὰ τὸ ζητᾶς ἀπ' τὴν μανούλα σου.

Κι' ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ ἔβαλε μιὰ κρύα κομπρέσσα στὴν πρισμένη μύτη τοῦ παιδιοῦ της.

Καὶ σιγὰ - σιγὰ οἱ πόνοι τοῦ τέρασαν καὶ τὸ ἀρκουδάκι πῆρε ἕνα καλὸ μάθημα.

Η ΑΝΕΜΗ

Παλιὰ ποιήματα

Τὸ ἐκκλησάκι τὸ φτωχό...

Εἰς τὸ βουνὸ ψηλὰ ἐκεῖ
εἶν' ἐκκλησιὰ ἐρημική
τὸ σήμαντρό της δὲν κτυπᾶ
δὲν ἔχει ψάλτη οὐδὲ παπᾶ.

Ἕνα καντήλι θαμπερὸ
κι' ἕνα πέτρινο σταυρὸ
ἔχει στολίδι μοναχὸ
τὸ ἐκκλησάκι τὸ φτωχό.

Μὰ ὁ διαβάτης ποὺ περνᾶ
στέκεται καὶ τὸ προσκυνᾶ
καὶ μὲ εὐλάβεια πολὺ
τὸν πέτρινο σταυρὸ φιλεῖ.

(Μετάφραση τοῦ Ἀγγ. Βλάχου)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

∴ Εἰδοποιῶ ὅλους τοὺς φίλους μου ποὺ μοῦ στέλνουν ἐπιστολὲς πρὸς διαβίβαση πὼς πρέπει νὰ ἐμβάζουν γιὰ κάθε ἀποστολὴ 500 δραχμές. Τὸ περιοδικὸ εἶναι πτωχὸ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιβαρύνεται ἐξ ὁλοκλήρου μὲ τὰ ἔξοδα ἀποστολῆς.

∴ Εἰδοποιῶ ὅλους τοὺς φίλους μου ποὺ μοῦ στέλνουν σκίτσα ὅτι πρέπει νὰ τὰ σχεδιάζουν μὲ σινικὴ μελάνη ἢ μὲ πολὺ μαῦρο κραγιὸν σχεδιάσματος. Σκίτσα φτιασμένα μὲ κοινὸ μολύβι ἢ μελάνη, ἢ στυλὸ διαρκείας θὰ πετιοῦνται στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων.

∴ Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ καθαρογράφουν τὶς ἐπιστολές τους. Καὶ νὰ μὴ λησμονοῦν νὰ σημειώνουν τὴ διεύθυνσή τους καὶ τὸ ὄνομά τους.

∴ Σήμερα πέταξα 10 γράμματα στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων γιατὶ δὲν εἶχαν ὑπογραφὴ καὶ διεύθυνση. Πολλὲς ἐπιστολὲς αὐτὴ τὴ φορὰ μὲ κούρασαν καθὼς ἦταν γραμμένες μὲ «στυλὸ διαρκείας». Τὰ γράμματα βγαίνουν καὶ στὸ πίσω μέρος τοῦ χαρτιοῦ καὶ ἐκ παραλλήλου οἱ φίλοι μου ἐννοοῦν νὰ γράφουν καὶ στὶς δυὸ σελίδες κάθε χαρτιοῦ. Ἔτσι γιὰ νὰ διαβάσω τὰ γράμματά τους στραβώθηκα κυριολεκτικά. Γιατὶ ἄραγε οἱ φίλοι μου μὲ βασανίζουν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο;

∴ Ὁ φίλος μου ποὺ μοῦ ἔστειλε τὸ ψευδώνυμο (Σ. Κ.) θὰ λέγεται ΟΛΥΜΠΙΟΣ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ.

∴ Δυστυχῶς ΓΙΩΡΓΟ ΓΡΑΙΚΕ τὸ ψευδώνυμο Φαίδων τὸ ἔχει ἄλλος.

∴ Δὲν κατάλαβα ἀγαπητέ μου ΣΤΑΥΡΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ γιατὶ κάνεις τόση κατάχρηση τῆς λέξεως «δυστυχῶς». Μοῦ γράφεις: «Δυστυχῶς κι' ἐγώ, ὅπως ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, ἔτυχα καὶ γὼ νὰ εἶμαι στὴν παιδόπολη τῆς Κερκύρας». Καὶ παρακάτω: «Δυστυχῶς ὅμως ἐδῶ στὸ μικρὸ χωριὸ Καβάσιλλα ἔχουν σχηματισθῆ δύο ὁμάδες ποδοσφαιρικὲς κλπ.». Καὶ ξαναρωτάω γιατὶ δυστυχῶς; Δυστυχῶς γιατὶ ἦσουν στὴν παιδόπολη; Ἀντιθέτως «εὐτυχῶς» ποὺ βρέθηκες στὴν παιδόπολη. Καὶ ἀκόμα γιατὶ «δυστυχῶς» ποὺ γίνηκαν οἱ ὁμάδες: Θεωρεῖς τόσο «δυστύχημα» τὴν ὕπαρξη ὁμάδων; Μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς αὐτὸ τὸ «δυστυχῶς» τὸ πετᾶς ἐκεῖ χωρὶς ἔννοια. Ἔτσι γιὰ νὰ πῆς μιὰ λέξη. Ἔτσι δὲν εἶναι;

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΝΙΚΟ ΦΑΡΟΠΟΥΛΕ (Πατμιάδα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή).

∴ Πῆρα ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΛΗ τὶς 50.000 δραχμὲς καὶ σ' εὐχαριστῶ. Θὰ μὲ ἐξυπηρετοῦσες ὅμως ἂν ἔγραφες ταυτόχρονα καὶ ποιῶν παιδιῶν μοῦ στέλνεις τὶς συνδρομές. Πάντως σ' εὐχαριστῶ.

∴ Πρῶτα - πρῶτα ΑΕΤΙΔΕΑ τὸ σκίτσο σου αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἶναι ἄσχημο. Ἔπειτα μοῦ κάνει ἐντύπωση ἡ παρατήρησή σου πὼς δὲν σ' ἀρέσουν τὰ λόγια τῶν Σπαρτιατῶν. Καὶ ὅμως εἶναι κάτι ποὺ ἔχει ξετρελλάνει πολλοὺς ἀναγνῶστες μας. Καὶ εἶναι καὶ τόσο χρήσιμα! Γιὰ τὸ ζήτημα τῶν «σκίτσων» δὲν νομίζω ὅτι ἔχεις δίκηο πέρα ὡς πέρα. Θὰ συζητήσουμε ὅμως τὴν πρότασή σου. Δὲν δέχομαι ἐπίσης τὴ γνώμη σου γιὰ τὸ ζήτημα τῆς διὰ τοῦ σκίτσου σάτυρας. «Τί θὰ πῆ πὼς δὲν ἔχει νὰ κάμη ἂν τὸ σκίτσο μου εἶναι ἄσχημο ἀφοῦ σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ κάμω ἕνα καλὸ σκίτσο ἀλλὰ νὰ σατυρήσω;». Ὄχι ἀγαπητέ μου! Γιὰ νὰ ἐκπληρωθῆ ὁ σκοπὸς τοῦ σκίτσου πρέπει πρὸ παντὸς τὸ σκίτσο νὰ εἶναι καλό! Σὲ παρακαλῶ λοιπόν, νὰ ἀναθεωρήσης τὶς σκέψεις σου. Γιὰ τὶς ἀγγελίες ἀπὸ τὸ νέο χρόνο θὰ κάμω μεταρρυθμίσεις. Πάντως κανένας λόγος νὰ ὑπερβαίνης τὶς 30 λέξεις. Μάθετε νὰ εἶσθε σύντομοι καὶ νὰ λέτε «πολλὰ δι' ὀλίγων».

∴ Εὐχαριστῶ ΑΦΡΟΛΟΥΣΜΕΝΕ ΘΕΡΜΑΪΚΕ γιὰ τὰ στοιχεῖα ποὺ μοῦ ἔστειλες.

∴ Θὰ πρέπει νὰ πῆρες τὰ τεύχη ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ χρήματα ποὺ ἔστειλες.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος ΧΡ. ΣΑΜΑΝΙΔΗ.

∴ Μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἔτσι φίλε Ε. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ. Πρέπει ὅμως νὰ σὲ βεβαιώσω πὼς ἐγὼ ἀνοίγω προσωπικῶς τὰ γράμματα. Καὶ σημειώνω πάντα τὰ χρήματα ποὺ βρίσκω μέσα. Συμβαίνει ὅμως — τὸ ἀνεκάλυψα ἐκ τῶν ὑστέρων — νὰ μένουν τὰ χρήματα καὶ ἰδίως γραμματόσημα μέσα στὸ φάκελλο καὶ νὰ πετιοῦνται μαζί του. Γι' αὐτὸ ὅλοι μας πρέπει νὰ εἴμαστε προσεκτικοί. Καὶ ἰδίως σεῖς. Πρέπει νὰ βάζετε τὰ λεπτὰ κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ φάκελλο μαζὶ μὲ τὸ γράμμα. Θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὰ νέα σου σκίτσα.

∴ Ἔδωσα αὐστηρὲς ἐντολὲς στὴ διεκπεραίωση ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΒΛΑΧΟ.

∴ Εὐχαριστῶ ΜΙΧΑΛΗ ΚΡΑΣΟΝΙΚΟΛΑΚΗ γιὰ τὴ συνδρομή. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ τὸ ζήτημα τῶν τευχῶν. Λυπᾶμαι πολὺ γιατὶ ἦταν τόσο ἄτυχη ἐφέτος ἡ σοδειὰ καὶ ἰδίως σὲ κηπουρικὰ προϊόντα. Εὔχομαι νὰ τὰ καταφέρης καὶ νὰ ἔλθης στὴ Ριζάρειο Σχολὴ καὶ νὰ σημειώσης κάθε ἐπιτυχία.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΓΙΩΡΓΟ ΜΙΧΕΛΗ.

∴ Τὸ σκίτσο σου ἔτσι ὅπως εἶναι ζωγραφισμένο ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΜΠΟΥΝΤΑΚΟΠΟΥΛΕ δὲν εἶναι δημοσιεύσιμο. Συμμορφώσου μὲ τὶς ὁδηγίες ποὺ δίνω στὴν ἀρχή, ὅπως καὶ σὲ κεῖνες ποὺ δώσαμε στὸ προηγούμενο τεῦχος.

∴ Καὶ τὰ δικά σου Δ. ΚΑΡΑΒΑΡΓΙΩΤΗ σκίτσα ἀθλιέστατα σχεδιασμένα. Συμμορφώσου καὶ σὺ μὲ τὶς ὁδηγίες μου.

∴ Εὐχαριστῶ τὴ διοίκηση τοῦ Πανελληνίου Συλλόγου Νεανικὴ Προσπάθεια (Πειραιᾶ) γιὰ τὶς ὑποδείξεις της. Δυστυχῶς πρὸς τὸ παρὸν δὲν μποροῦμε νὰ κάμουμε μεγαλύτερη διανομή. Ἀργότερα βλέπουμε... Γιὰ ὅλες σας τὶς προσπάθειες θερμὰ συγχαρητήρια. Εὔχομαι στὸ σύλλογό σας κάθε προκοπή.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ 32 τεῦχος ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ. Σὲ χρεώνουμε μὲ 1000 δραχμές.

∴ Πῆρα τὸ σκίτσο σου ΚΩΝ. ΤΣΙΑΡΑ.

∴ Καὶ τὸ δικό σου ΗΡΩΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ.

∴ Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ. Ἀλλὰ ποιὸς σοῦ εἶπε πὼς ἐξετάζω μὲ τὰ ἴδια μέτρα καὶ τὰ ἴδια σταθμὰ τὶς συνεργασίες τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων;

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα σου ΑΝΔΡ. ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΣΙΜΑΚΗ ΑΘ. ΣΑΡΑΝΤΗ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν νέων συνδρομητῶν. Σ' εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου καὶ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια καὶ τὸ εὐγενικό σου γράμμα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ποὺ ἔχεις τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ΝΙΚΟ ΜΠΑΛΑΝΟ στὸ πλευρό σου «σὰν ἀδελφικὸ φίλο». Ἐλπίζω πὼς στὸ βουνὸ ἐπάνω περνᾶς ὄμορφα τὸ καλοκαῖρι σου».

∴ Ἡ «Βρύση τοῦ Μοναστηριοῦ» Σταυροφόρε τοῦ Βορρᾶ πολὺ καλή. Δυστυχῶς σχεδιασμένη μὲ κοινὸ μολύβι παίρνει τὴν πρὸς τὸν κάλαθον ἄγουσαν. Καὶ εἶναι ἁμαρτία τέτοια σκίτσα νὰ πηγαίνουν χαμένα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΝΑΟΥΜ Χ. ΜΠΙΜΠΑ γιὰ τὴν ἐγγραφή, ὡς συνδρομητοῦ, τοῦ ΚΩΝ. ΚΥΡΚΙΝΕΣΚΑ.

∴ Τὰ καλά σου λόγια ΣΤΑΜΑΤΗ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΔΗ μὲ συγκίνησαν. Τὸ σκίτσο σου ἀρκετὰ καλό. Θὰ δημοσιευθῆ ἐλπίζω πολὺ γρήγορα. Τὸ ἄλλο δὲν γινόταν κλισέ. Ἐσημείωσα τὶς συστάσεις σου γιὰ τὸ φίλο μας ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΔΗ.

∴ Δυστυχῶς ΧΡ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗ δὲν συμφωνοῦμε καθόλου, μὰ καθόλου. Δὲν σᾶς ἀρέσουν τὰ «σοφὰ λόγια» τῶν Σπαρτιατῶν; Φροντίστε νὰ τὰ διαβάσετε καὶ τότε βλέπουμε. Ὅσοι νέοι τὰ διαβάζουν εἶναι ξετρελλαμένοι. Σὲ πληροφορῶ ὅτι σὲ πολλὰ σχολεῖα τὰ «παιγνίδια» παίζονται. Τώρα γιατὶ σεῖς στὴ Νέα Ἰωνία δὲν παίζετε δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω. Γιὰ τὰ σκίτσα διεβίβασα τὴν ἐπιστολή σου στὸν καλλιτεχνικὸ συνεργάτη μας.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΚΩΣΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ γιὰ ὅλα. Εἴμαστε εὐτυχεῖς γιατὶ ἔχουμε φίλο ἕνα καλὸ παιδὶ σὰν καὶ σένα. Οἱ κυρίες τοῦ ἐράνου εἶναι πολὺ περήφανες γιατὶ ἕνα τόσο καλὸ παιδὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν «Παιδόπολη» καὶ γιατὶ ἔτσι βλέπουν πὼς ὁ κόπος τους δὲν πῆγε χαμένος. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

∴ Πρῶτα - πρῶτα ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΤΣΑΚΛΙΔΗ σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Αἰσθανθήκαμε ἰδιαίτερη χαρὰ ποὺ διαβάσαμε τὰ λόγια σου: «Καὶ ὅταν ἐγὼ λέγω τὴ λέξη «παιδόπολη» νοιώθω ἕνα βαθὺ αἴσθημα ὑποχρεώσεως κι' εὐγνωμοσύνης, διότι ἔζησα κι' ἐγὼ μέσα στὴ ζεστὴ ἀγκαλιὰ τῆς παιδοπόλεως». Γιὰ τὰ ζητήματα τῶν συνδρομῶν ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση νὰ ἐξετάση.

∴ Ἔχει καλῶς ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗ. Θὰ γίνουν, ἐλπίζω, κατὰ τὴν ἐπιθυμία σου.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΑΝΤΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις.

∴ Μπορεῖς ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΕ (Σύρο) νὰ στέλνης συνεργασίες χωρὶς νὰ εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ πάρης ψευδώνυμο.

∴ Θὰ φροντίσουμε νὰ μάθουμε γιὰ τὴν ὑπόθεσή σου ΚΥΡΙΑΚΟ ΛΙΑΛΗ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνδρομή.

∴ Ἐν τάξει ΑΘ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗ. Θὰ σοῦ σταλῆ. Σοῦ γράφουμε καὶ ἰδιαιτέρως.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος ΧΡΙΣΤΟ ΑΘ. ΧΟΝΔΡΗ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΒΑΣΙΛΗ ΜΗΛΙΟΠΟΥΛΕ καὶ γιὰ τὶς εὐχὲς καὶ γιὰ τοὺς νέους συνδρομητὲς ποὺ ἔγραψες. Φρόντισε μόνο νὰ μᾶς σταλοῦν οἱ συνδρομές τους.

∴ Τὸ σκίτσο σου ὄχι καλὸ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΙΔΗ. Ἐν τούτοις τὸ ἔδωσα στὸν καλλιτεχνικὸ συνεργάτη μας.

∴ Αἰσθάνομαι ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση ἀγαπητέ μου ΚΩΣΤΑΚΗ ΜΠΑΜΝΙΟ ποὺ σᾶς ἄρεσε τόσο πολὺ τὸ νέο μας μυθιστόρημα. Μποροῦσες νὰ ὑπογράφες ἀπὸ τώρα μὲ τὸ ψευδώνυμό σου τὶς συνεργασίες σου.

∴ Πρῶτα - πρῶτα ΜΑΛΑΜΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΙΞΟΥΔΗ δὲν ἀφήνουμε κανένα φίλο μας χωρὶς ἀπάντηση. Συνεπῶς θὰ πρέπει νὰ πῆρες ἤδη τὴν ἀπάντηση ποὺ ζητᾶς. Πάντως τὴν ἐπιστολή σου διεβίβασα στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως γιὰ νὰ τὰ φροντίση.

∴ Τὸ σκίτσο σου ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΤΣΕΛΕΠΗ ὅπως εἶναι μὲ κοινὸ μολύβι τῆς κόπιας σχεδιασμένο, παίρνει «τὴν πρὸς τὸν κάλαθον...ἄγουσαν». Καὶ ὅμως τὰ ἀνθρωπάκια σου ἔχουν καλὴ κίνηση. Ἡ πρόσοψη ὅμως τοῦ καμπαναριοῦ δὲν ἔχει προοπτικὴ καλή.

∴ Ἐπειδὴ τὰ χρήματα ποὺ ἔστειλες ΔΗΜ. ΑΡ. ΣΙΤΑΡΑ δὲν εἶναι ἀρκετὰ θὰ σοῦ γράψη ἰδιαιτέρως ἡ διεκπεραίωση.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΔΗΜ. ΧΑΡΙΤΑΤΟ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

∴ Εἴμαστε εὐτυχεῖς ΜΙΧΑΛΗ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ποὺ ἀποκτήσαμε ἕνα καλὸ φίλο σὰν καὶ σένα.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά, ἀγαπητέ μου ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

∴ Σὲ συγχαίρω ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΡΗΓΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὸ καταστατικὸ τῆς «Νεανικῆς Προσπάθειας».

∴ Ὁ ΛΑΜΠΡΟΣ, ποὺ μᾶς γράφει γιὰ τὰ τεύχη καὶ ζητεῖ πληροφορίες περὶ δασῶν, πῶς σβύνεται μιὰ πυρκαϊὰ στὰ δάση κλπ. νὰ μοῦ ξαναγράψη, ἀφοῦ καθαρογράψη τὸ ὄνομά του καὶ τὴ διεύθυνσή του. Τὸ γράμμα του τὸ παράπεμψα στὸν «Μπάρμπα Μῆτρο». Νὰ μοῦ ξανασημειώση στὸ γράμμα του τὰ τεύχη ποὺ θέλει.

∴ Πῆρα τὸ σκίτσο σου ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝΤΕΛΗ ΓΡΑΙΚΕ. Τὸ Φαίδων ἔχει ἄλλος.

∴ Καὶ τὰ δικά σου σκίτσα πῆρα ΑΛΚΗΣΤΗ.

∴ Πήραμε τὴ συνδρομή σου ἀγαπητή μου ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΔΙΟΝΥΣΙΕ ΚΑΝΕΛΛΑΚΗ γιὰ τὶς φροντίδες ποὺ ὑπόσχεσαι. Σοῦ εὔχομαι κάθε προκοπὴ στὸ νέο σου ἐπάγγελμα.

∴ Μοῦ γράφεις ΚΩΝΣΤ. Ν. ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗ ἀπὸ τὴν Κάρπαθο: «Φύτρωσες καὶ μένεις μέσα στὴν ψυχή μου. Μοῦ χαρίζεις τακτικὰ ὅ,τι τὸ ἀνώτερο κι' εὐγενικὸ κρύβουν οἱ δροσερές σου στῆλες. Σοῦ δίνω μιὰ εἰλικρινῆ ὑπόσχεση ὅτι πάντοτε θὰ βρίσκομαι κοντά σου. Θὰ εἶμαι πρωτεργάτης στὴν πραγμάτωση κάθε εὐγενικῆς σου ἐκδηλώσεως...». Δὲν ἔχω παρὰ νὰ σὲ εὐχαριστήσω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ γιὰ τὰ εὐγενικά σου λόγια.

∴ Περιμένω ἀγαπητὲ ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΤΣΕΚΟΥΡΑ τὶς παραγγελίες σου.

∴ Τὰ χρήματα μπορεῖς νὰ τὰ στείλης ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΔΙΑΚΟΣΤΑΥΡΙΑΝΕ μὲ ἐπιταγὴ ἢ σὲ συστημένο γράμμα ἢ σὲ γραμματόσημα. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

∴ Πρῶτα - πρῶτα θὰ ἔχης καὶ σὺ ἀντιληφθῆ φίλε ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ὅτι σὲ θεωροῦμε ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς φίλους μας. Δυστυχῶς ἡ ἔλλειψη τοῦ χαρτιοῦ μᾶς δημιουργεῖ ὅλες αὐτὲς τὶς ἀνωμαλίες. Ἂς ἐλπίσουμε ὅμως πὼς ὅλα σιγὰ σιγὰ θὰ διορθωθοῦν. Θὰ εἴμαστε πολὺ εὐτυχεῖς νὰ σὲ γνωρίσουμε τὸ Σεπτέμβρη ποὺ θὰ ἔλθης στὴν Ἀθήνα.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΣΤΑΥΡΟ ΛΟΓ. ΛΟΓΓΙΝΙΔΗ καὶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν νέων συνδρομητῶν.

∴ Πρῶτα - πρῶτα σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΣΤΑΚΗ. Γιὰ τὸ ζήτημά σου θὰ φροντίσουμε νὰ μάθουμε.

∴ Πῆρα τὸ σκίτσο σου ΑΓΝΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ. Ἀπάντηση γι' αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς πῆρες. Ἔτσι δὲν εἶναι;

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά, ἀγαπητὲ ΚΩΝ. ΒΑΪΚΟΥΣΗ. Γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ τεύχους διεβίβασα τὴν ἐπιστολή σου στὴ διεκπεραίωση.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα του ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ. Τὶς συστάσεις σου διαβίβασα στὸν καλλιτεχνικὸ μας συνεργάτη.

∴ Πῆρα τὰ ἀκριβῆ σου στοιχεῖα ΑΝΔΡΕΑ Χ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΕ.

∴ Καὶ βέβαια μπορεῖς ΔΗΜ. ΤΣΙΓΚΑΛΕ. Δημοσιεύω τὴν ἀγγελία σου καὶ σὲ χρεώνω μὲ 100 δραχμές. Γιὰ ὅλα ὅσα μοῦ γράφεις ἐπέστησα τὴν προσοχὴ τῆς Ἐπιτροπῆς Κρίσεως.

∴ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ φίλε ΓΡΗΓΟΡΗ ΤΟΥΡΛΑΚΗ καὶ θὰ εὐχαριστηθοῦμε πολὺ νὰ σὲ γνωρίσουμε ὅταν μὲ τὸ καλὸ ἔλθης στὴν Ἀθήνα.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα σου ΧΡΙΣΤΟ ΟΡΦΑΝΕ. Δὲν πιστεύω ὅμως πὼς θὰ γίνουν κλισσέ.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ ὅτι ἕνα τέτοιο γράμμα ἔγραψες ἐσὺ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ (Λευκίμμη Κερκύρας). Ἐσεῖς οἱ Κερκυραῖοι εἶστε τόσο εὐγενεῖς, ὥστε μοῦ κάνει ἐντύπωση «ποῖα ἔπη ἔφυγαν ἕρκος ὀδόντων». Δηλαδὴ «τί λόγια σοῦ ξέφυγαν». Ποιὸς καταδέχεται, παιδί μου, ἐδῶ νὰ κλέψη 6.000 δραχμές; Τὰ γράμματα τὰ ἀνοίγω ἐγὼ προσωπικῶς. Καὶ ὅταν ὑπάρχουν χρήματα τὰ σημειώνω πάνω στὸ γράμμα. Δὲν σοῦ λέω. Μπορεῖ νὰ γίνη κάποτε παραδρομή. Ἀλλὰ αὐτὲς τὶς λέξεις, κλέφτης, κλέφτω, τὴν ἐπανάλαβες 4 φορὲς σὲ μιὰ σελίδα ἐπιστολῆς. «Καταχρώμεθα» λές, τί

ἐμπιστοσύνης σας. Μᾶς λὲς καὶ τὴ λέξη «Ντροπή»... Μὰ ἐλπίζω πὼς ὁ μόνος ποὺ θὰ ντρέπεται γι' αὐτὴ τὴν ἐπιστολὴ θὰ εἶσαι ἐσύ, γιατὶ τέτοια λόγια δὲν ταιριάζουν σ' ἕνα εὐγενικὸ Κερκυραῖο. Ἐλπίζω πὼς μετάνοιωσες τώρα γιὰ τὸν τρόπο αὐτό. Πάντως ἀνεξαρτήτως αὐτοῦ τὰ τεύχη σοῦ ἐστάλησαν καὶ ἀπορῶ πὼς δὲν τὰ ἔχεις λάβει. Ὅσο γιὰ τὸ «τάβλι» τὸ θέμα μᾶλλον δὲν παρουσιάζει ἐνδιαφέρον. Πάντως θὰ τὸ σκεφθῶ.

∴ Ὁ νέος ποὺ μᾶς ἔγραψε ἀπὸ τὴν Χωματάδα γιὰ τὶς 60.000 δραχμὲς νὰ μᾶς γράψη: Πῶς δηλαδὴ ἔστειλε 60 χιλιάδες καὶ πῆρε ἀπόδειξη γιὰ 50; Τὸν παρακαλῶ θερμὰ νὰ μοῦ γράψη καὶ τὸν ἀριθμὸ τῆς ἀποδείξεως.

∴ Καλὰ θὰ προσπαθήσω Α. Κ. (Κασσάνδρα Χαλκιδικῆς).

∴ Εὐχαριστῶ ΠΑΝΕ ΜΑΛΕΒΕ γιὰ τὶς φροντίδες σου καὶ τὶς συστάσεις σου.

∴ Πῆρα τὴ συνδρομή σου ΑΘ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά.

∴ Ἐν τάξει ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ. Εὐχαριστῶ θερμά.

∴ Γιὰ νὰ ἀποκτήσης ψευδώνυμο ΣΠ. ΛΙΟΣΗ πρέπει νὰ μᾶς τὸ στείλης — φρόντισε μόνο νὰ μὴ τὸ ἔχη ἄλλος — καὶ νὰ τὸ συνοδεύσης μὲ 2000 δραχμές. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια εὐχαριστοῦμε θερμά.

∴ Πολὺ καλὰ ΠΑΝ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΕ. Θὰ φροντίσουμε

∴ Ὁ φίλος μας Α. Κοντόπουλος μᾶς καταγγέλλει ὅτι τὸ σκίτσο «Ὁ Ἴκαρος βυθίζεται» εἶναι παρμένο ἀπὸ τὰ «Νέα Ἑλληνικὰ» (δ' τάξ. Γυμνασίου) καὶ ἡ «Ἀνατολὴ» ἀπὸ τὸ παλαιὸ Ε' Δημοτικοῦ. Λυπούμεθα πολύ. (Λυποῦμαι).

∴ Εἴπαμε ΑΝΤ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΕ πῶς πρέπει νὰ σχεδιάζουνται τὰ σκίτσα. Μὲ σινικὴ μελάνη.

∴ Θὰ σοῦ στείλω τὰ τεύχη Γ. Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ.

∴ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Κωστάκη Μ. (Γράφεις ἀρκετὰ καλά. Βασίζω πολλὲς ἐλπίδες σὲ σένα. Τὰ πῆρα ὅλα). Ἀποκληρωμένου Ἱππότη, Ἰωάννου Τόλη, Χαραλάμπους Παπαδημητρίου, Κωνστ. Τσερπέλη, Γρηγορίου Λάφα, Νικολάου Φ. Ρήγα, Εὐσταθίου Μπουντακοπούλου, Κώστα Ἰωάννου Λαπέα, Δημητρίου Παλιούρα, Κων. Γσιάρα, Ἀνδρέα Θεοδωρίδη (ἀρκετὲς συνεργασίες μαζί). Νίκου Κρίνη, Σταυροφόρου τοῦ Βορρᾶ, Γεωργίου Τσιφλόγλου (πολλὰ εἰς διαφόρους ἀποστολάς), Κ. Θεοδώρου, Νίκου Κ. Γιαννούλη, Γεωργίου Διον. Τσουκαλᾶ, Γεωργίου Δ. Κουβέλα, Ἐμ. Αγ. Λιανουδάκη, Ζαχαρία Κατσαμᾶ. Ἀποστόλου Τσελεπῆ, Ἑλένης Νικολάου Κανελλάκη, Μυρσίνης, Φραγκίσκου Ριβάλτ, Χρ. Χ. Ἀποστόλου, Στέλιου Ἀθ. Κυριακίδη, Μηνᾶ Γεωργιάδη, Μιχ. Κωστάκη, Ἁγνοῦ Ἑλληνόπουλου, Δημ. Κουροῦ, Νίκου Σαλονικιοῦ. Μιχ. Μενεξίδη, Τάκη Σπυροπούλου, Χρ. Μπαλτᾶ, Ἰωάννου Κουτσουμποῦ.

∴ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ἀποκληρωμένου Ἱππότη, Χρ. Σαμανίδη, Εὐσταθίου Μπουντακόπουλου, Δημ. Παλιούρα, Σωτηρίου Φαρούλη, Σταυροφόρου τοῦ Βορρᾶ, Δημ. Πολυχρονίδη, Κων. Δ. Θεοδώρου, Γεωργίου Ζήδρου, Ἀνδρέα Σαββ. Θεοδωρίδη, Ἐμμ. Ἀλ. Λιανουδάκη, Εὐστρατίου Χατζηπαυλίδη, Στ. Τζώρτζη, Δημ. Χαριτάτου. Βασιλείου Κοροβέση, Γεωργίου καὶ Χαραλάμπους Παπαδημητρίου, Διον. Κανελλάκη, Εὐαγγέλου Τσεκούρα, Στέλιου Ἀθ. Κυριακίδη, Ἀπ. Ἀξάρη, Νίκου Σαλονικιοῦ, Στεργίου Παρασκευᾶ, Μαυρίδη, Φτερωτοῦ Καβαλλάρη, Μιχ. Μενεξίδη, Γεωργίου Σταθοπούλου, Ἰωάννου Β. Καραγιάννη, Ἐπαμεινώνδα Λιόση, Νικ. Μιχ. Πετρομελίδη, «Ἐλεύθερου Πουλιοῦ».

∴ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Διονυσίου Σωτ. Κανελλάκη, Γεωργίου Τσιφλόγλου, Πλάτωνος, Σταύρου Γεωργίου, Δημ. Χατζηγιάννη, Εὐσταθίου Μπουντακόπουλου. (Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους θερμά.

∴ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Χαραλάμπους Παπαδημητρίου, Φραγκίσκου Ριβάλ, Κων. Θεοδώρου, Σταυροφόρου τοῦ Βορρᾶ καὶ Νικ. Μ. Πετρομελίδη. (Τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους, ἀλλὰ παρακαλῶ κι' αὐτοὺς καὶ ὅλους τοὺς φίλους μου νὰ φροντίζουν νὰ μοῦ στέλνουν ἂν θέλουν πρωτότυπα καὶ ὄχι χιλιοειπωμένα καὶ χιλιοδημοσιευμένα σὲ περιοδικά).

∴ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ. (Παιανία) Ἀττικῆς. Πῆρα καὶ τὶς συνεργασίες σου. Τὰ τεύχη ποὺ ζητᾶς θὰ σοῦ σταλοῦν. Ὅσο γιὰ ἑβδομαδιαῖο: Κοινὴ ἐπιθυμία. Μὰ τόσο δύσκολο.

∴ Πῆρα ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΝΤΕΡΑΝΝΗ ὅσα μοῦ ἔστειλες. Σκίτσα, σπαζοκεφαλιές, συνεργασίες. Εὐχαριστῶ θερμά.

∴ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ Α. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ. Εὐχαριστοῦμε.

∴ Γράψαμε ἀγαπητὲ φίλε ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΣΕΡΕΤΗ συνδρομητὴ τὸν ΣΤΕΡΓΙΟ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ἀγαπητὲ ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΙΟΜΠΛΙΚΑ. Εὐχαριστῶ διὰ τὶς συνεργασίες.

∴ Πότε ἔστειλες τὴν ἐπιταγὴ Γ. ΠΑΝΤΑΖΗ; Κατὰ τὸ μῆνα Αὔγουστο δὲν πήραμε δική σου ἐπιταγή. Γιὰ πληροφόρησέ μας τί συμβαίνει.

∴ Μᾶς γράφεις ΣΩΚΡΑΤΗ ΜΕΓΑ: Τὸ περιοδικό σας διαπλάττει ἠθικοὺς χαρακτῆρας, παρέχει ὄχι εὐκαταφρόνητον μόρφωσιν καὶ τονώνει τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Εἴμαστε ἀγαπητὲ φίλε ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴ διατύπωση αὐτή. Ὁ καλλίτερος τρόπος νὰ στείλετε χρήματα εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή.

∴ Τὰ τεύχη θὰ σοῦ σταλοῦν ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΝ. ΚΙΑΧΙΔΗ. Τὰ χρήματα (3.000 δραχ.) μπορεῖτε νὰ τὰ στείλετε εἰς γραμματόσημα.

∴ Πῆρα τὴν ἀξία τῶν φύλλων ἀγαπητὴ ΒΑΝΑ ΧΡ. ΓΚΙΖΑ. Εὐχαριστῶ.

∴ Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα ἀγαπητὲ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΑΠΑΛΙΔΗ. Πήραμε τὰ λεπτὰ ποὺ μᾶς ἔστειλες. Ἔδωσα ἐντολὴ καὶ γιὰ τὸν Γιῶργο Κομπρίδη καὶ γιὰ τὸ τεῦχος ποὺ τοῦ λείπει.

∴ Ἐν τάξει ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΥΜΠΙΔΗ. Σὲ νέο γράμμα σου ὅμως ἐξήγησέ μου πῶς εἶναι ἀκριβῶς τὸ σῶμα σου. Ὁ Ἀπαλίδης σᾶς γράφει Κουμπρίδη. Ἐσὺ ὑπογράφεις Κουμπίδης. Ποιὸ εἶναι τὸ σωστό;

∴ Πῆρα ὅλες σου τὶς συνεργασίες ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΕΜΠΗ. Εὐχαριστῶ.

∴ ΑΔΑΜ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ: Δὲν εἶμαι σὲ θέση αὐτὴ τὴ στιγμὴ νὰ σοῦ πῶ πῶς ἡ ἔκθεση μπῆκε μὲ ἄλλο ὄνομα.

∴ Καλὰ ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΟΥΤΣΑ. Θὰ σοῦ σταλῆ.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΠΑΛΕΞΙΟΥ.

∴ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΧΡΥΣΙΚΕ.

∴ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» φίλε μου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ.

∴ Διάβασα μὲ ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΙΚΑ καὶ εἶμαι ἐνθουσιασμένος. Διάβασα μὲ συγκίνηση ὅσα μοῦ γράφεις καὶ ἰδίως γιὰ τὰ τόσα πνευματικὰ ἐφόδια ποὺ συγκεντρώνεις στὴν Παιδούπολη. Εὔχομαι καὶ σὲ σὲ καὶ σὲ ὅλους τοὺς τροφίμους τῆς Παιδουπόλεως Ζηροῦ καλὴ πρόοδο.

∴ Θὰ σοῦ στείλουμε τὰ τεύχη ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΛΙΟΥΜΠΗ. Σοῦ εὔχομαι γρήγορα νὰ γίνης καλά.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΓΕΩΡΓΙΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΟΖΗ ἐκ Βαχλίας Γορτυνίας, γιὰ τὰ τόσα καλά σου λόγια. Χρήματα μπορεῖς νὰ στείλης μ' ἐπιταγή. Εἶναι τὸ ἀσφαλέστερο.

∴ Κανονίσθηκαν ὅλα ἀγαπητὲ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΕ.

∴ Εὐχαριστῶ ΝΙΚΟ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητοῦ τοῦ Ἰωάννη Κισσούδη.

∴ Εὐχαριστῶ θερμὰ ΧΡΙΣΤΟ ΚΑΣΤΡΙΝΟΓΙΑΝΝΑΚΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ποὺ μὲ συγκίνησαν πολύ. Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν. Τὰ χρήματα ἀρκετά.

∴ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΚΩΝ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΕ. Τὰ χρήματα (4.000) ἐλήφθησαν. Δὲν νομίζω ὅτι γιὰ τὸ τελευταῖο σου γράμμα πρέπει νὰ σὲ συγχωρήσουμε ἐμεῖς. Θὰ πρέπει πρῶτα - πρῶτα νὰ συγχωρήσης ἐσὺ ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτό σου.

∴ Σᾶς γράψαμε συνδρομητὰς ἀγαπητοί μου φίλοι ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΕ καὶ ΗΛΙΑ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΕ, Πλατάνι Πατρῶν καὶ φροντίστε νὰ μᾶς στείλετε τὴ συνδρομή σας.

∴ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ διὰ τὸ τόσο σου ἐνδιαφέρον. Πήραμε τὴ συνδρομὴ τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΛΛΕΡΓΗ.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορὰ ἀγαπητέ μου Δ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ.

∴ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ. Τὰ χρήματα μπορεῖς νὰ τὰ στείλης μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ σὲ συστημένο γράμμα. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια θερμὰ εὐχαριστῶ.

∴ Ἐγκρίνω τὸ σύλλογο «ΠΡΟΟΔΟΣ» καὶ τοῦ εὔχομαι δίπλα στὸ σύλλογο «ΔΑΔΕΣ» νὰ σταδιοδρομήση.

∴ Τὰ χρήματα ΝΙΚΟ ΚΑΡΡΑ εἶναι προτιμώτερο νὰ τὰ στείλετε μ' ἐπιταγὴ ἀλλιῶς σὲ συστημένο γράμμα.

∴ Θὰ σοῦ σταλῆ ΑΡ. ΛΕΟΝΑΡΔΟ τὸ τεῦχος. Στὸ γράμμα σου ὅμως ὑπῆρχαν μόνο 1.400 δρχμ.

∴ Ἂν γράφης συνδρομητὲς ΣΠΥΡΟ ΣΟΛΔΑΤΟ θὰ τὸ παίρνης τὸ φύλλο ταχυδρομικῶς. Τὴ συνδρομή σου 10.000 δραχμὲς — καὶ ἂν θέλης — ηὐξημένη μπορεῖς νὰ τὴν στείλης μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή.

∴ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΜΑΡΚΟ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΡΕΜΜΥΔΑ. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη.

∴ ΑΥΓΕΡΙΝΕ ἐξηγήσαμε τόσες φορὲς ποῦ ὀφείλεται ἡ καθυστέρηση. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅσα μοῦ ἔστειλες ἀθλητικὰ κλπ. Σὲ χρεώνω μὲ 5.000 δραχμές.

∴ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» φίλε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΠΛΑΚΩΤΗ.

∴ Πῆρα τὸ σκίτσο σου ΜΙΧΑΛΗ ΤΡΑ·Ι·ΚΑΠΗ.

∴ Θὰ διορθωθῆ ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΕΤΑ.

∴ Σ' εὐχαριστῶ δι' ὅλα ΑΛΚΗ ΡΟΔΟΠΟΥΛΕ. Περιμένω μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ νὰ σὲ γνωρίσω καὶ προσωπικῶς. Καὶ νὰ ἔχης πάντοτε ὑπ' ὄψη σου ὅτι θὰ βρῆς σὲ μένα ἕνα καλὸ φίλο.

∴ Καλὰ ΦΕΙΔΙΑ τὰ πῆρα ὅλα. Εὐχαριστῶ.

∴ Πῆρα τὸ σκίτσο σου Ι. ΠΕΤΡΙΝΙΩΤΗ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Καὶ βέβαια σὲ θεωρῶ σὰν ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ καλούς μου φίλους ἀγαπητέ μου ΕΞΑΨΑΛΜΕ.

∴ Πῆρα ΦΩΤΗ ὅτι μοῦ ἔστειλες. Εὐχαριστῶ.

∴ Σοῦ ἀλλάξαμε τὴ διεύθυνση ΔΗΜΗΤΡΗ ΒΑΛΒΟΥΤΗ (Θεσσαλονίκη).

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες σου ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ. Εὐχαριστῶ. Νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς διαβάζω πάντοτε μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση τὰ γράμματά σου, καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ σὲ ἔχουμε φίλο.

∴ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση ΝΙΚΟ ΨΑΡΟΠΟΥΛΕ. Ἔγραψα τὸν ἀδελφό σου.

∴ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΦΙΛΙΝΑΣ, Χ. ΚΟΣΚΙΝΑΣ.

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΤΕΡΖΗ, ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΕΛΙΔΑΚΗ, ΒΑΒΙΛΗ ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΟΥ.

∴ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: ΜΙΧΑΗΛ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ καὶ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ.

∴ Στὸ γράμμα σου ΣΩΤΗΡΗ ΚΑΡΛΗ δὲν ὑπάρχουν αἱ 3.000 δραχμαί.

∴ Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα Κ. Ι. ΤΣΟΥΚΑΛΗ τὰ σκίτσα σου πολὺ καλά.

∴ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΟΥΝΤΑ. Δὲν νομίζεις ὅμως πὼς θὰ ἦταν καλὰ νὰ πάρης ψευδώνυμο;

∴ Πολὺ καλὰ ΔΗΜ. ΧΡ. ΧΑΜΠΕΖΟ. Θὰ γίνη ἡ διόρθωση.

∴ Σοῦ γράψαμε καὶ ἰδιαιτέρως ἀγαπητὲ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΣΤΑΤΗ. Σὲ εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὸ τόσο εὐγενικό σου γράμμα μὲ τὰ τόσο κολακευτικὰ γιὰ μᾶς λόγια σου.

∴ Εὐχαριστῶ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ Α. ΚΑΜΒΥΣΗ. Πῆρα καὶ τὴν ἐπιταγή. Ἔδωσα ἐντολὴ στὸν προϊστάμενο τῆς διεκπεραιώσεως νὰ σοῦ γράψη καὶ ἰδιαιτέρως. Φαντάζομαι πῶς θὰ πῆρες τὸ γράμμα μου.

∴ Οὔτε ποτέ μας πέρασε μιὰ τέτοια ἰδέα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΗΜ. ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, οὔτε ἦταν δυνατὸν νὰ μᾶς περάση. Νὰ νομίζουμε «μπατακτσῆδες» τοὺς φίλους μας. Ἄπαγε τῆς βλασφημίας. Ἐλπίζω πῶς θὰ μᾶς κάμης τὴν εὐχαρίστηση νὰ σὲ γνωρίσουμε ὅταν ἔλθης στὴν Ἀθήνα.

∴ Ἔγραψα συνδρομητὴ τὸ νέο φίλο μας ΚΩΝ. Θ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟ. ἀγαπητὲ φίλε ΠΑΝ. ΚΑΜΒΥΣΙΔΗ.

∴ Πήραμε τὴ συνδρομή σου φίλε ΠΑΝ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ. Τὸ σκίτσο σου σχεδιασμένο μὲ κοινὸ μολύβι ἀκατάλληλο πρὸς δημοσίευση. Ἀξίζει ὅμως τὸν κόπο νὰ ἀναφέρουμε ἐδῶ ὅτι στὸ Νεοχώριο Κυλλήνης ἀνοίξατε ἀρτεσιανὸ ποὺ σᾶς δίνει 135 — 145.000 ὀκάδες νερὸ τὴν ὥρα. Πραγματικὸς θησαυρός. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸν ΝΙΚ. ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟ. Φρόντισε μόνο νὰ μᾶς στείλης τὴ συνδρομή του. Ὁ τόμος 1950 στοιχίζει ἄδετος 24.000, δεμένος 45. Μεμονωμένα τεύχη τοῦ πρώτου τόμου 2000 δραχμὲς τὸ ἕνα.

∴ Διάβασα ἀγαπητέ μου φίλε ΛΑΜΠΡΟ ΧΑΛΜΟΥΚΗ τὸ καταστατικὸ τοῦ συλλόγου «Ἡ ἔνδοξη Ναυπακτία» καὶ συγχαίρω θερμὰ καὶ σένα καὶ τοὺς ἄλλους φίλους μου τοῦ συλλόγου ὅπως τοὺς Ἰωάννη Νικ. Τσαρούχη, Χαρ. Γιῶργο Ἀγγελάκη, καὶ Κων. Ἰάν. Πυλαρινόν. Εὐαγ. Ἀγγελάκη

∴ Πρῶτα - πρῶτα ἀγαπητέ μου φίλε Α. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΕ (Οἰχαλία) ἄλλαξε μελάνη. Στραβώνουμε κυριολλεκτικὰ νὰ διαβάσω τὰ γράμματά σου. Γιὰ τὰ καλά σου ἀλλὰ δυσανάγνωστα λόγια σου θερμὰ εὐχαριστῶ.

∴ Εὐχαριστῶ πολὺ ΓΡΗΓΟΡΙΕ ΚΟΣΣΥΦΑ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητρίας τῆς ΒΑΣΩΣ ΜΠΟΥΡΑΚΗ καὶ περιμένω νὰ μοῦ στείλης καὶ τὴ συνδρομή της.

∴ Πολὺ μᾶς συγκίνησε ΓΕΩΡΓΙΕ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ τὸ ὡραῖο πραγματικὰ καὶ εὐγενικώτατο γράμμα σου.

∴ Πολὺ καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ. Μὰ δὲν μᾶς λὲς τί ἀκριβῶς θέλεις. Ἔστειλα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση.

∴ Εὐχαριστῶ ΜΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ· τὰ πῆρα ὅλα. Ἐν τάξει.

∴ Μοῦ γράφεις ΓΙΩΡΓΟ ΛΑΦΑ (Παιδόπολη Βόλου): «Πρέπει νὰ σᾶς φανερώσω τὴν ἀγάπη μου γιὰ τὸ ἀγαπημένο παιδικὸ περιοδικό μας. Σὰν φλόγα ποὺ καίει καὶ θερμαίνει γύρω ἀπὸ τὸ τζάκι, ἔτσι μᾶς χαρίζει μιὰ πολύτιμη πρακτική, πνευματικὴ καὶ εὐχάριστη φλόγα τὸ κάθε τεῦχος τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ». Δὲν ἔχουμε σ' ἀπάντηση παρὰ νὰ εὐχαριστήσουμε γιὰ τὰ τόσο εὐγε-

Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

913) Ὁ καλύτερος πεννομάχος εἶναι τὸ Κεφ. Διαβολάκι.

'Αποκληρωμένος Ἱππότης

♣

914) Πειραχτῆρι ἔρχεσαι στὸ ψυγεῖο μου γιὰ πάγος;

'Αποκληρωμένος Ἱππότης

♣

915) Ντολορὲς μοῦ ἄρεσες πολύ! Γιατὶ ἔχω ἰδιαίτερη προτίμηση στὶς κοντές.

'Αποκληρωμένος Ἱππότης

♣

916) Πεννομάχοι! Γειὰ χαρά. Μὲ θέλετε στὴν κίνηση; Μπαίνω.

Πλάτων

♣

917) Χαιρετῶ: Ταπεινόν, Ν. Κρίνη, Σαίξπηρ, Αὐγερινόν. Ἀλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψτε: Γεώργιον Δ. Κούβελαν, Φοινικοῦντα - Πυλίας. Περιμένω.

Πλάτων

♣

918) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Φτερωτὲ Καβαλλάρη χάθηκες;

Δημ. Τσίγκαλος

♣

919) Προσοχή. Θέλοντας νὰ ἱδρύσω σύλλογο καλῶ κάθε ἀναγνώστη ψευδωνυμοῦχο κάτω τῶν 16 ἐτῶν νὰ μὲ συναντήση στὸ «Πρακτορεῖο Ἐφημερίδων Ἀθηναϊκοῦ Τύπου». Ἕδρα συλλόγου Αἴγιον.

Μισὲλ Ντετιὲν

♣

920) Κ. Μπλοὺντ, δὲν καταδέχουμαι νὰ σοῦ απαντήσω. Μύρια εὐχαριστῶ Αὐγερινέ. Ζητῶ αλληλογραφία ἀπὸ Αὐγερινὸν Ρούντη καὶ κάθε πεννομαχο. Γραψατε: Θανόπουλον Κωνσταντῖνον Νικαίας 11, Ν. Ἰωνία, Ἀθῆναι.

'Αετιδεὺς

♣

921) Χαιρετῶ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι, Μυνχάουζεν, Μπεμπη. Γραψε καὶ μιὰ ἀγγελία τῆς προκοπῆς καημένε καὶ ἄσε τὰ μωρουδιάσματα.

'Αετιδεὺς

♣

922) Μπορεῖ Ἐξάψαλμε (779α). Ἀγαπητή μου Τσουκνίδα ἀντιχαιρετῶ θερμά. Τί λὲς γιὰ κανένα γράμμα;

Ζ. Ρενουὰρ

♣

923) Ν. Σαλονικιὲ καὶ Τζιτζιφρίκο προσέχετε γιατὶ θὰ σᾶς... ζωγραφίσω! Τὸ νοῦ σας λοιπόν.

Ζ. Ρενουὰρ

♣

924) Προσέξτε πεννομάχοι γιατὶ ὁ Ἀπόλλων, ἔφτασε.

'Απόλλων

♣

925) Ἐδῶ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῶν πεννομάχων Ἀπόλλων. Ζήτω ὁ Ἄρης.

'Απόλλων

♣

226) Ἐδῶ ὁ Ἀπόλλων τὸ θρυλικὸ ἀστέρι.

'Απόλλων

♣

927) Σαλονικὲ κλεῖσε τὸ στόμα σου. Ἄκουσες;

'Απόλλων

♣

928) Ζήτω ὁ Ἄρης καὶ ὁ Ἀπόλλων.

'Απόλλων

♣

929) Σ' ὅλους τοὺς Παοκτῆδες ὑπενθυμίζω Ἄρης ΠΑΟΚ 3 — 1.

'Απόλλων

♣

930) Ὁ πιὸ φοβερὸς ἐχθρὸς τῶν πεννομάχων.

Ἀπόλλων, Ἄστρο Λαμπερὸ

♣

931) Θανάση τὸ ἔκλεισες ἢ ὄχι;

'Απόλλων

♣

932) Ὁ καλύτερος σύλλογος εἶναι τὰ Ἐλεύθερα Παιδιά! Ἐμπρὸς γραφτῆτε γρήγορα.

Ἀπόλλων Θρυλικὸ Ἀστέρι

♣

933) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες.

Σταυροφόρος τοῦ Βορρᾶ

♣

934) Χαιρετῶ τούς: Ἀετιδέα, Αὐγερινὸ Ρούντη, Τώνη Γιούλη, Σαίξπηρ, Φάρο Ἀρετῆς.

Λάκης Λαβέρης

♣

935) Τσουκνίδα, Μαντὼ Μαυρογένους εἶστε ἀγόρια. Κεφ. Διαβολάκι = κορίτσι. Χαιρετῶ Ρεζεντά.

Λάκης Λαβέρης

♣

936) Λάρυ Πὰρκς ἄνοιξε τὸ στόμα σου ἔ; Ἄρης - Πάοκ 7—2—3—1—1—0.

'Απόλλων

♣

937) Ἄρης — Ἡρακλῆς 1—0. Ἄρης ὁμάδα θρῦλος.

'Απόλλων

♣

938) Λάρυ Πὰρκς μὴν ἀνοίγης τὸ στόμα σου.

'Απόλλων

♣

939) Μ. Πλοίαρχε ἀλληλογραφῶ μόνον μέσω περιοδικοῦ. Εὐχαριστῶ. Ροδόπουλε δὲν εἶναι ὅπως τὰ λὲς (752-759).

Μυρσίνη

♣

940) Ρενουὰρ κοίτα νὰ κτυπήσης πρῶτος τὴ δική σου κουτοεξυπνάδα (617).

Μυρσίνη (Πρωτοπορων)

♣

941) Ἀντιχαιρετῶ Ἀετιδέα. Εὐχαριστῶ γιὰ κάρτα καὶ ἀντεύχομαι Φάρε Ἀρετῆς.

Π. Μαλεβὸς

♣

942)

Μαλλιὰ κομμένα
μὰ καὶ σκληρὰ
ποὺ τοῦ σκεπάζουν
τὰ δύο αὐτιά.
Στόμα μεγάλο
μύτη μικρὴ
τρανὸ σημεῖο
τοῦ γκαφατζῆ.
Στόμα γεμᾶτο
παντοτεινὰ
αὐτὸ προδίδει
καλοφαγᾶ.

'Ελεύθερο Πουλὶ

♣

943)

Τ' ἀνάστημά του
εἶναι κοντὸ
μᾶς κάνει ὅμως
τὸν ὑψηλό.
Τ' ἀρέσουν ὅμως
πολὺ τὰ σπὸρ
καὶ γι' αὐτὸ εἶναι
σὰν παλαβός.
Ἰδοὺ ποιὸς εἶναι ὁ Μαλεβὸς

'Ελεύθερο Πουλὶ

♣

944) Ἀμαζόνα, τὸ σκίτσο σου «Ἴκαρε βυθίζεσαι» δὲν εἶναι δικό σου. Σὲ ποιὸ παλαιοπωλεῖο Μαλεβὲ κατασκευάζεις τὰ κρύο σου ἀστεῖα (792).

'Ελεύθερο Πουλὶ

♣

945) Ἀεκτζῆ (717) σοῦ δίνω ραντεβοῦ τὰ μεσάνυχτα στὴν Κόλαση. Θὰ μὲ βρῆς ν' ἀνακατεύω στὸ καζάνι μου ὅλους τοὺς πεννομάχους ἐκτὸς βέβαια... ἀπὸ σένα. Λέω καὶ ἐπαναλαμβάνω τόσο γιὰ σένα Ἡρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο ὅσο καὶ γιὰ ὅλους τοὺς πεννομάχους ὅτι δὲν ἀλληλογραφῶ μὲ κανένα. Ἀγαπητή μου Ἀμαζών, ρώτα τ' ἄστρα. Αὐτὰ θὰ σοῦ ποῦν γιατὶ χάθηκα! Ἀπὸ ποῦ ἔβγαλες τὸ συμπέρασμα Ὕπερε; 739.

Κ. Διαβολάκι

♣

946) Φάρε Ἀρετῆς γιατὶ ἔτσι... χονδρὸς καὶ στ' ἀστεῖα (μὴ μοῦ πῆς πὼς δὲν ξέρεις περὶ τίνος πρόκειται) καὶ στὸ σῶμα; Τζιτζιφρίκο πῶς πάει ἡ ἀκεφιά;

Κ. Διαβολάκι

♣

947) Δίκαιος = Ἀντώνιος Κωνσταντόπουλος.

Βαρῶνος Μυνχάουζεν

♣

948) Ἀποχωρῶ τῆς κινήσεως προσωρινῶς. Ὁ θέλων νὰ ἀλληλογραφῆ ἂς γράψη: Παναγιώτην Μπακόπουλον, Κρέσταινα.

Ἴκαρος

♣

949) Σκαλιστῆρι, Θ. Μπέμπη, Ἀθλ. Διαβολάκι κι' ἐγὼ «Ὀλυμπιακός». Ζήτωω «Ὀλυμπιακός».

Πειραχτῆρι

♣

950) Προσοχή, στὴν κίνηση ἔχει μπῆ τὸ Πειραχτῆρι. Ὅλοι θὰ ὑποταχθῆτε.

Πειραχτῆρι

♣

951) Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. Γράψετε: Ν. Χατζηγεώργην, Καραντώνη 10, Μυτιλήνη διὰ Ι.Χ.Ν.

Πειραχτῆρι

♣

952) Μεταξὺ τῶν ἐκπλήξεων Τολ. Ἑλληνόπουλο (737) πιστεύω νὰ βάζης καὶ τὸ Ὀλ. — ΠΑΟ 4—0! Ὀλ. — ΠΑΟ 1—0.

Θανάσης Μπέμπης

♣

953) Ἔχω λάβει τὰ μέτρα μου ἀγαπητὲ Κ. Γ. Ντέμπο (774).

Θανάσης Μπέμπης

♣

954) Ἔχεις λάθος 100% Κ. Διαβολάκι (793). Ἔτσι δὲν εἶναι Πειραχτῆρι, Σκαλιστῆρι, Ἀθ. Διαβολάκι καὶ Χ. Δρόσο ποὺ σᾶς χαιρετῶ;

Θανάσης Μπέμπης

♣

955) Πειραχτῆρι = Μικρόβιον. Χ. Δρόσος = Τάϋρον Πάουερ. Πανυψ. Κοτρίδης = Κατέβα νὰ φᾶμε.

Θανάσης Μπέμπης

♣

956) Διὰ τὸ «Ὀλυμπιακὸς — ΠΑΟΚ 7 — 0 τί λὲς Λάρυ Πάρης (787).

Θανάσης Μπέμπης

♣

957) Πειραχτῆρι χρόνια πολλὰ γιὰ τὴ γιορτή σου.

Θανάσης Μπέμπης

♣

958) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες.

Γαλάζιο Πουλὶ

♣

959) Προσχωρῶ στὸ σύλλογο «ΔΑΔΕΣ». Ὑπόσχομαι δράση.

Γαλάζιο Πουλὶ (ΔΑΔΩΝ)

...νικά σου λόγια ποὺ ἀντανακλοῦν καὶ στὴν παιδόπολη τῆς ὁποίας εἶσαι τρόφιμος.

♣ Πῆρα τὰ σκίτσα σου ἀγαπητέ μου ΔΗΜΗΤΡΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΣΙΓΚΑΛΕ. Τὰ ἔδωσα στὸν καλλιτεχνικό μας συνεργάτη γιὰ τὰ περαιτέρω...

♣ Καὶ τὰ δικά σας φίλοι μου: ΣΠΥΡΟ ΓΕΩΡΓ. ΣΚΑΦΙΔΑ (τὸν εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά του λόγια), ΥΠΕΡΟΝ, ΑΛΚΥΩΝ, ΝΙΚΟ Κ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ, τὸ σύλλογο «Η ΕΝΔΟΞΗ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑ, ΓΙΩΡΓΟ ΚΩΝ. ΜΑΝΤΖΙΚΟ.

♣ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: ΧΑΡΙΣΗ ΒΕΝΕΤΗ καὶ ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΥ ΜΠΟΝΤΖΟΛΗ.

♣ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Κων. Τσιάρα, Νίκου Γιαννούλη, Σωτηρίου Φασούλη (ἐλπίζω νὰ ἐγκριθῆ γιὰ τὴ σελίδα μόνο), Βασίλη Μαστροδήμου, Τηλέμαχου Τσελεπίδη (τὸ «γιὰ νὰ γελᾶτε» γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη), Γιάννη Γουσέτη, Γιάννη Ἁγιάννη, Σπύρου Γεωργίου Σκαφίδα, Ἀργοπορημένου Διαβάτη, Γρηγορίου Λάφα, Μηνᾶ Γεωργιάδη, Χρίστου Κιρκιντάνου, Χαρ. Νικ. Μανιουδάκη.

♣ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Νίκου Γιαννούλη, Κλεάνθη Μαρκούση, Στ. Ἀθ. Κυ- Μαστροδήμου, Τηλέμαχου Τσελεπίδη (τὸ «γιὰ νὰ γελᾶτε» γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψη.) Γιάννη Γουσέτη, Γιάννη Ἁγιάννη, Σπύρου Γεωργίου Σκαφίδα, Ἀργοπορημένου Διαβάτη, Γρηγορίου Λάφα, Μηνᾶ Γεωργιάδη, Χρίστου Κιρκιντάνου, Χαρ. Νικ. Μανιουδάκη.

♣ ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΕ. Νὰ στείλης τὶς 7.000 ἢ σὲ γραμματόσημα ἢ σὲ ἐπιταγή. Περιμένουμε δράση σου.

♣ Γιατὶ Μυστήριε λίαν μυστηριωδῶς δὲν τὸ εἶχες σημειώσει καὶ ὁ ἴδιος. Ἁπλούστατα. Ἔχε ὑπ' ὄψη σου ὅτι μερικὲς ἀγγελίες διορθώνουνται.

♣ ΑΓΝΗ ΨΥΧΗ. Σὲ δεχόμαστε μὲ χαρὰ στὸν κύκλο μας. Καὶ εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ προσθέτουμε ἀκόμη μιὰ ἀφοσιωμένη φίλη στοὺς τόσους φίλους μας.

♣ Πολὺ καλὰ φίλε ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΛΤΑ. Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη.

♣ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη φίλε ΜΙΧ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ.

♣ Παρακαλῶ τοὺς Ἀνδρέα Μουράτη, Ἀνίκητο, Ντολορές, Ἄσπρο Περιστεράκι, Ξανθὴ Κατάσκοπο, Ἄσσο Σπαθί, Περήφανη Μακεδονοπούλα, Ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα, Βαρῶνο Πομερσύ, Βλάχο Νικητή, Δίκαιο, Ἔρμπετ, Εὐθυμογράφο, Ζέφυρο, Ἠχὼ τῆς Εἰρήνης, Θανάση Φλῶρο, Ἱππότη τοῦ Οὐρανοῦ, Καστανὴ Ἀμαζόνα, Λάκη Λαβέρη, Μάριο, Μικρὸ Ἱεραπόστολο, Μπάϋρον, Νεραϊδόπαιδο, νὰ μοῦ στείλουν τὰ στοιχεῖα των (ὄνομα, ἐπώνυμο κ.λ.π.).

960) Φίλοι Π. Μάνεση, Κ. Ζώη, Χ. Ἀντωνάρε, περιμένω προσχώρηση στὸ

Γαλάζιο Πουλὶ (ΔΑΔΩΝ)

∴

961) Ἐνισχύσατε τὴ δραστηριότητα τῆς «Προόδου».

Πρόεδρος τῆς «Προόδου»
Φτερωτὸς Καβαλλάρης

∴

962) Ἀργοπορημένα ἀντιχαιρετῶ: Ἀετιδέα, Ἀρίωνα, Ζελίνα. Χαιρετῶ Αὐγερινὸ (θὰ σοῦ πῆ ὁ Ταπεινός). Φεγγαρόλουστη γειά.

Δροσοπηγὴ «Πρωτοπόρων»

∴

963) Θερμοαντιχαιρετῶ: Ἀφρολουσμένο Θερμαϊκό, Ὕπερο, Ἀετὸ τοῦ Βάλτου, Στέγο Ἄστεγο.

Αὐγερινὸς

∴

964) Ἡρωϊκὸ Ρουμελιωτόπουλο γράψε πρῶτος. Ταπεινὲ (744) μέσω περιοδικοῦ. Ἄλκη Ροδοπουλε ἔγινε παρεξήγηση. Πάντως καλὴ καρδιά.

Αὐγερινὸς

∴

965) Ν. Σαλονικιὲ πολὺ ὑπερηφανεύτηκες μά... προσεξε Σαμαρα.... Ντέμπο εισαι χαζοπούλι. Λαρυ Πάρκς ποιὸς σοῦ δίνει σημασία...

Αὐγερινὸς

∴

966) Δίκαιος = Φοβιτσάρης. Γλωσσοκοπάνα = Καραγκιόζαινα. Γαλάζια Ραψωδία = Χότζαινα.

Αὐγερινὸς

∴

967) Τ. Γιούλη καλὸ ταξίδι (705). Ὅταν πᾶς γράψε μου. Π. Μαλεβὲ ἔχω ὡς ἀρχὴ νὰ μὴ πρωτογράφω. Χαιρετῶ Βέρθερον.

Καλλονιατόπουλο

∴

968) Δάδες, Πρωτοπόροι στεῖλτε καταστατικὸ γιὰ προσχώρηση.

Καλλονιατόπουλο

∴

969) Καλῶς ἤλθατε... τρομεροὶ Ἀπάχηδες. Μοῦ ἀρέσετε πολύ. Τώνη Γιούλη εὐχαριστῶ. Δυστυχῶς δεν ἀλληλογραφω. Ντολορὲς ἀρνοῦμαι νὰ χαλω πεντοχίλιαρα ἀπαντώντας στὰ παραληρήματα σου. Γειὰ χαρὰ Ταπεινέ. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὶς προσπάθειές σου.

Κορίτσι Νάϋλον

∴

970) Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-λες Νιόνιος Τσίτσος Μοιράρχου Γιαννιτσά.

∴

971) Θερμοχαιρετῶ ὅλους - λες, ἰδιαιτέρως Γιὸν Λέσβου, Μυνχαουζεν, Ἐρυθρόλευκον Εἶμαι βασιλεὺς τραγουδιων καὶ γέλιου.

Τίκης

∴

971α) Μία κρέμα θὲ νὰ δώσω
στὴν ὡραία (!) μας τὴν Ντόρα,
νὰ μὴ φαίνεται πὼς εἶναι
μιὰ λιγνὴ... γεροντοκόρα!

∴

972) Καὶ στὴ Μέλισσα, γλυκόζη
γιὰ τὸ στόμα της πού... ὄζει!...

Ἐξάφαλμος

∴

973) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Κ. Διαβολάκι = Κάλαθος ἀχρήστων. Ν. Σαλονικιὲ ἀλληλογραφοῦμε;

Μενεξὲς

∴

974) Γνωρίζετε ὅτι ὁ κομήτης «Γλωσσοκοπάνα» μετὰ τὴν ἐμφάνισή του εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῶν «Πεννομαχιῶν» ἀπεμακρύνθη εἰς τὸ ἄπειρον;

Ὕπερος

∴

975) Μὲ φτερὰ ἁπλωμένα εἰσέρχομαι στὴν πεννομαχόστηλη. Γειά σας Ἑλληνοπούλα, Χόλλυγουντ, Φ. Δόξης. Προσοχή! Θὰ κτυπήσω τοὺς πολυλογάδες, ἐγὼ ἡ...

Ἀλκυὼν (ἀνεξάρτητη)

∴

976) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλονάκι τῶν «Πεννομαχιῶν» χαιρετῶ ὅλους - ες. Κ. Νάϋλον λίγες γραμμές; Ντολορὲς γειά.

Ἄδωνις

∴

977) Χιρετῶ καὶ ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους καὶ ὅλες. Γράψατε: Κωνσταντῖνον Γεωργίου Χούντα, Παιανία (Ἀττικῆς).

∴

978) Κορίτσι Νάϋλον. Δὲν ξέρεις ὅτι ἔπεσε ἡ μόδα σου καὶ ἔχεις καταντήσει ἀπὸ λάστιχο; Πρόσεξε καὶ σὺ καὶ ὅσοι κάνουν τὸν ἔξυπνο γιατὶ εἶμαι...

ὁ Μυστήριος

∴

979) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Καρπαθοπούλα σὲ γνωρίζω. Ὑπερε γειὰ χαρά.

Ἁγνὴ Ψυχὴ

∴

980) Μπαίνοντας στὴ χαρούμενη ζωὴ τοῦ περιοδικοῦ χαιρετῶ ὅλους - ες, ἰδιαιτέρως Ἀετιδέα, Φλὶντ Σίλβερ, Κάπταιν Μπλούντ, Μαντὼ Μαυρογένους.

Μπὲν Γκὸν

∴

981) Ἀντιχαιρετῶ Ἀετιδέα, Σίλβερ. Ἀπαντῶ ὁλοταχῶς.

Μπὲν Γκὰν

∴

982) Φλίντ, γιατὶ αὐτὴ ἡ καθυστέρηση;

Μπὲν Γκὰν

∴

983. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ὑπόσχομαι καταπληκτικὴ δράση. Προσχωρῶ στοὺς «Πρωτοπόρους».

Ἀστραπόβροντο

∴

984) Ἱδρύθη σύλλογος Πρωτοπόρων στὴν Ἀλεξανδρούπολη. Προσχωρῆστε.

Ἀλβανικὸν Ἔπος
«Πρωτοπόροι»

∴

985) Εὐχαριστήθηκα ἀγαπητὸ Κ. Διαβολάκι μὲ τὴν ἐξήγηση (684). Πράγματι εἶναι ὁ γιγαντας των συλλογων (κι' ἔτσι δεν ἔχει ἀνάγκη προστασίας). Ἂν ἐγὼ για σένα ἀκριβὸς σὺ για μενα πανακριβος ζωή.

Γιάννης Ἁγιάννης
(Πραχτικῆς δρασης «Πρωτοπόρων»)

∴

986) Ζ. Ρενουὰρ ἀλληλογραφοῦμε; Ντολορές, γειά. Θὰ κτυπήσω τοὺς δυνατοὺς καὶ θὰ ὑποστηρίξω τοὺς ἀδυνάτους.

Ἀλκυὼν (Ἀνεξάρτητη)

∴

987) Προσοχή, προσοχή!... Ἡ φωνὴ τοῦ ΥΠΕΡΟΥ ὁμιλεῖ. Ὁ Τὸς - Τὸ ἐβυθίσθη εἰς... θερινὴν νάρκην.

Ὕπερος

∴

988) Πρωτομπαίνοντας στὸ ὁλάνθιστο περιβόλι τῶν πεννομαχιων χαιρετοῦμε ὅλους - ες καὶ προσχωροῦμε στο σύλλογο «Ἀναγέννηση». Τὸς - Τὸ μᾶς δέχεστε;

Δύο χωριατόπουλα

∴

989) Ἀντιχαιρετῶ: Τὸς - Τό, Δικέφαλο Ἀετό, Πoριωτοπούλα, Νίκο Ἀττικό, Θαλασσοπούλι, Τιτάνιο Χέρι. Γράψετε.

Δύο χωριατόπουλα

∴

990) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Ζήτω ἡ δοξασμένη ΑΕΚ. Χαιρετῶ καθε φίλο της. Ν. Σαλονικιὲ (751-38) ἡ αὐτοκρατορία τῶν πεννομαχιῶν ἀνήκει σὲ μένα. Σὲ εἰδοποιῶ νὰ καθήσης στ' αὐγά σου. Χαιρετῶ θερμὰ Ἀμαζόνα, Δροσοπηγή. Καλῶ ὅλους -ες νὰ δηλώσουν ὑπηκοότητα στὴν αὐτοκρατορία. Βαρῶνε Μυνχάουζεν γειά.

(Αὐτοκράτορας πεννομάχων - ΑΕΚ)
Κόκκινος Βράχος

∴

991) Χαιρετῶ Ξιφομάχο (δειλὸ ὅμως). Ἀδύνατον. Πῶς; Κοτόπουλο μὲ ἀλεποῦ. Γελάστηκε ... Ποτέεες!!

Δράκος Ἀνίκητος

∴

992) Ἀνίκητε. Μπροστά μου νικημένος!!

Δράκος Ἀνίκητος

∴

993) Φτερὰ Δόξης. Ἐπιθυμοῦσα νὰ μὲ στεφανώσης...

Δράκος Ἀνίκητος

◆

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές: . . . 3.000
Σιμάκης Ἀθ. Σαράντης 2.000
Κ. Δ. Θεοδώρου 6.000
Σηκέλλης Κόνσολας 10.000
Χαράλαμπος Παπαδημητρίου 10.000
Κων. Βαϊκούσης 5.000
Κ. Δ. Παπακώστας 3.000
Πειραχτήρι (Ι.Χ.Ν.) . . . .

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

«ΠΡΟΟΔΟΣ»

Δεύτερος χριστιανικὸς σύλλογος εἶναι ἡ «Πρόοδος» χριστιανόπουλα καὶ ὁμαδόπουλα προτιμῆστε τοὺς δύο χριστιανικοὺς συλλόγους, τὴν «Πρόοδο» καὶ τὶς «Δάδες». Οἱ δύο αὐτοὶ Σύλλογοι ἔχουν γίνει ἀχώριστοι φίλοι.

Σύλλογος Πρόοδος

Α΄ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Ὁ Σύλλογος «Πρόοδος» προκηρύσσει μεγάλο φιλολογικὸ διαγωνισμὸ πεζοῦ μὲ θεμα: Ἡ Ἑλλάδα χριστιανικη. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Προθεσμία μέχρι 15 Ὀκτωβρίου. Συμμετοχές: Παυσανίαν Μυλωνᾶν Ἄθυτον Χαλκιδικῆς «Πρόοδος» (Τμῆμα Διαγωνισμῶν).

Ὅποιος θέλει νὰ γίνη μέλος τοῦ Συλλόγου πρέπει νὰ ἀναφέρη ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὀνοματεπώνυμο καὶ τὴ διεύθυνση καὶ τὰ ἑξῆς στοιχεια: Πατρώνυμο καὶ τὸ ἔτος γεννήσεως, ἐπίσης σὲ ποιὰ Μητρῶα εἶναι ἐγγεγραμμενος. Ὅλα αὐτὰ μπορεῖτε νὰ τὰ ἀναφέρετε μεσω τοῦ περιοδικοῦ μὲ ἀγγελία ἢ καὶ ἐπιστολὴ στὸν ἴδιο τὸ σύλλογο. Οἱ ἐπιστολὲς νὰ στέλνωνται στὴν ἑξῆς διεύθυνση Παυσανίαν Μυλωνᾶν: Ἄθυτον Κασσάνδρας Χαλκιδικῆς.

Σύλλογος Πρόοδος

ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Ὁ «Φειδίας» ἀνήκει στὸ σύλλογο «Νεανικὴ προσπάθεια».

3ΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΝΕΑΝΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ» ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΘΦΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΟΥ

Ὁ Φωτογραφικὸς Κλάδος τοῦ συλλόγου μας προκηρύσσει διαγωνισμὸ μὲ θέμα «Φωτογραφικὸ Τοπίο».

Ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα μποροῦν νὰ λάβουν μέρος.

Τὶς φωτογραφίες τῶν τοπίων πρέπει νὰ τὶς ἔχουν τραβήξει οἱ ἴδιοι.

Τὸ μέγεθος τῆς φωτογραφίας στὴ διάθεσή σας.

Γιὰ βραβεῖο τοῦ διαγωνισμοῦ θὰ δοθῆ ἕνα ὡραῖο τοπίο σὲ μεγέθυνση καὶ ὡραῖα κορνιζαρισμένο.

Προθεσμία δίνουμε 2 ½ μῆνες.

Περιμένουμε τὴ συμμετοχὴ ὅλων σας.

Πανελλήνιος Σύλλογος
«Νεανικὴ Προσπάθεια»
Κλάδος Φωτογραφικὸς

ΕΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Ἡ «Φωτολατρικὴ Ἕνωση Νέων» καὶ οἱ «Πρωτοπόροι», οἱ δυο νεανικοὶ σύλλογοι ποὺ εἶχαν ἀναγνωριστῆ γιὰ τη δράση τους καὶ τὰ ἰδανικά τους, ἀπ' ὅλους τοὺς ἁγνους καὶ ἀντικειμενικοὺς νέους καὶ νέες, σὰν οἱ δυὸ καλύτεροι νεανικοὶ σύλλογοι, δίνοντας τὰ χέρια ἐδημιούργησαν τὴν «Πνευματικὴ Χαραυγή», τον νεανικο ὑπερσύλλογο ποὺ ζητοῦσε ἡ Ἑλληνικὴ Νιότη.

Καλοῦμε ὅλους τοὺς νέους καὶ νέες, ποὔχουν ἁγνὰ καὶ εὐγενικα ἰδανικὰ νάρθουν μαζί μας γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς ἀνεπτυγμένης νεας γενιάς.

Καλοῦμε ὅλους τοὺς φίλους τῆς τέχνης καὶ τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὅλους τοὺς νέους ποὔχουν κάποιο ταλέντο, ὅλους ὅσους νομίζουν ὅτι κάτι μποροῦν νὰ προσφέρουν στὸν ἀγῶνα μας, νάρθουν μαζί μας γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς αὐριανῆς ἀνώτερης πνευματικὰ Ἑλλάδας.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ» (Πρώην «ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ» καὶ Φ.Ε.Ν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΡΙΑΘΛΟΥ

Παρακαλοῦμε τοὺς φίλους μας νὰ μᾶς συγχωρήσουν τὴν ἀργοπορία μας γιὰ τὴ δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων. Τεχνικοὶ λόγοι μᾶς τὸ ἐπέβαλλαν. Ὁ Διαγωνισμός μας αὐτὸς ἐσημείωσε πρωτοφανῆ ἐπιτυχία καὶ ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ βρῆκε πραγματικὴ δυσκολία στὴν ἐπιλογὴ τῶν καλλιτέρων καὶ τελικά, ἐπειδὴ μικρὴ διαφορὰ ὑπῆρχε μεταξὺ τοῦ Α΄, τοῦ Β΄ καὶ Γ΄, ἀπεφάσισε ἐκτὸς ἀπ' τὸ βραβεῖο — σὲ κάθε μέρος τοῦ τριάθλου — νὰ ἐπαινέση καὶ δύο ἀκόμη. Τελικὰ ἔβγαλε τὰ παρακάτω ἀποτελέσματα:

Τριαθλητής: Τώνης Γιούλης, α΄ ἔπαινος: Τὸς - Τό.

Ταπεινός, β΄ ἔπαινος: Τὸς - Τό, α΄ ἔπαινος Γιάννης Ἁγιάννης, Β΄ ἔπαινος: Τα

Πεζό: Βραβεῖο: Τώνης Γιούλης.

νης Ἁγιάννης, Τώνης Σαμιωτόπουλο.

πεινός, Μελαχροινὸ Τώνης Γιούλης, Ἀνατόλης

Ποίημα: Βραβεῖο τὸ παίρνει ὁ Ἀνατόλη Δαφνης. (Τὸ ἔπαθλο Ταπεινός, β΄ ἔπαινος Φαροφύλαξ.

Δάφνης). Α΄ ἔπαινος Ταπεινός, Α΄ ἔπαινος Τὸς

Σκέτς: Βραβεῖο Ταπεινός, Ἄγγελος Σιμωνίδης.

Τό, β΄ ἔπαινος Τώνης Γιούλης,

Οἱ βραβευθέντες θὰ πάρουν βιβλία ἀξίας 150.000 δραχ. Οἱ ἐπαινεθέντες τιμητικὸ δίπλωμα. Ὅσους ἔστειλαν συμμετοχὴ θερμὰ εὐχαριστοῦμε.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΔΙΠΛΗ ΣΚΑΛΑ

1) Π . Σ . . . . Σ
2) Π . . Σ . . . . Σ
3) Π . . . Σ . . . . . . Σ
4) Π . . . . Σ . . . . . Σ
5) Π . . . . . Σ . . . . Σ
6) Π . . . . . . Σ . . . Σ
7) Π . . . . Σ . Σ

1) Τροπικὸ ἐπίρρημα — Ἑλληνικὸς κόλπος.
2) Θὰ τὸν βρῆτε στὸ Βατικανὸ — Ἀρχαῖος τραγικός.
3) Νησὶ — Κι' ἄλλο νησὶ τοῦ Σαρωνικοῦ.
4) Βουνὸ τῆς Ἠπείρου — Λίγα δέντρα.
5) Καλοκαιρινὸ καπέλλο. — Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
6) Ἕνας ἀπὸ τοὺς 7 σοφοὺς — Δὲν ἔπαθε τίποτα.
7) Μεγάλο ἑλληνικὸ λιμάνι — Κτητικὴ ἀντωνυμία.

Εὐστρ. Ν. Μισγίρης
Καλλονὴ Μυτιλήνης

2) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Μιλᾶ στὴν ἐκκλησία. 2) Βαλκανικὸ Κράτος. 3) Γνωστότατος ἕλληνας ποιητής. 4) Ἀρχαῖος ἕλληνας συγγραφέας, περίφημος γιὰ τοὺς λόγους του. 5) Πλησιάζει τὴν τρέλλα.

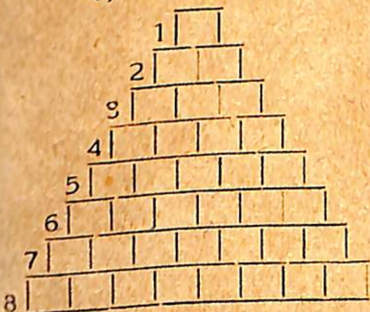
Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τὸ δυὸ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε διαβαζόμενα στὴ σειρὰ μᾶς δίνουν μιὰ πόλη πολὺ γνωστὴ ἀπ' τὴν Ἁγία Γραφή.

Κ. Β. Καραστάθης, Ἀταλάντη

3) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Ἔλα Μαρίκα, φέρε μου καὶ μένα νὰ πιῶ.
— Τί, μαμμᾶ;
— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα.

4) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Μόνον ὁριζόντια: 1) Σύμφωνο. 2) Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. 3) Νησάκι τοῦ Αἰγαίου. 4) Ἱστορικὴ πρωτεύουσα. 5) Ἀρχαία θεά. 6) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδας. 7) Ἐκεῖ ἀποβιβάσθηκε ὁ Ἰμπραήμ. 8) Τὴ βλέπετε αὐτὴ τὴ στιγμή.

Δ. Μαυριτσάκης, Μεθώνη

5) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

— φ — τ — τ — π — —
δ — — — λ θ — — ν π ρ
— ς μ —

Μιὰ φράση τοῦ Χριστοῦ.

Μ. Θ. Κρεμυδᾶς, Μεσσήνη

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Θ' ἀντικαταστήσετε τὶς τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ τὶς παῦλες μὲ σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 12 λέξεις τῆς παρακάτω σημασίας. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε, μᾶς δίνουν τὸ ὄνομα στρατηγοῦ τῶν ἀρχαίων Θηβῶν.

1) . — . — — . . . —
2) — . — — . — . . —
3) . — — — . . —
4) — . — — . — . .
5) . — . — . — — . —
6) . . — — . —
7) — . . — — . . —
8) . — — . —
9) — . . — . — . —
10) — . — . — . —
11) . — — . — . —
12) — . — . —

1) = Προφήτης.
2) = Στρατηγὸς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
3) = Μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ.
4) = Σπουδαῖο λιμάνι τῆς Μεσογείου.
5) = Προσφέρεται μόνος του.
6) = Ποιητικὸς ρυθμός.
7) = Πελοποννησιακὴ πόλη.
8) = Σπρώξιμο.
9) = Ἰταλικὴ πόλη.
10) = Μεγάλος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης.
11) = Ἀρχαία θεά.
12) = Νησὶ τῶν Κυκλάδων.

Γ. Γκανάτσας, Γρεβενὰ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 40

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1							■						
2		■		■		■		■		■		■	
3							■						
4		■		■						■		■	
5					■				■				
6						■		■				■	
7	■		■								■		■
8		■				■		■				■	
9					■				■				
10		■		■						■		■	
11							■						
12		■		■		■		■		■		■	
13							■						

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Γνωστὸς ποιητής. — Γεωργικὸ προϊόν. 3) Ἀρχαῖος βασιλιᾶς τῆς Ἠπείρου. — Ἡ γυναῖκα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. 4) Μεγάλος ἦταν ὁ Σωκράτης. 5) Ἐπιτυγχάνεται στὸ ποδόσφαιρο. — Στρατιωτικὸ τμῆμα. — Ἡ κροῦστα τοῦ ψωμιοῦ. 6) Τὸ ἔχουν οἱ κομψευόμενοι. — Κάποιος. 7) Ἐκεῖ ἔγινε στὴν ἀρχαιότητα μιὰ ἱστορικὴ μάχη μὲ τοὺς Πέρσες. 8) Ἡ καταγωγὴ (δημ.). — Ὄνομα ποὺ τὸ βρίσκουμε στὸ «Νησὶ τοῦ μυστηρίου». 9) Ποταμὸς τῆς Ἀσίας. — Τὸ γρασίδι. — Γυναικεῖο ὑποκοριστικὸ ὄνομα. 10) Πόλη τῆς Κρήτης. 11) Γεωργικὸ ἐργαλεῖο (γεν.). — Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδας. 13) Παράγεται κυρίως στὴν Πελοπόννησο. — Τὴν ζητοῦν οἱ Κύπριοι.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τῶν παιδιῶν μας, ἔγινε ἀπὸ τοὺς συμμορίτες. — Προλέγει τὰ μέλλοντα. 3) Ἀπολίτιστος. — Μαζί, συγχρόνως. 4) Τὸν γνωρίσαμε στὴν Κατοχή. 5) Ποταμὸς τῆς Β. Ἠπείρου. — Σύνδεσμος. — Τὸ ξενοδοχεῖο τῶν μικρῶν χωριῶν. 6) Νησάκι τοῦ Αἰγαίου (ἀνάποδα). — Ὁλόκληρος. — 7) Ξυρίζει μὲ... τὴ γλῶσσα (αἰτ.). 8) Τρέξιμο ὑγροῦ. — Ὁμηρικὸς ἥρωας (κλητ.). 9) Χερσόνησος τῆς Χαλκιδικῆς. — Ἄρθρον (γεν. πληθ.). — Δὲν λείπει ἀπὸ τὰ τούρκικα τραγούδια. 10) Κράτος τῆς Ἀσίας (αἰτ.). 11) Δὲν ἔχει μπῆ ἀκόμα στὸ .. ζυγό. — Ἡ Ἁγία Γραφή. 13) Μιὰ ἱστορικὴ πρωτεύουσα. — Ἡ Παλαιστίνη.

Γεώργιος Ζάχος, Ἀγριὰ Βόλου

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Θεὸ ἀρχαῖο κι' ἄρθρο
στὴ γραμμὴ τοποθετεῖς
Καὶ κάνεις ἕναν ἄθλο
ποὺ ζηλεύει ὁ μαθητής.

8) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Γιὰ κοίττα Τάκη πόσο ὡραῖος εἶναι!
— Ποιός;
— Μὰ σοῦ τὸ εἶπα.

Κ. Θεοδώρου, Πουρνιὰ

9) ΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΟ

Μὲ ποιὸ ὄργανο τοῦ πλοίου διατάζουμε μιὰ πόλη τῆς Γαλλίας νὰ... πηδήση;

●

ΛΥΣΕΙΣ 39ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ
ἃ - δὶς (ΑΔΗΣ)

2) ΑΙΝΙΓΜΑ
Ο ΚΡΙΝΟΣ — Η ΚΡΗΝΗ

3) ΤΡΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ
Μ Α Ρ ᾶ
Α Λ Ο γο
Τ Α Δ ε
Α Μ Ε σως
Π Α Σ τα
Α Ν Ι α
Σ Α Α ρ

4) ΜΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΠΡΑΞΗ
Ἡ αὐτοκτονία.

5) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΡΑΟΥΣ = ΣΤΑΥΡΟΣ

6) ΤΡΙΓΩΝΟ
Χ Α Ν Ι Α
Α Θ Ω Σ
Ν Ω Ε
Ι Σ
Α

7) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;
240 + 16 : 16 = 16.

8) ΚΑΘΕΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ
1) ΑΤΕΚΝΟΣ, 2) ΑΥΛΙΚΟΣ 3) ΑΜΑΝΤΟΣ, 4) ΑΡΝΗΤΗΣ, 5 ΑΡΑΜΠΑΣ, 6) ΑΤΡΑΠΟΣ, 7) Α ΠΑΤΡΙΣ, 8) ΑΡΓΟΛΙΣ 9) ΑΝΑΓ ΚΕΣ, 10) ΑΓΥΡΤΗΣ, 11) ΑΝΙΑ ΡΟΣ, 12) ΑΤΟΦΙΟΣ, 13) ΑΠΛΟ ΤΗΣ, 14) ΑΡΙΣΤΟΣ. Ἡ λέξη πο σχηματίζεται στὸ μέσον ἀκριβῶς, ὁ ριζόντια, εἶναι: ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑ ΦΟΣ.

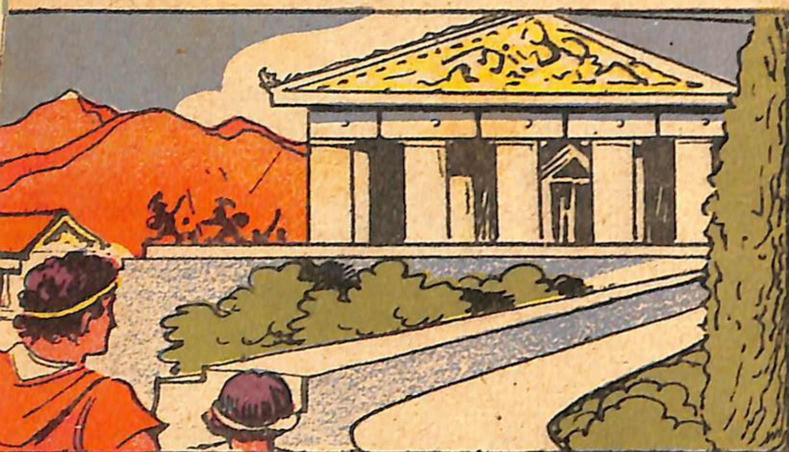
9) ΡΟΜΒΟΣ
Π
Η Ρ Α
Π Ρ Α Γ Α
Α Γ Ω
Α

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 3

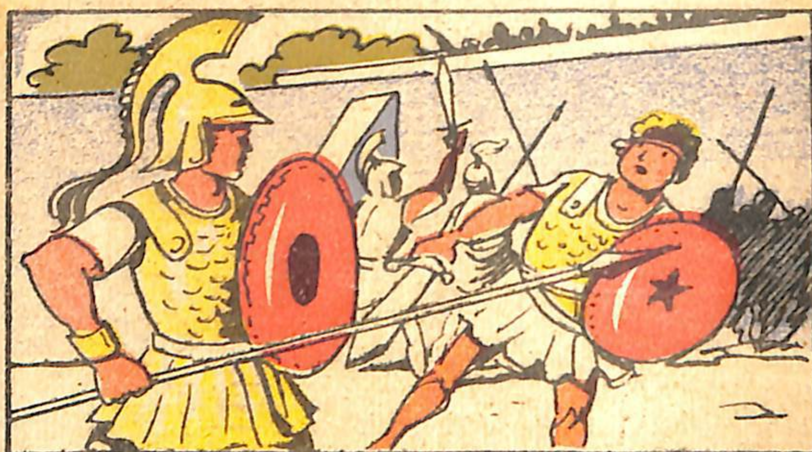
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΛΑ ΕΜ — ΜΑΓΙΣΣΑ, 3) ΒΕΒΗΛΟΣ - ΑΠΑΛΑ, 5) ΝΤΑΗΣ — ΟΚΑΡΙΝ 6) ΤΟΣΑ, 7) ΑΒΡΑΑΜ — ΦΟ ΣΤΑ, 8) ΕΥ, 9) ΘΑΛΑΣΣΑ - ΡΩΜΟΣ, 11) ΥΜΝΟΣ — ΜΑΝΙ ΚΗ, 13) ΑΡΝΗΣΙΣ — ΑΝ — Μ

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΛΕΒΑΝΤΑ - ΘΑΥΜΑ, 3) ΑΒΡΑ — ΡΟΛΙΝΑ 5) ΜΑΛΙΣΤΑ — ΣΗΣΙΣ, 6) ΜΩΣ, 7) ΜΙΣΘΟΣ — ΑΜΜΟΣ, ΚΑΦΕ. 9) ΓΡΑΙΑ — ΟΥΡΑΝΙ 11) ΣΠΑΝΙΟΣ — ΜΠΑΚ, 13) ΔΑΝΑ — ΑΙΣΘΗΜΑ.

Μὲ τὴ δᾶδα καὶ τὸ σπαθὶ !
(ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ)

1) Βρισκόμαστε, στὶς ἀρχὲς τοῦ καλοκαιριοῦ τοῦ 356, π.Χ., στὴν ρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας, τὴν ὄμορφη Πέλλα, ποὺ καθρεφτίζεται στ' ἁ-ημένια νερὰ τοῦ Λουδία.
'Απ' τ' ἀνάκτορα τοῦ Φιλίππου, ποὺ στολίζουν σὰν ἕνα λευκὸ διάδημα ὴν νεόκτιστη πολιτεία, πάνω ἀπ' τὸ ὕψωμα τοῦ Κάστρου, ἀκούγονται ολεμόχαρες ἰαχές.
Κι' ὅμως ὁ Φίλιππος, μὲ τὶς ξακουστὲς φάλαγγές του, πολεμᾶ τοὺς Ιλλυριοὺς στὴ Θράκη. Μὰ τότε τί πόλεμος εἶναι αὐτὸς στὴν αὐλή του;
"Ας πᾶμε νὰ δοῦμε. Οἱ φρουροί, ἀπασχολημένοι κι' αὐτοὶ μὲ τὸ θέαμα, ὲ μᾶς φράζουν τὴν εἴσοδο.

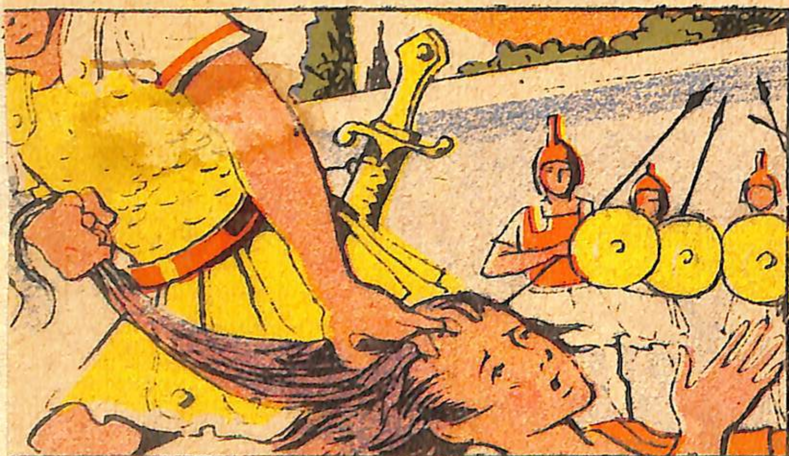
2) 'Εδῶ γίνεται μάχη ὁμηρική, ὅπως βλέπετε. Βροντολαλοῦν τὰ σπαθιὰ πάνω στὶς ἀσπίδες, σειοῦνται τὰ δόρατα, ἀνεμίζουν οἱ φοῦντες στὰ κράνη.
"Ελληνες καὶ Τρῶες — πολεμιστὲς μικροσκοπικοὶ μὲ τὸν ὁπλισμὸ τῆς 'Ομηρικῆς ἐποχῆς — μάχονται μὲ πεῖσμα. Οἱ Τρῶες λυγίζουν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς γραμμὲς τῶν 'Ελλήνων.
"Αξαφνα ὅμως ἀκούγεται μιὰ φωνὴ βροντερή:
— Πίσω Τρῶες καὶ Δαρδάνοι! Εἶμαι ὁ 'Αχιλλέας! 'Αλλοίμονό σας!

) "Ενα ὄνομα μόνο κι' ἔφτασε νὰ τοὺς κόψη τὰ ἥπατα. 'Οπισθοχωοῦν, παίρνουν θάρρος οἱ ἄλλοι...
Καὶ νά ποὺ προβαίνει μὲ τὸ κεφάλι περήφανα ὑψωμένο — λίγο γερτὸ οὸς τ' ἀριστερὰ — ἕνας 'Αχιλλέας ἐννιὰ χρονῶν.
Σπίθες ὀργῆς ἀστραποβολοῦν στὴ ματιά του, κι' ἡ φωνή του παίρνει ντρίκιαν ὁρμή, καθὼς προκαλεῖ τὸν ἀντίμαχο.
—"Εκτορα, στάσου, ἀντροφονιά, νὰ μετρηθοῦμε οἱ δυό μας. Τὸν Πάοκλο ὅταν σκότωνες, τὸν 'Αχιλλέα, ξεχνοῦσες;

4) Καπνὸς ἔγιναν στ' ἀντίκρυσμά του οἱ Τρῶες. Μονάχα ὁ "Εκτορας — ἕνας τόσος-δά σὰν τὸν 'Αχιλλέα — προβάλλει πίσω ἀπὸ μιὰ κολώνα. 'Αμέσως τὸ βάζει στὰ πόδια. Τρεῖς φορὲς ἔκαμαν τὸ γῦρο τῶν Προπυλαίων, μπροστὰ ὁ "Εκτορας πίσω ὁ 'Αχιλλέας. Οἱ "Ελληνες χούγιαζαν θριαμβευτικά. Τέλος, νά ποὺ ὁ "Εκτορας, κεντρισμένος ἀπ' τὸ φιλότιμο, στέκεται ν' ἀντιμετωπίση τὸ...γιὸ τῆς Θέτιδας.
'Η μονομαχία ἀρχίζει ἀμείλικτη. Οἱ δυὸ ἥρωες πολεμοῦν σὰν λιοντάρια.

5) Νά ποὺ λυγίζει ὁ "Εκτορας, πέφτει... 'Ο 'Αχιλλέας τοῦ βγάζει τὸ ράνος καὶ σέρνοντάς τον ἀπ' τὰ μαλλιὰ — τί μακρυὰ χρυσαφένια μαλιά! — δείχνει σ' ὅλους τὸ τρόπαιό του:
—"Οχι, τόσο δυνατά, 'Αλέξανδρε, μὲ πονεῖ! μουρμουρίζει μὲ μιὰ φωνὴ οριτσίστικη, ὁ «νεκρὸς» "Εκτορας.
— Πάλι ἐσύ, Κλεοπάτρα; λέει τ' ἀγόρι γεμάτο θυμὸ στὴν ἀδερφή του. ιὲ σοῦ εἶπα νὰ μὴν ξεφυτρώνης ἐκεῖ ποὺ δὲν πρέπει; Νά τί ἔκαμες τώρα. Ο 'Αχιλλέας νίκησε... μιὰ γυναῖκα.

6) — Εἶμαι ὁ "Εκτορας, εἶπε ἡ Κλεοπάτρα περήφανα, κι' ὅπως λέει ὁ "Ομηρος, εἶμαι τὸ ἴδιο γενναία ὅπως κι' ἐσύ.
— Τί γίνεται ἐδῶ; τοὺς ἔκοψε μιὰ φωνὴ αὐστηρή.
Τρῶες κι' "Ελληνες — ἀρχοντόπουλα τῆς Μακεδονίας — μαζεύτηκαν σὲ μιὰν ἄκρη. 'Ηταν ὁ Λεωνίδας ὁ Αἰτωλός, ὁ δάσκαλος τοῦ 'Αλέξανδρου κι' ολοι τὄξεραν πὼς τὸ βασιλόπουλο τὴ λογάριαζε τὴν ὀργή του.
— Παίζουμε, δάσκαλε, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος. Παριστάνουμε μιὰ σκηνὴ ἀπ' τὴν 'Ιλιάδα. Γυμνάζομαι γιὰ νὰ γίνω, ὅπως μ' ὀνειρεύεσαι: ἕνας 'Αχιλλέας!